लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, मोरङ

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, मोरङ

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्धन गर्ने विश्वसनीय सार्वजनिक संस्था

(Be a Credible Public Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

स्वतन्त्र एवम् गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide Independent and Quality Audit Service)

मूल्य मान्यता (Core Values)

स्वतन्त्रता *(Independence)*
निष्ठा *(Integrity)*
पारदर्शिता *(Transparency)*
जवाफदेहिता *(Accountability)*
व्यावसायिकता *(Professionalism)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानुन बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यसमेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण गर्दा लेखापरीक्षण ऐन, २०७५, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिइएको छ। सोहीबमोजिम स्थानीय तहको २०८१।८२ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्दा देखिएका बेहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रियासमेत सम्बोधन गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, राजस्व प्रक्षेपण तथा बजेट निर्माण, योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन तथा विकास निर्माण, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहितालगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

सबै स्थानीय तहको स्थलगतरूपमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षणको क्रममा देखिएका बेहोरा उपर स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग छलफलसमेत गरिएको छ।

यस वर्ष सामान्यतया स्थानीय तहमा कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक कानुन निर्माण पूर्ण रूपमा नभएको, विद्यमान कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, करदाताको अभिलेख व्यवस्थित नभएको, आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित गर्न नसकिएको, प्रशासनिक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, योजनालाई खण्डीकृत गरी कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, आयोजनाको प्राथमिकीकरण गरेर बजेट विनियोजन नभएको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरूको समेत विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरिएको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरूसमेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारीसमेत करारमा नियुक्ति गरेको, सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख तथा संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रूपमा हुन नसकेकोले आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन एवं बेरुजु फस्र्यौटमा सुधार गर्नुपर्ने लगायतका बेहोरा देखिएका छन्।

लेखापरीक्षणबाट उल्लेख गरेका बेहोराको समयमा नै फस्र्यौट तथा सुझावहरूको कार्यान्वयनबाट वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित सुधार गरेर स्थानीयतहबाट हुने विकास निर्माण तथा समग्र कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने पदाधिकारी तथा कर्मचारी लगायत सबै सरोकारवाला प्रति आभार व्यक्त गर्दछु। साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरूमा समेत विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

(तोयम राया)

२०८३ वैशाख **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, कोशी प्रदेश
काठमाडौं

प.सं.:2082/83
च.न :APPROVED/FAR/2081-82/LOC/126

मिति : २०८३-१-२८

श्रीमान् नगर प्रमूखज्यू,
पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
पथरी, मोरङ।

विषय - लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।

लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा (२) बमोजिम त्यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी तयार गरिएको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन यसैसाथ संलग्न गरी पठाइएको व्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ।

(श्रीकुमार राई)
नायब महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

Office of the Auditor General

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, कोशी प्रदेश

काठमाडौं

प.सं.:2082/83

च.न :APPROVED/FAR/2081-82/LOC/126

मिति : २०८३-१-२८

श्रीमान् नगर प्रमुखज्यू,

पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,

पथरी, मोरङ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन।

१. कैफियत सहितको राय

हामीले तहाँ नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन, बजेट तुलनात्मक विवरण, स्थानीय संचित कोषको वार्षिक आर्थिक विवरण र त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरू समावेश भएको एकीकृत वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण गरी रायसहितको प्रतिवेदन पेस गरेका छौँ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असरबाहेक, पेस भएको २०८२ आषाढ ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत एवं वार्षिक प्रतिवेदन, बजेटको तुलनात्मक विवरण, स्थानीय सञ्चित कोषको वार्षिक आर्थिक विवरण त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरू समावेश भएको स्थानीय तहको एकीकृत वित्तीय विवरणले नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन तथा प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूत रूपमा सही र यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

२. कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

२.१. नगरपालिकाले अन्तरसरकारी अख्तियारीतर्फको विवरण महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रूपमा प्रयोग गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन।

२,२ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ३५(१) बमोजिम प्रत्येक कार्यालयले सबै प्रकारका आय-व्यय तथा कारोबारको तोकिएबमोजिम लेखा र वित्तीय विवरण तयार गरी महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट अन्तिम लेखापरीक्षण गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। साथै, सोही ऐनको दफा ३६(१) बमोजिम कार्यालयको सरकारी नगदी, जिन्सी, आय-व्यय तथा कारोबारसम्बन्धी लेखा, स्रेस्ता र कागजात लेखापरीक्षणको सिलसिलामा माग भएमा तोकिएको अवधिभित्र पेस गर्नु सम्बन्धित पदाधिकारी वा जिम्मेवार व्यक्तिको

कर्तव्य हुने व्यवस्था छ। यस पालिकाको चालुतर्फ रु६५ लाख ४४ हजार र पुँजिगत तर्फ रु१ करोड ४९ लाख ४५ हजार समेत रु.२ करोड १४ लाख ८९ हजार बराबरको स्रेस्ता तथा सोसँग सम्बन्धित कागजात २०८२ भदौ २३ र २४ गते भएको आन्दोलन तथा घटनाका कारण लेखापरीक्षणका लागि पेस नभएकोले सोको लेखापरीक्षण गरिएको छैन ।

२.३. नगरपालिकाको आय-व्ययतर्फ रु२ अर्ब ३३ करोड ४८ लाख ५७ हजार मध्ये रु२ करोड १४ लाख ८९ हजारको स्रेस्ता बाहेकको लेखापरीक्षण गर्दा रु.२ करोड १३ लाख २४ हजार बेरुजु देखिएकोमा प्रतिक्रियाबाट रु.४६ लाख २७ हजार सम्परीक्षण भई असुल गर्नुपर्ने रू४६ लाख ३४ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू.१९ लाख ६२ हजार र नियमित गर्नुपर्ने रु.१ करोड १ लाख गरी जम्मा रु१ करोड ६६ लाख ९७ हजार बाँकी रहेको छ। गत वर्षसम्म कायम बेरुजु रु.११ करोड ४९ लाख ८४ हजार मध्ये रु.३ लाख २५ हजार सम्परीक्षण भई यसवर्षको थपसमेत हालसम्म अद्यावधिक बेरुजु रु.१३ करोड १३ लाख ५६ हजार बाँकी रहेको छ। बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको बेहोरा यसैसाथ संलग्न छ।

२.४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले नगरपालिकाको पेस्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन। हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड,मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गरिएको छ। वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौँ। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौँ। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

३.अन्य बेहोरा-लेखापरीक्षणबाट ऐन नियमको परिपालना, आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था, स्थानीय वित्त व्यवस्थापन,सम्पत्तिको संरक्षण, स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग, शासकीय प्रवन्ध, स्रोत सुनिश्चितता र बजेट व्यवस्थापन र विकास प्रशासन र सोको कार्यान्वयन, अनुदान वितरण तथा अनुगमन, सेवा प्रवाह, स्थानीय प्रशासन, जवाफदेहिता र सुशासन लगायतका विषयमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४. वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखा उत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी

नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानबमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय प्रतिवेदन सारभूतरूपमा गलत आँकडारहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय सरकारमा रहेको छ। नगर कार्यपालिका, प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नगरपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

५.वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षणउपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा त्रुटिका कारण सारभूत रूपमा गलत आँकडा रहित रहेको छ भनी यथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ। लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान

मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम लेखापरीक्षण कार्य सम्पादन गरिएको छ। यसरी लेखापरीक्षण गरिएको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय प्रतिवेदनको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समय जस्ता लेखापरीक्षणका अन्तर्निहित सीमाहरूका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोबारमा भएका सबै प्रकारका जालसाजी वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका जालसाजी वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(श्रीकुमार राई)
नायब महालेखापरीक्षक

बेरुजु वर्गीकरण

चालु वर्षको बेरुजु

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट सम्परीक्षण			प्रतिक्रियाबाट थप बेरुजु रकम	बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
										असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती			सैद्धान्तिक	लगती								
९७	१,०३९	२,१३,२४,२४४	०	५५	४६,२७,३३४	०	९७	९८४	१,६६,९६,९१०	४६,३४,१७०	१,०१,००,३१०	१९,६२,४३०	०	०	१,२०,६२,७४०	०

अद्यावधिक बेरुजू स्थिति

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष सम्परीक्षण	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
मोरङ	११,४९,८४,४७३		३,२५,४२९	११४६५९०४४	०	१,६६,९६,९१०	१३१३५५९५४

बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र.सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	बेरुजुको व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
१	२०८१/८२	६५	हाजिरी नभएको अवधिको प्रोत्साहन भत्ता	९,१७०
२	२०८१/८२	८३	सामुदायिक वनको अभिलेख	५,०३,७८४
३	२०८१/८२	६६	बढी भुक्तानी	१४,०००
४	२०८१/८२	५४	फर्म वर्कमा बढी भुक्तानी	१९,०९१
५	२०८१/८२	९३	फरक खर्च शिर्षक	२,४३,३९६
६	२०८१/८२	६२	पथरी शनिश्चरे ५ पाडग्रे झलास धिमाल तिर्थस्थल संरक्षण	७,८९५
७	२०८१/८२	७२	न्यून कर कट्टी	४९,९९२
८	२०८१/८२	८९.२ र ८९.३	नमुना विद्यालय विकास (पञ्चायत माध्यमिक विद्यालय) को सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु	१५,६०,२००

९	२०८१/८२	९५	जिन्सी दाखिला	१५,५९,१९०
१०	२०८१/८२	९१	आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु:	६,६०६
११	२०८१/८२	८५	असुल गर्न बाँकी व्यवसाय कर	९१,०१०
१२	२०८१/८२	८८	अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम	५,००,०००
१३	२०८१/८२	९६	अतिरिक्त कक्षाको भुक्तानी	६३,०००
१४	२०८०/८१	७०	ट्याक कोट	९६,२५८
१५	२०७९/८०	८४.११	फस्र्योट नभएका आन्तरिक लेखापरीक्षणका व्यहोराहरु	२,२९,१७१
जम्मा				४९,५२,७६३

पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, मोरङ

(८०११३४०२३००)

पथरी शनिस्चरे नगरपालिका , मोरङ

परिचय

१ **परिचयः**

(क) कार्यालय परिचय :- स्थानीय शासन पद्धति सुदृढ गरी विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यास संस्थागत गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न यस पालिकाको स्थापना भएको हो। स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह—अस्तित्व र समन्वय प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु पालिकाको उद्देश्य रहेको छ। यस पालिकामा १० वडा रहेको छ भने क्षेत्रफल ७९.८१ वर्ग किलोमिटर तथा ७२ हजार ४५१ जनसंख्या रहेको छ ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य - लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानुनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि - यस कार्यालयको विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, वित्तीय व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८२ ।९।१४ देखि २०८२ ।९।१८ सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र,

लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति :- कार्यालयको आय — व्ययतर्फ रु.२ अर्ब ३३ करोड ४८ लाख ५७ हजार मध्ये जेन्जी आन्दोलनबाट रु२ करोड १४ लाख ८९ हजारको स्रेस्ता क्षति भएको पालिकाले विवरण पेश गरेकोले सो बाहेकको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को विस्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

(छ) लेखापरीक्षणमा परीक्षण गरिएका मुख्य विषयहरु :- लेखापरीक्षण योजना अनुसार परीक्षण गरिएका विषयहरु अनुसूची — २ मा संलग्न छ ।

(ज) लेखापरीक्षणको क्रममा असुली :- लेखापरीक्षणको क्रममा निम्नानुसारको रु.२०५१४ असुल भइ दाखिला प्रमाण पेश भएको छ ।

सि.नं	बिवरण	रकम रु.
१	सामाजिक सुरक्षा भत्ता	२०५१४

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

२ **वित्तीय प्रतिबेदन**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) मा स्थानीय तहले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ। पालिकाले महालेखापरीक्षकबाट २०७९।८।२० मा स्वीकृत सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान(NPSAS) अनुसार लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्छ।पालिकाको आर्थिक कारोबारको लेखाङ्कन गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ।पालिकाले वर्षभरी गरेको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको लेखाङ्कन स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत आर्थिक विवरण (म.ले.प.फा.नं २७०) प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गरेको छ।तर पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण, एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम एवं अन्तरसरकारी अख्तियारी मार्फत् खर्च भएका कारोबार सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको देखिँदैन। पालिकाले उपलब्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोष प्राप्ति र भुक्तानीको स्वीकृती वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.न. २७०) सम्वन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ।

एकीकृत आर्थिक विवरण							
प्राप्ति				भुक्तानी			
सि.न	विवरण	रकम	जम्मा रकम	सि.न	विवरण	रकम	जम्मा रकम
	शुरु मौज्जात			१.०	चालु खर्च		
१	संचितकोष	१७२३७८३३८	१७२३७८३३८	१.१	पालिका तर्फ	१९८९८६१७५	
२	धरौटी	२०६८७१७२	२०६८७१७२	१.२	संघीय शसर्त	२५२३५४७८७	
३	स्थानीय विभाज्य कोष	०		१.३	संघीय विशेष	०	
४	आन्तरिक राजस्व	०		१.४	प्रदेश शसर्त	१७५९१२०	
५	कार्यसञ्चालन कोष			१.५	प्रदेश विशेष	०	
५.१	महिला तथा वालवाविका कोष	२८९९००			जम्मा चालु खर्च	४५३१०००८१	४५३१०००८१
५.२	कर्मचारी कल्याण कोष	४०६६८४१		२.०	पुँजिगत खर्च		
५.३	प्रकोप ब्यवस्थापन कोष	९९८८४१९		२.१	पालिका तर्फ	२०३०६५०४५	
५.४	विविध खर्च खाता	४२८५०३०		२.२	संघीय शसर्त	२१५४१७२७	
	जम्मा अल्या-कार्यसञ्चालन कोष मौज्जात	१८६३०१९१	१८६३०१९१	२.३	संघीय विशेष	६७९११२२	
७	यस वर्षको आय			२.४	संघीय समपूरक	२२४२०३८०	
७.१	धरौटी	११८००७१२	११८००७१२	२.५	प्रदेश शसर्त	११३३३२०३	
७.२	स्थानीय विभाज्य कोष	५६७११८	५६७११८	२.६	प्रदेश विशेष	०	
७.३	आन्तरिक राजस्व	४७६८४०७१	४७६८४०७१	२.७	प्रदेश समपूरक	१२७७७१९७	
८.०	यस वर्षको कार्यसञ्चालन कोषको आय				जम्मा पुँजिगत खर्च	२७७९२८६७४	२७७९२८६७४
८.१	महिला तथा वालवाविका कोष	०		३.०	अन्तर सरकारी अख्तियारी खर्च-संघ		
८.२	कर्मचारी कल्याण कोष	३००००००		३.१	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	३३९१८६००५	
८.३	प्रकोप ब्यवस्थापन कोष	१८१०००		३.२	पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना	७२७२२३४	
८.४	विविध खर्च खाता	१४९४४४३०		३.३	स्वास्थ्य सुधार कार्यक्रम चालु	१०४१८२४९	
	जम्मा यस वर्षको कार्यसञ्चालन कोष आय	१८१२५४३०	१८१२५४३०	३.४	स्वास्थ्य सुधार कार्यक्रम पुँजिगत	०	
९.०	यस वर्षको आय-वित्तीय हस्तानतरण(संघ सरकार)			३.५	एकीकृत स्वास्थ्य पुर्वाधार कार्यक्रम पुँजिगत	२४२२१६३७	
९.१	समानीकरण अनुदान	१५५१६६१६०		३.६	गरिवसँग विशेश्वर कार्यक्रम	०	
९.२	राजस्व बाँडफाँट	११३०९४१७१		३.७	जम्मा अन्तर सरकारी अख्तियारी खर्च-संघ	३८१०९८१२४	३८१०९८१२४
९.३	ससर्त अनुदान	२९५६११०००		४.०	अन्तर सरकारी अख्तियारी खर्च-प्रदेश	०	०

९.४	समपूरक अनुदान	२५००००००		५.०	गैर सरकारी संस्थाबाट सञ्चालित योजनाको खर्च	०	०
९.५	विशेष अनुदान	१४९५००००		६.०	धरौटी फिर्ता/ सदर स्याहा	९६३०५६८	९६३०५६८
९.६	रोयल्टी	०		७.०	कार्य सञ्चालनकोषबाट भएको खर्च		
९.७	अन्य	०		७.१	महिला तथा वालवाविका कोष	०	
	जम्मा प्रासि-संघ सरकार	६०३८२१३३१	६०३८२१३३१	७.२	कर्मचारी कल्याण कोष	१८०९८०३	
१०.०	यस वर्षको आय-वित्तीय हस्तानतरण(प्रदेश सरकार)			७.३	प्रकोप व्यवस्थापन कोष	७७८२७१	
१०.१	समानीकरण अनुदान	१०८६४०००		७.४	विविध खर्च खाता	१५४५७७१०	
१०.२	राजस्व वाँडफाँट	१६०६५१०८			जम्मा कार्यसञ्चालनकोषबाट भएको खर्च	१८०४५७८४	१८०४५७८४
१०.३	ससर्त अनुदान	१४९७८०००		८.०	स्थानीय विभाज्य कोष	५६७११८	५६७११८
१०.४	समपूरक अनुदान	१३००००००		९.०	अन्तर सरकारी अख्तियारीको को.ले.नि.का मार्फत निकाशा फिर्ता		
१०.५	विशेष अनुदान	०		९.१	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	३६४८८३५	
१०.६	रोयल्टी	०		९.२	पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना	४०४६५५	
१०.७	अन्य	०		९.३	स्वास्थ्य सुधार कार्यक्रम चालु	१३५०७५१	
	जम्मा प्रासि-प्रदेश सरकार	५४९०७१०८	५४९०७१०८	९.४	स्वास्थ्य सुधार कार्यक्रम पुँजिगत	३८८६०००	
११.०	यस वर्षको आय-राजस्व वाँडफाट स्थानीय	२३३३१७७९	२३३३१७७९	९.५	एकीकृत स्वास्थ्य पुर्वाधार कार्यक्रम पुँजिगत	४३६३	
१२.०	यस वर्षको आय- अन्तर सरकारी अख्तियारी संघ			९.६	गरिवसँग विशेश्वर	०	
१२.१	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	३४२८३४८४०			जम्मा अन्तर सरकारी अख्तियारीको को.ले.नि.का मार्फत निकाशा फिर्ता	९२९४६०५	९२९४६०५
१२.२	पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना	७६७६८८९		१०.०	संघीय सञ्चितकोष फिर्ता		
१२.३	स्वास्थ्य सुधार कार्यक्रम चालु	११७६९०००		१०.१	शसर्त अनुदान चालु	१९७३१२१३	
१२.४	स्वास्थ्य सुधार कार्यक्रम पुँजिगत	३८८६०००		१०.२	शसर्त अनुदान पुँजिगत	१९८३२७३	
१२.५	एकीकृत स्वास्थ्य पुर्वाधार कार्यक्रम पुँजिगत	२४२२६०००		१०.३	विशेष अनुदान	८१५८८७८	
१२.६	गरिवसँग विशेश्वर	०		१०.४	समपूरक अनुदान	२५७९६२०	
	जम्मा यस वर्षको आय- अन्तर सरकारी अख्तियारी	३९०३९२७२९	३९०३९२७२९		जम्मा संघीय सञ्चितकोष फिर्ता	३२४५२९८४	३२४५२९८४

१३.०	यस वर्षको आय- अन्तर सरकारी अख्तियारी प्रदेश सरकार	०	०	११.०	प्रदेश सञ्चितकोष फिर्ता		
१४.०	गैरसरकारी संस्थाबाट सञ्चालित योजना	०	०	११.१	शसर्त अनुदान चालु	६८८८०	
				११.२	शसर्त अनुदान पुँजिगत	१८१६७९७	
				११.३	विशेष अनुदान	०	
				११.४	समपूरक अनुदान	२२२८०३	
					जम्मा प्रदेश सञ्चितकोष फिर्ता	२१०८४८०	२१०८४८०
				१२.०	अन्तिम मौज्जात		
				१२.१	धरौटी	२२८५७३१६	२२८५७३१६
				१२.२	संञ्चित कोष	१३६५३२४०७	१३६५३२४०७
				१३.०	कार्य सञ्चालन कोष		
				१३.१	महिला तथा वालवाविका कोष	२८९९००	
				१३.२	कर्मचारी कल्याण कोष	५२५७०३८	
				१३.३	प्रकोप व्यवस्थापन कोष	९३९११४८	
				१३.४	विविध खर्च खाता	३७७१७५१	
					जम्मा कार्यसञ्चालनको मौज्जात	१८७०९८३७	१८७०९८३७
	जम्मा		**१३६२३२५९७९**		**जम्मा**		**१३६२३२५९७९**

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा २ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३ वित्तीय विवरणको यथार्थता

पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कनको गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवदेन गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७०) तयार गर्नुपर्छ । पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु.३३९१८६००५।०० , स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको रु१०४१८२४८।५६।००, पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजनामा रु७२७२२३३.६८ एकीकृत स्वास्थ्य पुर्वाधार कार्यक्रम रु२४२२१६३६।६७ गरी रु३८१०९८१२३।९१ सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन। जसले गर्दा सुत्रबाट तयार भएको वित्तीय विवरणसमेत पूर्ण नहुँदा पालिकाको यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण गरेको छैन । तसर्थ सबै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

४ फरक हिसाब

यस पालिकाले सुत्रबाट तयार गरेको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७०) ले सबै कारोबार नसमेटेको कारण लेखापरीक्षणका क्रममा पालिकाबाट भएका सबै कारोबार समेटिने गरी एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्न लगाइएकोमा उक्त दुई विवरणमा देहायअनुसार, यस वर्षको प्राप्ति रु.४५५४४७४६३.७ र यस वर्षको भुक्तानी रु.४५३१९७६७३.२८ फरक परेको छ । सुत्रमा पालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारहरु समाविष्ट गरी म.ले.प.फा.नं.२७० ले पालिकाको समष्टिगत आर्थिक कारोबारको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

विवरण	गतवर्षको जिम्मेवारी	यसवर्षको प्राप्ति	यसवर्षको भुक्तानी	बैङ्क मौज्दात
सुत्र अनुसारको वार्षिक प्रतिवेदन म.ले.प.फा.नं २७० अनुसार	२१,१६,९५,७००.८८	६९,५१,८२,८१४.३४	७३,१०,२८,७४५.२८	१७,८०,९९,५६०.४३
एकीकृत आर्थिक विवरणअनुसार	२१,१६,९५,७००.८८	११५०६३०२७८.११	११८४२२६४१८.५६	१७,८०,९९,५६०.४३
फरक	**०**	**४५५४४७४६३.७७**	**४५३१९७६७३.२८**	**०**

५ सेवा प्रवाहको स्थिति

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ११ (२) मा पालिकाको काम कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था छ। पालिका तथा अन्तर्गतका वडाहरुबाट यस वर्ष सम्पादित सेवा प्रवाहको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ। पालिकाबाट यो वर्ष नागरिकता सिफारिस, घरबाटो सिफारिस, जन्म तथा मृत्यु दर्ता, नाता प्रमाणित, बसाईसराई, सम्बन्ध बिच्छेद, बिवाह दर्ता र अन्य दर्ता तथा सिफारीस जस्ता विषयमा पञ्जिकरण तथा सिफारिस गरेको भएतापनि सोको आर्थिक वर्ष खुल्नेगरी स्पष्ट अभिलेख उपलव्ध गराउन सकेन। पालिका कार्यालय तथा वडा कार्यालयबाट सम्पादित सेवालाई सरल सहज र व्यवस्थित तुल्याउँदै सेवा प्रवाहलाई सूचना प्रविधिमा आधारीत सरल र प्रभावकारी बनाउने र सोको अद्याबधिक अभिलेख समेत तयार गरी राख्नुपर्दछ।

विवरण	जम्मा
स्वीकृत घरनक्सा दर्ता पास	७९
पञ्जिकरण तर्फ	
जन्म दर्ता	११५०
मृत्यूदर्ता	५७९
बसाई सराई दर्ता	१०२६
विवाह दर्ता	६४२
सम्बन्धविच्छेद दर्ता	१४७
पूर्वधार विकास सडक निर्माण	
कालोपत्रे सडक निर्माण (कि.मि)	१०
कालोपत्रे सडक मर्मत (कि.मि)	१०
ग्राभेल सडक निर्माण (कि.मि)	१४
ग्राभेल सडक मर्मत (कि.मि)	१५

६ लेखाप्रणालीको प्रयोग

सार्वजनिक निकायमा एक भन्दा बढी लेखा प्रणाली भएमा आय व्ययलाई एकीकृत गर्न, विश्लेषण गर्ने र प्रतिवेदन गर्ने ती लेखा प्रणालीका बीच अन्तरसम्बन्ध कायम गरिनुपर्दछ । पालिकाले हाल दुई लेखा प्रणाली SUTRA (Sub-National Treasury Regulatory Application) र CGAS (Computerized Government Accounting System) बाट लेखा राख्ने गरिएकोमा प्रयोग भएका दुबै प्रणालीका बीच एकै कार्यक्रमका खर्चलाई एकीकृत गर्ने र प्रतिवेदन दिने व्यवस्था रहेको छैन। पालिकामा संघ, प्रदेश र स्थानीय बजेटमध्ये अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणको रकम CGAS प्रणालीमा र स्थानीय स्रोतलाई SUTRA प्रणालीमा प्रविष्टि गर्दा एकै कार्यक्रम/योजनाको हकमा दुवै प्रणालीमा बजेट खर्च अलग अलग अभिलेखन हुने र उल्लिखित दुई प्रणालीबीच अन्तरसम्बन्ध कार्यान्वयन हुने नहुँदा त्यस्ता आयोजनाको कुल खर्चसमेत यकिन गर्न नसकिने स्थिति छ। अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणको रकम CGAS मा मात्र अभिलेख गरिने हुँदा SUTRA प्रणालीबाट प्रतिवेदन गरिने वार्षिक वित्तीय प्रतिवेदन म.ले.प.फा.नं २७० मा समावेश

हुने अवस्था देखिएन । एक निकायमा एक लेखाप्रणाली लागू गर्नुपर्ने र दुई लेखाप्रणाली लागू गर्न आवश्यक भए ती प्रणालीका बीच अभिलेख एकीकृत हुने व्यवस्था लागू गर्ने व्यवस्था गर्न सम्बन्धित निकायको ध्यान जानुपर्दछ ।

७ अनुदान फिर्ता

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ४५ र कोशी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७९ को नियम ४७ मा क्रमशः सङ्घीय सञ्चित कोषबाट र प्रदेश सञ्चित कोषबाट स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको सशर्त, समपूरक र विशेष अनुदानको रकम सम्बन्धित आर्थिक वर्ष भित्र खर्च नभई बाँकी रहेको अवस्थामा उक्त रकम सम्बन्धित सङ्घीय ईकाइका कोषहरुमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। प्राप्त विवरण अनुसार यो वर्ष संघ र प्रदेशबाट प्राप्त उल्लिखित अनुदानको रकमको विवरण निम्नानुसार छन। प्राप्त अनुदान मध्ये यो वर्ष भरी खर्च नभई बाँकी रहेको रकम मध्ये असार मसान्तमा देहाय बमोजिमको रकम फिर्ता गरेको छ।

निकाय	अनुदान	प्राप्त	खर्च	बाँकी	फिर्ता गरेको
सघीय सरकार	शसर्त अनुदान चालु	२७,२०,८६,०००.००	२५,२३,५४,७७६.५४	१,९७,३१,२२३.४६	१,९७,३१,२२३.४६
	शसर्त अनुदान पुँजीगत	२,३५,२५,०००.००	२,१५,४१,७२७.००	१९,८३,२७३.००	१९,८३,२७३.००
	विषेश अनुदान पुँजीगत	१,४९,५०,०००.००	६७,९१,१२२.००	८१,५८,८७८.००	८१,५८,८७८.००
	समपूरक अनुदान पुँजीगत	२,५०,००,०००.००	२,२४,२०,३८०.००	२५,७९,६२०.००	२५,७९,६२०.००
प्रदेश सरकार	शसर्त अनुदान चालु	१८,२८,०००.००	१७,५९,१२०.००	६८,८८०.००	६८,८८०.००
	शसर्त अनुदान पुँजीगत	१,३१,५०,०००.००	१,१३,३३,२०३.००	१८,१६,७९७.००	१८,१६,७९७.००
	विषेश अनुदान पुँजीगत	०	०	०	०
	समपूरक अनुदान पुँजीगत	१,३०,००,०००.००	१,२७,७७,१९७.१०	२,२२,८०२.९०	२,२२,८०२.९०
जम्मा रु		**३६३५३९०००.**	**३२८९७७५२५.६४**	**३४५६१४७४.३६**	**३४५६१४७४.३६**

८ रकमान्तर

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ मा स्वीकृत वार्षिक बजेटको अधिनमा रही कुनै शीर्षकबाट पूँजिगत शिर्षकमा २५ प्रतिशत नबढाई रकमान्तर गर्न सकिने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले यस वर्ष थपघट समेत कार्यपालिकाको निर्णयबाट पूँजिगत तथा चालु शीर्षकका ७४ योजना तथा कार्यक्रममा विनियोजन भएको रु४४७४९४७०।०० बजेट घट गरी र १०७ कार्यक्रम तथा योजनामा रु.४४७४९४७०।०० थप रकमान्तर गरेको छ । उक्त रकम बजेट रु. ८८ करोड ७४ लाख ९१ हजार को तुलनामा ५.०४ प्रतिशत हुन आउँछ। रकमान्तर थप तथा घट गर्दा रकम फरक पर्नुको कारण पालिकाको विशेष सभाले कतिपय थप गरेका योजनामा समेत बजेट विनियोजन गर्ने र सो रकम समेत रकमान्तर थपमा देखिने भएकाले घट र थप भएको रकम फरक पर्न गएको पालिकाले जनाएको छ। कार्यापलिकाले विभिन्न समयमा रकमान्तर निर्णय गरेकोमा सुत्र प्रणालीमा सुरु विनियोजन भएकै कार्यक्रमबाट भुक्तानी भएकाले वास्तविक रकमान्तर रकम र खर्च रकमका सम्वन्धमा यकिन गर्न सकिएन । यसरी आर्थिक वर्षको अन्तमा रकमान्तर गर्ने परिपाटीमा सुधार हुनुपर्दछ ।

९ बजेट सीमा निर्धारण समिति

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय,राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिको गठनको व्यवस्था छ।उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कुल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्नेजस्ता कार्यहरु फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्ष पछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार

गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले समितिको गठन गरेता पनि ऐनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमालगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालना गरेको पाइएन ।ऐनमा भएको व्यावस्थाको पालना गर्नेतर्फ पदाधिकारीहरुको ध्यान जानुपर्दछ।

१० बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) बमोजिम गठन हुने बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता जनाएतापनि उक्त वैठकको माइन्युट माग गरिएकोमा माईन्युट लेखापरीक्षणमा पेश भएन । जसबाट बजेट तथा तर्जुमा समितिले कानुन वमोजिम कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण विषयगत कार्यक्रम लगायतका विषयमा परीक्षण गर्न सकिएन आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता गर्नेगरी बजेट तर्जुमा गर्नुपर्नेमा सो व्यवस्थाको पालना गरे नगरेको सम्वन्धमा यकिन गर्न सकिएन । पालिकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।

११ त्रैमासिक पुँजीगत खर्च

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने कार्यालयले त्रैमासिक प्रगति विवरण वनाई कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार त्रैमासिक पुँजीगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च	त्रैमासिक खर्च				आ
		प्रथम	दोस्रो	तेश्रो	चौथो	
पुँजीगत खर्चतर्फ	२७,७९,२८,६७४.२२	१,३३,९४,१६१.००	१,०६,४०,७६२.००	६,४५,६१,४२२.००	१८,९३,३२,३२९.२२	९,'
प्रतिशत	**१००**	**४.८३**	**३.८२**	**२३.२३**	**६८.१२**	**३:**

पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार वार्षिक रु. २७,७९,२८,६७४.२२ निकासा भएकोमा प्रथम त्रैमासिकमा रु.१,३३,९४,१६१.०० (४.८३ प्रतिशत), दोस्रो त्रैमासिकमा रु. १,०६,४०,७६२.०० (३.८२ प्रतिशत) तेस्रो त्रैमासिकमा रु. ६,४५,६१,४२२.०० (२३.२३ प्रतिशत) र चौथो त्रैमासिक रु. १८,९३,३२,३२९.२२ (६८.१२ प्रतिशत) खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र रु.९,०२,३५,५९८.०० (३२.४६ प्रतिशत) खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

१२ दिगो विकास लक्ष्यहरुको स्थानीयकरण

संयुक्त राष्ट्रसंघद्वारा गठित वातावरण र विकास सम्बन्धी विश्व आयोग ब्रुटल्याण्ड कमिसनद्वारा सन् १९८७ मा प्राकृतिक स्रोत साधन, वातावरण, जनसंख्या र विकास गतिविधिहरूको उचित एवं सन्तुलित तालमेलका लागि ल्याएको हाम्रो साझा भविष्य नामक अवधारणा बमोजिम संयुक्त राष्ट्र संघका सदस्य राष्ट्रहरूले संयुक्त रुपमा अङ्गिकार गरी सन् २०१६ बाट कार्यान्वयनमा ल्याइएको आवधिक विकासका साझा मार्ग चित्रलाई दिगो विकास नाम दिइएको छ । यस अन्तर्गत तय भएका लक्ष्यहरू प्राप्तिका लागि नेपालका तिनै तहका सरकार समान रुपले जिम्मेवार छन् । यस पालिकाले तयार गरेको आवधिक विकास योजना समेत दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिका लागि प्रतिबद्धता जाहेर गरेको छ। पालिकाको वार्षिक बजेट र संचालन गरिने कृयाकलापहरूलाई दिगो विकास लक्ष्य प्राप्ति तर्फ केन्द्रित गर्नका लागि यसका सूचकहरूलाई स्थानीयकरण गर्न अपरिहार्य हुन्छ। दिगो विकासका लक्ष्यहरू आन्तरिकीकरण नगरी योजना तर्जुमा गर्दा दिगो विकासका लक्ष्यहरूमा योगदान पुग्ने कार्यक्रमहरू तर्जुमा हुन नसक्ने जोखिम रहने भएकोले पालिकाले दिगो विकासका

लक्ष्यहरूको आन्तरिकीकरण गरी दिगो विकासका मध्यमकालिन लक्ष्य निर्धारण गर्ने र सो बमोजिम भएको प्रगतिको मूल्याङ्कन गर्नुपर्दछ ।

१३ वार्षिक खरिद योजना/गुरु योजना

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले वार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ। यस पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु. २७ करोड ७९ लाख २९ हजार पुँजीगत खर्च खरिद निर्माण कार्य गरेको छ । पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम वार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।

१४ अबण्डा बजेट

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को ६६ र ६७ मा स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बिषय क्षेत्रगत बजेटको सीमा निर्धारण गर्ने र सोही सीमा भित्र रहि बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गरी बजेट तर्जुमा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यो वर्ष समपुरक कोष, गत वर्षको अल्या, विविध नामक शिर्षकमा रू ५००००००।०० कार्यपालिकाको निर्णयले विभिन्न योजनाहरुमा बाँडफाँट गरी हिउँदे सभाबाट अनुमोदन गराएको देखियो। स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ समेतलाई ख्याल नगरी पछि बाँडफाट हुने गरी अबण्डा बजेट व्यवस्था गरी विभिन्न योजनामा खर्च गरेको छ। जुन पालिकाबाट भएको विनियोजित बजेटको ५.६३ प्रतिशत हुन जान्छ। यसरी ठूलो मात्रामा बजेट अबण्डामा राखी कार्यपालिकाको निर्णयबाट खर्च गर्ने गरेको देखियो। बजेट खर्चलाई बजेट अनुशासन र पद्धतिमा आधारित बनाउनुपर्दछ।

१५ बजेट पेश, पारीत र अख्तियारी

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारीत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस पालिकाको उपप्रमुखले मिति २०८१।३।१० मा रु ८८ करोड ७४ लाख ९१ हजार को बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट मिति २०८१।३।१० मा पारीत भएको छ। यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले मिति २०८१।३।१६ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ। आर्थिक वर्ष भित्र सबै काम सम्पन्न गरिसक्ने गरी बजेट, कार्यक्रम र योजना व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ।

१६ संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन

स्थानीय सरकारी सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन,२०८० को दफा ६ मा स्थानीय तहमा स्थानीय सरकारी सेवाको संगठन संरचना वा दरबन्दी सृजना गर्न तथा त्यस्तो संगठन संरचना वा दरबन्दीमा पुनरावलोकन वा हेरफेर गर्न सम्बन्धित स्थानीय तहको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संयोजकत्वमा सिफारिस समिति गठन गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गर्नुपर्ने, संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गर्दा संगठनको दरबन्दी सृजना, पुनरावलोकन वा हेरफेर गर्नु पर्ने देखिएमा तोकिएको आधार तथा कारण खुलाई सो समितिले नगर/गाउँ कार्यपालिकामा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने र नगर/गाउँ कार्यपालिकाको सिफारिसमा नगर/गाउँ सभाले दरबन्दीको आवश्यकता र औचित्य समेतको आधारमा त्यस्तो सङ्गठन संरचना वा दरबन्दीको प्रस्ताव स्वीकृत गर्ने र दफा ७ मा दफा ६ बमोजिम सङ्गठन संरचना र दरबन्दी स्वीकृत भएको मितिले तीन महिनाभित्र स्थानीय सरकारी सेवाको पदहरुको सेवा, समूह, उपसमूह तथा तह समेत खुल्ने गरी प्रदेश किताबखानामा त्यस्तो पद दर्ता गराउनुपर्ने उल्लेख छ। पालिकाको नगरसभाबाट स्वीकृत भएको संशोधित संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण ,२०८१ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरीषदको कार्यालयमा पठाएकोमा हालसम्म पनि पद दर्ता भई नआएको पाइएको छ। स्वीकृत भएको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण, २०८१ अनुसार नगरपालिकामा २४७ नगरसभाबाट स्वीकृत भएको पाइयो। स्वीकृत दरवन्दीमध्ये कार्यपालिकातर्फ ५२,वडा तर्फ २०,स्वस्थ्य चौकी तर्फ १२ आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र १४,नगर पशु अस्पताल ४ पशु

सेवाकेन्द्र १ अस्पताल ५९, सेवा करारमा ८५ सहित २४७ दरबन्दीमा ७७ पदमा पदपूर्ति भइ १७७ दरबन्दी रिक्त रहेको देखिन्छ।रिक्त दरबन्दी मध्ये ११३ पद करार सेवामा कार्यरत रहेको अबस्था छ । स्वीकृत दरवन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ।

१७ **करार कर्मचारी**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था रहेको छ। तर पालिकाले विभिन्न पदमा कर्मचारी करारमा राखी निजहरुको तलब भत्ता बापत यस वर्ष रु. ३०८३७८३८।०० खर्च लेखेको छ। त्यसैगरी स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा ८३(८) वमोजिम पालिकाले सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, प्लम्बर, इलेक्ट्रीसियन,चौकिदार, मालि, बगैँचे लगायतका पदमामात्र करारबाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले पालिका तर्फ ६५ जना र स्वास्थ्य तर्फ अस्पताल समेत मा ४८ जना नियुक्ति गरी वर्ष भरीमा निजहरुको तलब भत्ता बापत रु. ३०८३७८३८।०० भुक्तानी गरेको छ। स्थायी पदपुर्ती गर्नुपर्ने पदमा करार सेवामा कर्मचारी नियुक्ति गर्ने परिपाटीको अन्त्य हुनुपर्दछ।

१८ **अवकास कोष**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष वित्तीय समानीकरण/राजस्व बाँडफाटबाट कर्मचारी अवकास कोषमा रु.३००००००।०० ट्रान्सफर गरेको छ। उक्त कोषको सञ्चालन सम्बन्धी पालिकाबाट ऐन कानुनको व्यवस्था गरी कोषलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्दछ।

१९ **आर्थिक सहायता र अन्य विविध खर्च**

१९.१ **आर्थिक सहायताः** पालिकाले स्पष्ट मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गरी तथा बजेट विनियोजन गरेर मात्र आर्थिक सहायता वितरण गर्नु पर्दछ। पालिकाले मापदण्ड र कार्यविधि तयार गरी विभिन्न व्यक्तिहरुलाई रु ३४०३०००।०० आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ। उक्त रकम पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु. ४७६८४०७१.१३ को ७.१३ प्रतिशत हुन आउँछ। यस्ता आर्थिक सहायता खर्चको पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्धनको लागी यसरी आर्थिक सहायता प्राप्त गर्नेको नाम, ठेगाना र प्राप्त रकम वेबसाइटबाट सार्वजनिकरण गर्नु गराउनु पर्दछ ।

कुल खर्च रकम	कार्यविधि वेगरको खर्च रकम (कार्यविधि तयार भए नभएको)	वितरणको मुख्य शिर्षक खुलाउने	प्राप्त गर्नेको संख्या
रु.३४०३०००	अनुदान तथा आर्थिक सहायता कार्यविधि, 2074 बमोजिम	-दिर्घरोगीलाई डाक्टरको सिफारिस तथा समितिको सिफारिस अनुसारजीवन भरमा एकपटक १५००० को दरले आर्थिक सहायता उपलब्ध गराइएको साथैविपन्न नागरिकलाई काजकिरिया खर्च आर्थिक सहायता उपलब्ध गराइएको।	२५४

१९.२ **विविध खर्चः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(५) अनुसार खर्चको पुष्ट्याइ हुने प्रमाण, कागजात संलग्न गरेर मात्र खर्च लेख्नुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले यो वर्ष विविध खर्च वापत रु ३८८२४७९।०० खर्च गरेको छ । उक्त खर्च पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु ४७६८४०७१.१३ को तुलनामा ८.१४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यस्तो खर्च खाना खाजा लगायतमा खर्च हुने गरेको देखिन्छ । पालिकाबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमको सन्दर्भमा कार्यक्रममा सहभागी हुनेलाई खाना र खाजाको दर तोकेको भएतापनि अन्य अवस्थामा त्यस्तो खर्च कसरी गर्ने वा नगर्ने सम्बन्धी कुनै निर्णय भएको देखिएन ।कानूनी रुपमा मापदण्ड तोकेर मितव्ययी रुपमा खर्च गर्न सकिने भएतापनि पालिकाले यस्तो खर्चमा कुनै मापदण्ड विकास नगरेको, बिल बिजक भौचर साथ राख्ने गरेतापनि प्रयोजन र औचित्यता तथा आधार पुष्टी गर्ने नगरेको जस्ता कमजोरीहरु देखिएका छन । विविध खर्चको उद्देश्य र खर्चको यथार्थता प्रमाणित नहुने गरी खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

२० **सरकारी सम्पत्ती व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) मा अद्यावधिक**

सरकारी सम्पत्ती अभिलेख- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ९७(४) मा पालिकाले आफ्नो चल तथा अचल सम्पत्तिको उपयोग सम्बन्धमा अभिलेख अद्यावधिक राख्नु पर्दछ । पालिकाले आफ्नो मातहतको सार्वजनिक जग्गा, भवन लगाएतका सार्वजनिक सम्पत्तिको विवरण (PAMS) प्रणालिमा अद्यावधिक गरेको देखिएन । पालिका अन्तर्गतका सम्पुर्ण भवन तथा सरकारी जग्गाको सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) मा पूर्ण रुपमा विवरण अद्यावधिक गर्नु पर्दछ ।

स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस सम्वन्धमा देखिएका व्यहोराहरु निम्नानुसार छन:

• पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गरेको एवं अभिलेख राखेको पाइएन । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गर्नु/गराउनु एवं अभिलेख राख्नु पर्दछ।

• पालिकाले सार्वजनिक स्थलमा सामुदायिक भवन निर्माण गर्दा वा अन्य भौतिक संरचना निर्माण गर्दा संरचना निर्माण गर्ने स्थलको जग्गा सरकारी वा सार्वजनिक के हो सो को बारेमा नापी र मालपोत कार्यालयबाट यकिन गरेर मात्र त्यस्तो संरचना निर्माण गर्नुपर्दछ ।

• पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक जग्गामा उक्त जग्गा सार्वजनिक जग्गा भएको उल्लेख गरी सूचना पार्टी टाँस गर्नुपर्दछ । भू उपयोग ऐन, २०७६ को दफा १८ मा प्रत्येक स्थानीय तहमा स्थानीय भु उपयोग परिषद गठन गर्नुपर्ने र उक्त परिषदले स्थानीय भु उपयोग योजना तर्जुमा गर्ने, भूमि सम्वन्धी लगत संकलन, बिशलेषण र प्रयोग गर्ने, आफ्नो तहको भु उपयोग सम्वन्धी नक्सा तयार गर्ने र आवश्यकता अनुसार भु उपयोग उप क्षेत्रको वर्गिकरण गर्ने लगायतका काम कर्तव्य रहने उल्लेख गरेको छ । नगरपालिकामा भु-उपयोग ऐन र नियममा भएको व्यवस्था बमोजिम स्थानीय भु उपयोग परिषद गठन गरी ऐन र नियममा उल्लेख भए बमोजिमको कार्य गरी भु उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ ।

२१ **बैङ्क हिसाब विवरण**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ अनुसार पालिकाको कारोबार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजस्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरण अनुसार लेखाङ्कन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। सोही बमोजिम पालिकाले कारोबारको बैङ्क हिसाब मिलान विवरण (म.ले.फा.नं. २७० को टिप्पणी ६.३) तयार गरी हिसाब भिडान गर्नुपर्दछ।पालिकाले पेश गरेको विवरण अनुसार देहाय बमोजिम यो वर्षको अन्त्यमा स्रेस्ता अनुसार रू. १७,८०,९९,५६०.४३ र बैङ्क अनुसार मौज्दात रू१७,८०,९९,५६०.४३ मौज्दात देखियो। पालिकाले तोकिए बमोजिम बैङ्क हिसाव मिलान विवरण तयार गर्नुपर्दछ ।

खाताकोप्रकार	स्रेस्ता अनुसारबाकी रु	बैंक अनुसार बाकीरु
ग १.१, आन्तरिक राजस्व खाता	०	०
ग १.२, बाँडफाँटबाट प्राप्त राजस्व खाता	०	०
ग १.३, आन्तरिक अनुदान खाता	०	०
ग २.२, चालू खर्च खाता- जोर वर्ष	०	०
ग २.४, पुँजीगत खर्च खाता- जोर वर्ष	०	०
ग २.७, विविध खर्च खाता	३७,७१,७५०.९९	३७,७१,७५०.९९
ग ३.१, स्थानीय तह धरौटी खाता	२,२८,५७,३१५.८८	२,२८,५७,३१५.८८
ग ४.१, स्थानीय तह सञ्चित कोष खाता	१३,६५,३२,४०७.१८	१३,६५,३२,४०७.१८
ग ५.१, स्थानीय तह विविध कोष खाता	५५,४६,९३८.३८	५५,४६,९३८.३८
ग ६.१, स्थानीय तह विभाज्य कोष खाता	०	०
ग ७.२, स्थानीय तह प्रकोप व्यवस्थापन कोष खाता	९३,९१,१४८.००	९३,९१,१४८.००
	१७,८०,९९,५६०.४३	**१७,८०,९९,५६०.४३**

२२ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले सो अनुसार आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरेको देखिएन।आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको प्रमुख उद्देश्य अनुसार पालिकाले निर्धारीत विधि र प्रक्रिया अनुसार कार्यसम्पादन गरी लक्ष्य प्राप्त गर्नुपर्नेमा सो नभएको, सम्भावित जोखिमहरूको समयमै पहिचान, रोकथाम र नियन्त्रण प्रभावकारी हुन नसकेको, कार्य सञ्चालन व्यवस्थित, सिलसिलावद्ध हुन नसकेको, स्रोत साधन र सम्पत्तीको उपयोगमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता ल्याउन नसकेको, प्रचलित ऐन, नियम लगायतका कानूनी व्यवस्था तथा कार्यविधिको पालनामा प्रभावकारिता आउन नसकेको, वित्तीय जिम्मेवारी र अनुशासन कायम गरी वित्तीय पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रबर्द्धन प्रभावकारी हुन नसकेको अवस्था समेत देखिएको छ । जसले गर्दा पालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको र सोमाथि विश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन । यसमा सुधारको लागि ऐनले तोकेबमोजिमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली बनाई कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धमा देखिएका केही व्यहोरा देहायबमोजिम रहेका छन्:

बजेट व्यवस्थापन तर्फ

• स्थानीय तहबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार नगरेको,

• दिगो विकास लक्ष्य (२०१६-३०)लाई कार्यान्वियन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्न एकीकृत दीर्घकालीन योजना तयार नगरेको र मध्यकालीन लक्ष्यहरू तोकि मूल्याङ्कन नगरेको,

• अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले सो बमोजिमको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरेको नदेखिएको,

• आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को अनुसूची -११ बमोजिम स्थानीय तहले एक आर्थिक वर्ष भित्र भएको आर्थिक कारोबारको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको नदेखिएको,

• पालिकाले आयोजना वा कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुटाई त्यस्ता आयोजनालाई प्राथमिकता दिएको नदेखिएको,

• वातावरण संरक्षणको एकीकृत दीर्घकालीन योजना तयार गरेको नदेखिएको,

• शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राख्दै फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थल पहिचान एवं कार्ययोजना तयार गरेको नदेखिएको,

खरिद व्यवस्थापनतर्फ

• उपभोक्ता समितिबाट सम्झौता बमोजिमको समय, लागत र गुणस्तरमा कार्य सम्पन्न हुन नसकेमा सोको मूल्याङ्कन नगरेको,

• पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राख्ने नगरेको,

• पालिकाले पालिका अन्तर्गतका सडकहरू मर्मत गरेको अभिलेख नराखेको,

• सञ्चालित योजनाहरुको उपभोक्ताको योगदान र कार्य सम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाइ र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गरिएतापनि त्यसको कार्यान्वियन र उपयोग पृष्ठपोषणका लागि भएको नदेखिएको,

• स्थानीय तहले उपभोक्ता समितिमार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको नदेखिएको,

• स्थानीय तहले विगतमा परामर्शदाताबाट विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरेकोमा सोको कार्यान्वियन र अभिलेख अवस्था अद्यावधिक गरेको नदेखिएको,

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ अनुसार न्यूनतम दररेट निर्धारण गर्ने व्यवस्था अनुरुप जिल्ला दरलाई स्वीकृत गरेकोमा स्थानीय स्तरमा सहजै उपलव्ध हुने निर्माण सामाग्री-ढुङ्गा, वालुवा, गिट्टी, माटोलगायत र वनजन्य विभिन्न काठ दाउरा जस्ता सामाग्रीको दर सार्वजनिक निर्माणको खर्चमा मितव्ययी हुने गरी पुनरावलोकन गरेको देखिएन,

• पालिकाले विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी कार्यान्वियन गरेका आयोजनाहरुको कार्यान्वियन अवस्था खुल्ने गरी एकीकृत रुपमा नापी किताब तयार गरेको देखिएन,

• सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(७)को अनुसूची १ अनुसार निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा स्टाफ खर्चमा २ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्चमा २ प्रतिशत समावेश गरी तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा ठेक्का अनुसारको कन्टिन्जेन्सी खाता नराखेकोले उल्लेखित अनुसार खर्च भएको पुष्ट्याई हुने देखिएन,

• सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (१२) अनुसार उपभोक्ता समितिबाट कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरुको रेखदेख र मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारीसमेत तोकी दिगोपना र संरक्षणका आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा सो नगरेको,

• उपभोक्ता समितिलाई दिएको कामको अनुगमन पालिका र वडास्तरमा गर्ने गरिएतापनि अनुगमन प्रतिवेदन पूर्ण रुपमा तयार नगरेको र अनुगमनको क्रममा प्रतिवेदन फारम प्रत्येक योजनामा कस्ता कैफियत देखिए र सोको सुधारका लागि के कस्ता प्रयास भए पुष्ट्याई हुने अवस्था उल्लेख नगरेको,

• सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १४९. मा हरेक खरिद कारवाहीको छुट्टै फाइल खडा गरी नियम १४९.(२) मा उल्लिखित कागजातहरु संलग्न राख्नुपर्ने, नियम १४९(३) मा उक्त अभिलेख खरिद कारवाही टुङ्गो लागेको कम्तिमा सात वर्षसम्म सुरक्षित राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा सो अनुसार सबै अभिलेख अद्याबधिक गरी राखेको पाइएन,

शिक्षातर्फ

• स्थानीय तहले विद्यालय अनुगमन गर्ने मापदण्ड तयार गरी नियमित अनुगमन गर्ने र अनुगमन प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था नगरेको,

• कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिका मा IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई कक्षागत विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन (भिडान) गराइ शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा विद्यालयहरूलाई अनुदान निकासा दिनुपर्नेमा कक्षागत विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गर्ने व्यवस्था कार्यान्वियन पूर्ण रूपमा नभएको,

• संस्थागत विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको तथ्यांक शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS) मा अद्यावधिक नगरेको,

• शिक्षा नियमावली, २०५९ को परिच्छेद ३ नियम १६ (झ) र (ञ) मा शिक्षा सेवा आयोगबाट नियुक्ति वा बढुबाको लागी सिफारिस भई आएका शिक्षकलाई नियुक्त गर्ने, सामुदायिक तथा सरकारी विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकको नोकरी तथा अन्य विवरण अभिलेख अद्याबधिक गरि राख्नुपर्नेमा नियमावलीको व्यवस्था अनुसारका उक्त अभिलेखहरु व्यवस्थित गरि राखेको नदेखिएको,

• संस्थागत विद्यालयहरूको दर्ता, नवीकरण, शुल्क निर्धारण, अनिवार्य निशुल्क छात्रवृत्ति, वर्गीकरण, अनुगमन, लेखापरीक्षणको अबस्था र अभिलेख व्यवस्थित गरेको नदेखिएको,

विविधतर्फ

• कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरू पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको,

• विषयगत क्षेत्रमा सञ्चालन हुने कार्यक्रममा बैठक भत्ता, भ्रमण भत्ता, तालिम, गोष्ठीतर्फ बढी केन्द्रीत भई उपभोग र वितरणमुखी रहेको देखिएको छ । साथै, दैनिक भ्रमण भत्ता अभिलेख खाता अद्यावधिक नरहेको तथा अनुगमन खर्च भुक्तानी गर्दा पदाधिकारी एवं कर्मचारीलाई एकै कार्यक्रममा प्रशिक्षक, अनुगमनकर्ता, संयोजक र प्रतिवेदकको भुक्तानी दिने गरिएबाट के कति कार्यक्रम र भुक्तानी दोहोरो पर्न गएको छ सो को यकिन गर्न सक्ने अवस्था नरहेको,

• सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, नियमावली तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन बमोजिम नागरिक वडापत्रमा उल्लिखित सेवाहरूको कार्यान्वयन स्थिति अनुगमन संयन्त्र तयार नगरेको तथा गुनासो व्यवस्थापन गरेको अद्याबधिक अभिलेख नराखेको,

• विविध खर्च गर्दा विभिन्न होटलका बिल पेश भएता पनि कतिपय खर्चको पुष्टि हुने स्पष्ट उद्देश्य र यथार्थता प्रमाणित हुने प्रमाण संलग्न नगरेको,

• विषयगत क्षेत्रमा सञ्चालन हुने कार्यक्रममा बैठक भत्ता, भ्रमण भत्ता, तालिम, गोष्ठीतर्फ बढी केन्द्रित भई वितरणमुखि रहेको,

• यस स्थानीय तहमा समाहित भएका साविक गाउँविकास समितिको नाममा रहेको पेश्की तथा बेरूजुको अभिलेख समायोजन भएको स्थानीय तहमा कायमगरी नियमानुसार असुल फर्स्योट तथा सम्परीक्षण कार्य नगरेको,

• राजस्व संकलन सम्बन्धमा सुचना प्रबिधिको प्रयोग गरी सबै कारोबार बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत नगरेको,

• खर्चको स्पष्ट उद्देश्य र यथार्थता प्रमाणित हुने आवश्यक प्रमाण संलग्न गरेर खर्च गर्ने र बिल भरपाई सहित पर्याप्त प्रमाण र आधार समावेश गरी सबै कार्यक्रममा खर्च गर्ने गरेको नदेखिएको,

• पालिकाले आर्थिक वर्षको समग्र आर्थिक कारोबारको वार्षिक प्रतिवेदन तयार नगरेको, कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता नराखेको, संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार नगरेको,

• बेरुजु लगतका लागि तयार गरीएको म. ले. प. फाराम ८०१ देखि ८०५ सम्मका फाराम तयार गरी सो अनुरुप बेरुजुको अभिलेख

नराखेको,

• सबै कर्मचारीहरुको कार्य विवरण वनाई लागू नगरेको,

• आर्थिक प्रशासन शाखामा भुक्तानीको लागि आवश्यक कागजपत्रसहित म.ले.प. फाराम नं 202 को ढाँचामा सम्बन्धित शाखाबाट भुक्तानी कारोबारको सिफारिस पत्र लिएर भुक्तानी दिनुपर्नेमा सबै भुक्तानी सो बेहोरा पालना गरेको पाइएन,

• आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायी नियमावली, २०७७ को नियम ३९.(५) बमोजिम सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने बिल, भरपाई, प्रमाण र कागजात सम्लग्न हुनु पर्ने नियम ३९.(१०) बमोजिम खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आबश्यक बिल भरपाई र कागजात सम्लग्न भए वा नभएको तथा रीत पुगे नपुगेको जाँच गर्नुपर्नेमा भुक्तानीका सबै भौचरमा सो बेहोरा पालना गरेको पाइएन,

अतः पालिकाको कार्य सञ्चालन तथा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीमा सुधारको लागि ऐनले तोके बमोजिमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली बनाई कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ

२३ अनुगमन, मूल्यांकन र भ्रमण खर्च परीक्षण

भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ को नियम २१ मा भ्रमणमा खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण प्रारम्भ गरेपछि सम्बन्धित कार्यालयले अनुसूची–६ बमोजिमको ढाँचामा भ्रमण अभिलेख राख्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यस वर्ष अनुगमन तथा मुल्याङ्क खर्च (पदाधिकारी भ्रमण खर्च समेत) मा रु२१४४४५।००,भ्रमण खर्च तर्फ रु१४८७४९१.०० र सरकारबादी मुद्धाको भ्रमणमा रु२५८१३५।०० खर्च गरेको छ। नियमाबलीमा उल्लेख भए बमोजिम भ्रमण अभिलेख तथा भ्रमण प्रतिबेदन राखेर मात्र भ्रमण खर्च लेख्ने र एकैदिन जान आउन सकिने स्थानमा बास बस्ने गरी काज खटाउने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

२४ कानून निर्माण एवं कार्यान्वयन

२४.१ **कानून निर्माणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वियनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट विभिन्न नमूना कानुनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म १२ ऐन, ६ नियमावली, ३३ कार्यविधि , ४ निर्देशिका , १ मापदण्ड लगायत ५६ कानुन निर्माण गरी कार्यान्यिनमा ल्याएको छ। पालिकाले आवस्यक कानुनहरु निर्माण गरी सभा र कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी कार्यान्वियनमा ल्याउनु पर्दछ ।

२४.२ **न्यायिक समिति:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ। समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतवर्ष फर्स्योट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी ३५ र यो वर्ष थप १११ विवाद दर्ता भएकोमा ११९ वटा फर्स्योट भई बाँकी २७ रहेको विवरण प्राप्त भएको छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फर्स्योट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।

२५ खर्च ब्यबस्थापन

२५.१ **क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थितिः** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०८१।८२ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ । उपर्युक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक मा सबैभन्दा बढी ८८.५३प्रतिशत र सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र मा सबै भन्दा घटीमा ६४.७९प्रतिशत रहेको छ।

क्र.सं.	विवरण	बजेट	खर्च	बजेट । खर्चप्रतिशतमा
१	आर्थिकविकास	३,५७,९६,१६७.००	२,८५,८१,१०४.००	७९.८४
२	सामाजिकविकास	१९,००,८०,६३५.००	१६,१०,०४,१०२.७३	८४.७
३	पूर्वाधारविकास	३१,९३,९४,१९८.००	२३,८४,५१,६२२.२२	७४.६५
४	सुशासनतथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र	१,४०,८४,०००.००	९१,२५,९१४.००	६४.७९
५	कार्यालयसञ्चालन तथा प्रशासनिक	३२,०९,८६,०००.००	२८,४१,९७,५७२.३३	८८.५३
	जम्मा	**८८,०३,४१,०००.००**	**७२,१३,६०,३१५.२८**	**८१.९४**

२५.२ **खर्च स्थितिः** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ ।पालिकाले चालु खर्चमा विनियोजन रु ५२,१०,४१,३०२.०० को ८६.९६ प्रतिशत खर्च रु ४५,३१,००,०७१.०६ गरेको छ । यसबाट पालिकाले विकास निर्माण कार्यक्रम सञ्चालनमा रु ३६,९२,९९,६९८.०० विनियोजन गरी ७५.२५ प्रतिशत खर्च रु२७,७९,२८,६७४.२२ गरेको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँटको रकम अधिकरुपमा विकास निर्माणमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

क्र.सं.	विवरण	चालु	पुँजीगत	जम्मा
१	बजेट	५२,१०,४१,३०२.००	३६,९२,९९,६९८.००	८९,०३,४१,०००.००
२	खर्च	४५,३१,००,०७१.०६	२७,७९,२८,६७४.२२	७३,१०,२८,७४५.२८
	खर्च प्रतिशत	**८६.९६**	**७५.२५**	**८२.१**

२५.३ **खर्च बिश्लेषणः** पालिकाले यसवर्ष कुल आन्तरिक आयबाट रु४७६८४०७१.१३ राजस्व बाँडफाँट र अनुदानबाट प्राप्त समेत रु ६४७४९८७४३.२१ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु ४५,३१,००,०७१.०६ र पुँजीगत तर्फ रु २७,७९,२८,६७४.२२ समेत रु ७३,१०,२८,७४५.२८ खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा ६.५२ प्रतिशत रहेको छ । यसवर्ष पदाधिकारी सुविधामा रु ९३४५०००।०० खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको १९.५९ प्रतिशत रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँटको रकमबाट ६१.९८प्रतिशत चालु र ३८.०२ प्रतिशतमात्र पुँजीगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाले विकास निर्माण कार्यक्रम सञ्चालनमा न्यून खर्च गरी प्रशासनिक कार्यमा बढी खर्च गरेको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँटको रकम अधिकरुपमा विकास निर्माणमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

२५.४ **कार्यालय सम्बन्धी खर्चः** कार्यालयलाई वर्षभरमा आवश्यक पर्ने सामानको एकमुष्ठ विवरण बनाई सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीको प्रावधान वमोजिम खरिद योजना बनाई प्रतिस्पर्धात्मक तवरले खरिद गर्नुपर्नेमा यस वर्ष मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री खरिदमा रु ६०६३४७३।०० खर्च लेखेको छ । सामानको आवश्यकता तथा परिमाण शुरुमै निश्चित गरी प्रतिस्पर्धात्मक रुपले खरिद कारवाही अवलम्बन गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिन जरुरी छ । पटक पटक बिभिन्न मितिहरुमा सोझै खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गरी कानुनको पालना गरी खरिदलाई मितव्ययी तथा प्रतिस्पर्धी बनाउनुपर्दछ ।

ईन्धन खर्च: अर्थ मन्त्रालयबाट जारी कार्य संचालन निर्देशिका, २०८१ मा सवारी साधन प्रयोग गर्ने व्यक्तिलाई सोही अनुसार विभिन्न परिमाणमा ईन्धन उपलव्ध गर्न सकिने व्यवस्था छ। पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार ४ पाङ्ग्रे सवारी साधन ४ थान , एम्बुलेन्स ३ थान, ट्याक्टर ३ , ट्रिपर २,सववाहन १, बारुणयन्त्र १, मोटरसाइकल २८ थान रहेकोमा इन्धन कार्यालय प्रयोजन शिर्षकमा रू ६१३३१०१।०० र इन्धन अन्य शिर्षकमा रू ४०७७४ गरी जम्मा रू. ६१७३८७५।०० इन्धनमा खर्च गरेको छ। सवारी साधन प्रयोग गर्ने पदाधिकारीहरुले प्रयोग गरेको ईन्धनको अभिलेख र, ट्रिपर ट्याक्टर जस्ता मेशिनको प्रयोग अवधि र उक्त मेशिनहरुले खपत गर्ने ईन्धनको मापदण्ड समेत नबनेकोले ईन्धन खपतको वस्तुगत परीक्षण गर्न सकिने अवस्था देखिएन। ईन्धन खपत सम्बन्धमा Public

Asset Management System (PAMS) को पूर्णरुपमा प्रयोग गरी इन्धन खर्चको व्यवस्थित अभिलेखाङ्कन गरी ईन्धन खर्चलाई मापदण्डमा आधारीत बनाउनु पर्दछ।

२५.५ **पदाधिकारी सुविधा:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७३. मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले स्वीकृत बजेट खर्च गर्दा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र औचित्य समेत कायम राख्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाको यस वर्ष पदाधिकारी सुविधाको वापत रु ९३,४५,०००.०० खर्च गरेकोमा पालिकाको आन्तरिक आय रू.४७६८४०७१।१३ रहेको छ।जुन आन्तरिक आयको १९.५९ प्रतिशत हुन्छ। पालिकाले आफ्नो आन्तरिक आयको आकार र कर्मचारी तथा पदाधिकारी सुविधा बीचमा आवश्यक तादम्यता मिलाई चालु खर्चलाई व्यवस्थित र मापदण्डमा आधारीत बनाउनु पर्दछ।

२५.६ **बैठक भत्ता भुक्तानी**: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७३ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले स्वीकृत बजेट खर्च गर्दा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र औचित्यसमेत कायम राख्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यो वर्ष पदाधिकारी बैठक भत्ता वापत रू.२६४०४००।०० र कर्मचारीको बैठक भत्ता वापत रू. १०७३५८६।०० समेत जम्मा रू.३७१३९८६।००।खर्च गरेको देखियो। जुन आन्तरिक आयको तुलनामा ७.७८ प्रतिशत पदाधिकारी तथा कर्मचारीको बैठक भत्ताको रुपमा खर्च लेखेको देखियो। पालिकाले आफ्नो आन्तरिक आयको आकार र कर्मचारी तथा पदाधिकारी सुविधा बीचमा आवश्यक तादम्यता मिलाई चालु खर्चलाई व्यवस्थित र मापदण्ड आधारीत बनाउनु पर्दछ।

२५.७ **मर्मत सम्भार खर्च:** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९६ मा कुनै मालसामान मर्मत गर्नुपर्दा नियम १३ अनुसार लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने, प्रतिस्थापित पार्टपुर्जा दाखिला गर्नुपर्ने, नियमावलीको प्रक्रीया अवलम्बन गरी पार्टपुर्जा खरिद गर्नुपर्ने तथा मर्मत अभिलेख राख्नुपर्ने व्यवस्था छ। त्यसै गरी म.ले.प.फा.नं. ४१४ र ४१४(क) बमोजिमको ढाँचामा मर्मत संभार तथा संरक्षण आवेदन फारम र म.ले.प.फा.नं. ४१५ बमोजिमको ढाँचामा मर्मत संभार तथा संरक्षण अभिलेख खाता राख्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार ४ पाङ्ग्रे सवारी साधन ४ थान , एम्बुलेन्स ३ थान, ट्याक्टर ३ , ट्रिपर २,सववाहन १, बारुणयन्त्र १, मोटरसाइकल २८ थान रहेको देखियो। उल्लिखित सवारी साधनहरुको मर्मतमा रु.२९६४२८६ खर्च गरेको छ ।मर्मतलाई मितव्ययी बनाउन तोकिएको ढाँचामा अभिलेखाङ्कन गरी अद्यावधिक गर्नुपर्ने तर्फ पालिकाको ध्यान दिनु पर्छ।

२६ योजनाको अनुगमन

स्थानीय सरकार संचालन ऐन , २०७४ को दफा १६ को उपदफा (४) मा पालिका उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत योजना तथा कायक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरी सोको प्रतिवेदन बैठकमा पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ । यस पालिकाले उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा अनुगमन समिति गठन गरेको देखिन्छ । पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार यस वर्ष पालिकाको सभाले ३४० योजना स्वीकृत गरेकोमा ३०२ योजना कार्यान्वियन गरेको देखिन्छ। नमुना छनौटका आधारमा स्रेस्ता परिक्षण गर्दा योजना अनुगमन समितिले पेश गरेको अधिकांश योजना अनुगमन फारमहरुमा योजनाको कार्य प्रगति, सुधार गर्नुपर्ने विषय तथा सुझाव सम्बन्धमा कुनै पनि विवरण उल्लेख नगरी पदाधिकारीहरुले हस्ताक्षरमात्र गरेको देखिन्छ । योजनाहरुलाई उद्धेश्य अनुरुप गुणस्तरीय रुपमा सम्पन्न गर्नको लागि निरन्तर अनुगमन गरी यथार्थ अवस्थाको सम्बन्धमा अनुगमन प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्दछ।

२७ सहकारी नियमन

सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरणअनुसार पालिका भित्र २९ वटा सहकारी संस्था रहेका छन्। त्यसैगरी पालिकाबाट अनुगमन निरीक्षण गरी तयार गरिएको प्रतिवेदन समेत लेखापरीक्षणका क्रममा पेश भएन। जसले गर्दा सहकारीको सञ्चालन अवस्था बारे अध्ययन गर्न सकिएन। तसर्थ ऐन, नियमावली र निर्देशिका अनुसार प्रणालीमा विवरण दाखिला गर्न लगाई सोको प्रभावकारी अनुगमन गर्नु पर्दछ।

सि न	क्रियकलाप	संख्या
१	कोपोमिसको पासवर्ड प्राप्त गर्ने सहकारी संख्या	२९
२	कोपोमिस मार्फत आ.ब. २०८०/ ०८१ को समष्टिगत प्रतिवेदन पठाउने सहकारी संख्या	२६
३	कोपोमिस मार्फत मासिक प्रतिवेदन पठाउने औसत सहकारी संख्या	२४
४	कोपोमिस मार्फत साधारण सभाको जानकारी पठाउने सहकारी संख्या	१
५	कोपोमिस मार्फत साधारण सभाको प्रतिवेदन पठाउने सहकारी संख्या	०
६	कोपोमिस मार्फत सम्पत्तिसुद्धिकरण सम्वन्धी विवरण पठाउने सहकारी संख्या	१
७	कोपोमिस मार्फत बैठक सम्वन्धि विवरण पठाउने सहकारी संख्या	०
८	कोपोमिस मार्फत निर्वाचन विवरण पठाउने सहकारी संख्या	१
कोपोमिस मार्फत विवरण पठाउने संख्या कम भएपनि Hard Copy मार्फत नियमित विवरण पठाउने गरिएको।		

२८ पुँजीगत खर्च

२८.१ **प्राविधिक बिल र कार्य सम्पन्नः** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। उपभोक्ता समितिहरुबाट सञ्चालित योजनाको ठेक्का बिलहरुमा लागत अनुमान र वास्तविक कामको मूल्याङ्कनमा बरावर परिमाण र रकम उल्लेख भएको, लागत अनुमान बरावर नै मूल्याङ्कन भएको देखिएकाले वास्तविक कामको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था देखिएन। प्राविधिकले पेश गर्ने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र कार्य सम्पन्न भएको मिति लगायतका इन्जिनियरिङ नर्म्स अनुसार बिलमा खुलाउनुपर्ने तथ्याङ्क उल्लेख गरेको पाइएन । यसले गर्दा कुन काम कहिले सम्पन्न गर्नुपर्ने र तोकिएको अवधिमा सम्पन्न भए/नभएको विषयमा यकिन हुन नसकिएको हुँदा प्राविधिकले इन्जिनियरिङ नर्म्स अनुसारको उपभोक्ता समितिको बिल बनाउँदा नापजाँचलाई वास्तविक बनाउनुपर्ने देखिन्छ। कानुनमा भएको सबै व्यवस्थाको पालना गरी बिल, कार्य सम्पन प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

२८.२ **त्रुटि सच्याउने अवधिको अभिलेखः** सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम १२५ (१) मा खरिद सम्झौता बमोजिम निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ३० दिन भित्र सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीले निर्माण भए बमोजिमको (एज बिल्ट) नक्सा सार्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ। त्यस्तै सोही नियमको उपनियम २ मा त्रुटि सच्चाउने दायित्व अवधि समाप्त भएपछि ड्रइङ डिजाइन र स्पेशिफिकेशन वमोजिम भए नभएको जाँचबुझ गराई कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ। नियममा भएको उक्त प्रावधानको प्रभावकारी रुपले कार्यान्वयन गर्न र गुणस्तरीय निर्माण कार्यमा सघाउ पुर्याउनको लागि निर्माण सम्पन्न भई डि.एल.पी मा रहेका ठेक्काको अभिलेख राखी नियममा उल्लेख भए अनुसार प्राविधिक कर्मचारीबाट जाँचबुझ गराउनुपर्नेमा डि.एल.पीमा रहेका ठेक्काको अभिलेख तयार गरेको देखिएन। यस्तो अवस्थामा डि.एल.पि समाप्त भएका ठेक्काको प्राविधिक कर्मचारी खटाई नियममा भएको प्रावधान अनुसार जाँचवुझ गराई कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार भए नभएको, ठेक्का स्वीकृत गर्ने पदाधिकारी र कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने एउटै पदाधिकारी भएको अवस्थामा एक तह माथिको अधिकारी समक्ष कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश गरे नगरेको सम्वन्धमा यकिन गर्न सकिएन। अतः नियमावलीमा भएको व्यवस्था वमोजिम त्रुटि सच्याउने अवधिका ठेक्काहरुको अभिलेख तयार गरी कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने गराउने, त्रुटि भएका ठेक्काहरुको त्रुटि सच्याउने लगायतका कार्यहरु गर्ने गराउने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ।

२८.३ **खरिद अभिलेखः** सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम १४९ (१) मा सार्वजिनक निकायले हरेक खरिद कारबाहीको निम्ति छुट्टै फाईल खडा गरी उपनियम २ ले तोके बमोजिमका कागजातहरु सहित अद्यावधिक अभिलेख राख्नु पर्ने र उपनियम ३ मा यस्तो अभिलेख खरिद कारबाही टुङ्गो लागेको सात वर्ष सुरक्षित राख्नु पर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले बोलपत्र र सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट भएका खरिद कारवाहीका लागी फाईल खडा गरेको भएता पनि खरिद नियमावलीले तोके बमोजिमका सबै कागजातहरु सिलसिलेबार मिलाएर

उक्त फाईलमा राखेको देखिएन। साथै ठेक्का सम्बन्धी गोश्वरा लगत (म.ले.प.फा.नं.५०७) समेत अद्यावधिक गरी राखेको पाइएन। जसले गर्दा खरिद कारबाही, ठेक्का व्यवस्थापन र सम्झौता कार्यान्वयन सम्बन्धी कारोबारको पारदर्शिता र प्रभावकारीताको खरिद कारवाहीको अद्यावधिक अभिलेख राखी खरिद कारवाहीलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानु पर्दछ ।

२८.४ **उपभोक्ता समिति/टोल विकास संस्था मार्फत कार्यः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराउन सक्ने व्यवस्था छ । पालिकामा उपभोक्ता समिति मार्फत भएका कार्य मध्ये केही कार्यहरुको नमूना छनौट गरी लेखापरिक्षण गरिएका व्यहोरा प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ । स्थानीय सरकार ऐन, २०७४ ले निर्दिष्ट गरेको स्थानीयतहको अधिकार क्षेत्रभित्रको विकास निर्माण कार्य गर्नका पालिकाले टोल विकास संस्था गठन परिचालन तथा व्यवस्थापन गरेको छ । योजना तथा कार्यक्रम संचालनको क्रममा देहायको अवस्था देखिएको छ । हेभी मेशिनरी साधनको प्रयोग हुने कार्य उपभोक्ता समिति/टोल विकास संस्थामार्फत नगराउनु पर्नेमा सो समेत गराएको छ ।संस्था मार्फत हुने सबै निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन । यस्ले गर्दा सम्पन्न कार्य गुणस्तरीय छ भन्ने यकिन गर्न सकिएन।

•योजना कार्यान्वयनको लागि संस्था र पालिकाबीच सम्झौता गरेपनि सम्झौता किताबमा रहेका ढाँचा अनुसारको सम्पूर्ण विवरण उल्लेख नगरी आंशिक र अपूर्ण विवरण भरी सम्झौता गरेको देखियो।

•कुनैपनि उपभोक्ता समितिसँग आयोजना कार्यान्वयनको लागि कार्यतालिका लिएको छैन।

•पालिकाले संस्थालाई एकमुष्ट भुक्तानी गरेको छ । सार्वजनिक परीक्षण भनी सम्झौता किताबमा रहेको ढाँचा आंशिकरुपमा भरी राखेको छ । अनुगमन समितिबाट अनुगमन भएको देखिन्छ तर अनुगमनबाट देखिएको व्यहोरा प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेको छैन ।

•उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता बमोजिम समय, लागत र गुणस्तरमा कार्य सम्पन्न हुन नसकेमा त्यस्ता संस्थाको लगत राख्ने काम भएको छैन ।

•उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण सम्पन्न कुनै पनि आयोजना उपभोक्तालाई हस्तान्तरण गर्ने तथा उक्त आयोजनाको स्वामित्व लिई मर्मत सम्भार गरेको देखिएन ।

•उपभोक्ता समितिमा रहेको पदाधिकारी एकाघरका भए नभएको सम्बन्धमा यकिन गर्न पालिकाले तीन पुस्ते खुलाई विवरण अद्यावधिक गर्नुपर्नेमा गरेको छैन । जसले गर्दा एकाघरका व्यक्ति भए नभएको यकिन हुनसकेन । रकम प्राप्त गर्नेको डोर हाजिर तथा अन्य खर्चको भर्पाई गर्ने एवं ढुवानी गर्ने व्यक्तिको पहिचान खुलेको कागजात स्पष्ट छैन ।

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(६) मा हरेक किस्ताको कामको प्राविधिक मूल्याङ्कन, बिल भर्पाई र खर्च प्रमाणीत गर्ने अन्य प्रमाण कागजात सर्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । लागत अनुमानको तोकिएको परिमाणमा सामान खरिद नहुँदा लागत अनुमानकै आधारमा मूल्याङ्कन गर्दा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा कमी आउने हुन्छ । तर्सथ पालिकाले उपभोक्ता समितिलाई प्रशिक्षित समेत गराई यथार्थपरक बिल भर्पाई पेश गर्न लगाउनु पर्दछ ।घटी परिमाणको सामान खरिद गरेको अवस्थामा बढी मूल्याङ्कन गरी भुक्तानी गर्ने परीपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

२८.५ **नापी किताब प्रबिष्टी एवं अभिलेखः** निर्माण कार्यको विस्तृत अभिलेखाङ्कनका लागि नापी किताबको ढाँचा म.ले.प.फा.न.५०३ मा छ। उक्त ढाँचामा ठेक्का नं., आर्थिक वर्ष, कार्यालयको नाम, निर्माण व्यवसायीको नाम, कामको नाम र स्थान, चेनेज, काम शुरु भएको मिति, सम्पन्न हुनुपर्ने मिति र सम्पन्न भएको मितिका साथै अघिल्लो बिलसम्म भएको कामको परिमाण र भुक्तानी रकम, हालको बिलबाट भएको कामको परिमाण र भुक्तानी हुने रकम समेत हालसम्म भएको कामको परिमाण र रकम समेत स्पष्ट रुपमा उल्लेख हुनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले नापी सम्बन्धी अभिलेख नापी किताबमा नराखी लुज सिटमा तयार गर्ने गरेको पाइयो । तोकिएको ढाँचामा सबै व्यहोरा खुलाई एउटै नापी किताव नराखी, सम्झौता मिति,सम्पन्न मिति, नापजाँच गरेको मिति लगायत नखुलाई, ठेक्का बिल अनुसार अलग अलग नापी किताब राख्दा नियमावलीको व्यवस्था अनुसार २० वर्षसम्म आवश्यक सूचना लिन अभिलेख व्यवस्थापन गर्न कठिन पर्ने तथा अघिल्लो रनिङ बिलको रकम भुक्तानी गर्दा दोहोरीने सम्भाबना रहेन देखिन्छ। क्रमागत तथा बहुबर्षिय योजना कार्यक्रमको लागि गत बिगतसम्म के कती भुक्तानी भए सो को अध्ययन तथा जानकारीको लागि नापी किताब अत्यावश्क रहने हुनाले सम्बन्धित नापी किताब

स्रेस्तासाथ मात्र नराखी अभिलेख ब्यबस्थापनमा समेत सहयोगी हुनेगरी सम्झौता मिति, सम्पन्न मिति, नापजाँच गरेको मिति लगायत खुलाई व्यवस्थित रुपमा राख्नुपर्दछ ।

२९ वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन

पालिकाले प्रदान गर्ने सेवाको बारेमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले गरेको स्थानीय तह वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कनमा यस पालिकाले २०८१।८२ मा ८६.५ प्रतिशत अङ्क प्राप्त गरेको पाइयो भने स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनको आधारमा पालिकाले २०८१।८२ मा प्रतिशत ८७ अङ्क प्राप्त गरेको पाइयो । पालिकाले क्षमता स्वमूल्याङ्कनका क्रममा संगठन तथा प्रशासन, सेवा प्रवाह, वार्षिक बजेट तथा योजना व्यवस्थापन, वित्तीय एवं आर्थिक व्यवस्थापन, सामाजिक समावेशिकरण, वातावरण संरक्षण तथा विपद व्यवस्थापन र सहकार्य र समन्वय लगायतका विषय क्षेत्रमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै जोखिम मूल्याङ्कनको क्रममा पत्ता लागेका योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन, अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण र राजस्व व्यवस्थापन लगायतका विषय क्षेत्रमा भएको जोखिमहरुको अभिलेख राखी नियन्त्रणको लागि कार्य योजना तयार गर्नुपर्दछ ।

३० कार्यक्रमको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय योजना कार्यक्रमका रकम खर्च गर्दा कानुन, मापदणड, कार्यबविधि बनाइ सोही अनुसार खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। खर्च गरिएको रकमको सदुपयोग भए नभएको यकिन गर्ने अनुदान उपलब्ध गर्ने निकायले समय समयमा अनुगमन नियमन र प्रतिवेदन जस्ता कार्य गर्नुपर्दछ । तसर्थ अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइ संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरो नहुने गरी अनुदानग्रहीको जीवनस्तरमा सुधार आए नआएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

३१ आयोजना बैंक

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा २४ मा पालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीय स्तरको विकासको लागि आवधिक, बार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने, त्यस्ता योजना संघीय सरकार र प्रदेश सरकारका योजना अनुकूल हुनुपर्ने विभिन्न अन्तरसम्बन्धित विषयलाई ध्यान दिई योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। योजना बनाउदा आर्थिक विकास र गरिबी निवारण प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने उत्पादन मुलक र छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने, जनताको जीवनस्तरमा आम्दानी र रोजगार बढ्ने, स्थानीय स्तरका जनताको सहभागिता जुट्ने, स्वयम् परिचालन गर्न सकिने तथा लागत कम लाग्ने, स्थानीय स्रोत साधन र सीपको अधिकतम प्रयोग हुने, पिछडिएको वर्ग र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने योजना सञ्चालन गनुपर्नेमा पालिकाले हालसम्म आयोजना बैंक बनाई कार्यान्वयनमा ल्याएको पाइएन।आयोजना वैङ्क स्थापना गरी आयोजनाको छनौट गर्नुपर्ने व्यहोरा गत विगत वर्षको लेखपरीक्षण प्रदिवेदनमा समेत सुझाएकोमा अवस्था यथावत रहेको छ । अत: स्थानीय आयोजना बैंकको अवधारणा कार्यान्वयन गरी आयोजना छनौट र आयोजना व्यवस्थापनमा प्रभावकारिता ल्याउनुपर्दछ ।

३२ गुणस्तर परीक्षण

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले आपूर्ति गरेका मालसामान सम्झौतामा उल्लेखित प्राविधिक स्पेशिफिकेशन र गुणस्तर बमोजिम भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले योजनामा प्रयोग भएका निर्माण सामाग्री लगायत निर्माण कार्यको नर्म्स तथा स्पेशिफिकेशन अनुसार तथा फ्रिक्वेन्सीमा गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन। गुणस्तर परीक्षण नहुँदा निर्माण कार्य गुणस्तरीय भएको सुनिश्चित हुन नसक्ने देखिन्छ। निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने निर्माण सामाग्री लगायत निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरी निर्माण गुणस्तरीय भएको सुनिश्चित हुनुपर्दछ ।

३३ शुन्य प्रगति

कार्यालोलयले त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा कार्यालयले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, जिल्ला तथा केन्द्रीय स्तरका योजनाको नियम बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरेको देखिएन । बजेट खर्च गर्ने तथा खर्चको तोकिएको ढाँचामा वार्षिक प्रगति तयार नगर्ने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाइ जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ ।पालिकाले निम्नानुसार कार्यक्रममा शून्य प्रगति गरेको छ ।लक्ष्य अनुरुप कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।

क्र.सं.	संकेत	मुख्य कार्यक्रम	बजेट विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
५	कृषि विकास रणनीति अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम	कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याकं अद्यावधिक कार्यक्रम	६०,०००.००	०	०
७	कृषि विभाग	उन्नत बीउ वितरकलाई प्रोत्साहन अनुदान	१,५०,०००.००	०	०
११	पशु सेवा विभाग	इपिडेमियोलोजिकल रिपोर्टिङ्ग	१२,०००.००	०	०
२१	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम	गरिबसँग विश्वेश्रर कार्यक्रमका सामाजिक परिचालको पोशाक खर्च	१०,०००.००	०	०
२२	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमको लागि सामाजिक परिचालकको मसलन्द खर्च	१०,०००.००	०	०
४१	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	CTEVT को मापदण्डबमोजिम सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा सञ्चालन अनुदान	७,००,०००.००	०	०
४२	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम	पोषणमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन	३,००,०००.००	०	०
४६	क्षयरोग नियन्त्रण	समुदायलाई क्षयरोग सम्बन्धी अभिमुखिकरण एवम् घरदैलो क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम। क्षयरोगका जोखिम समूह तथा स्वास्थ सेवाको पहुच कम भएका समुदायमा सकृय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम। घरपरिवारका सदस्यहरूको सम्पर्क परिक्षण, एवं पाँच वर्ष मुनिका बालबालीमा क्षयरोग रो	१,०७,०००.००	०	०
५७	महामारी तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	किटजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको अनुगमन एवम् मूल्याङ्कन तथा किटजन्य रोग नियन्त्रणका लागि Active Case Detection तथा slide ढुवानी समेत (औलो र कालाजार)	२५,०००.००	०	०
५९	महामारी तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरुलाई नसर्ने तथा मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी अभिमुखीकरण	२५,०००.००	०	०
७३	युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजना	रोजगारीमा खटिनु पूर्व अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन	१,००,०००.००	०	०
७४	युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजना	श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन	१,००,०००.००	०	०
७५	युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजना	स्थानीय तहको रोजगार रणनीति तर्जुमा/ अद्यावधिक/ कार्यान्वयन तथा आन्तरीक रोजगारी प्रवर्द्धन अभियान सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन	१,००,०००.००	०	०
७६	युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजना	रोजगार संवाद मञ्चको सञ्चालन	३०,०००.००	०	०
७८	युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजना	सञ्चालित रोजगार आयोजनाहरुको अनुगमन/निरिक्षण	४५,०००.००	०	०
८०		बुद्धमार्ग पथरी खोला मुसरघट्टामा पुल निर्माण	०	०	०
१११	सामाजिक विकास	सन्तोष धिमाल अगाडि केर्खा खोलामा कल्भर्ट पथरी शनिश्चरे नगरपालिका ९ मोरङ्	८,५०,०००.००	०	०

	मन्त्रालय				
११५	सामाजिक विकास मन्त्रालय	अपाङ्ग मैत्रि खेलमैदान पथरी शनिश्चरे-१० खेलमैदान निर्माण	३,००,०००.००	०	०

३४ **आय तर्फ**

३४.१ **आय अनुमान** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेको आय-व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर बेरुजु वापत अनुमानित रु. ४,६०,००,०००.०० प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा रु. ४,७६,८४,०७१.१३ आय प्राप्त गरेको छ । आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यर्थाथपरक बनाई आय आर्जन वृद्धि गर्नेतर्फ विशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ ।

आन्तरिक आयः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।पालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था देखिएन ।तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा ल्याउनु पर्दछ।

३४.२ **आन्तरिक आय अवस्थाः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

क्र.सं.	राजस्व संकेत	आम्दानी शीर्षक	अनुमान	प्राप्ती
१	११३१३	सम्पत्ति कर	३०,००,०००.००	५१,९३,२५३.००
२	११३१४	भूमिकर/ मालपोत	१,००,००,०००.००	८३,८२,७९९.००
३	११३१७	वहालकर	२५,००,०००.००	४६,८५,७२९.५६
४	११३१८	वहालविटौरी कर	१७,००,०००.००	१९,४५,७८०.००
५	११४५१	सवारीसाधन कर (साना सवारी)	५,५०,०००.००	१,५००.००
६	११४५२	पुर्वाधारसेवाको उपयोगमा लाग्ने कर	१०,०००.००	०
७	११६११	व्यवसायलेभुक्तानी गर्ने	०	६,०००.००
८	११६९१	अन्यकर	४,८३,०००.००	४८,६९०.००
९	१४१५१	सरकारीसम्पत्तीको वहालबाट प्राप्त आय	३०,००,०००.००	३३,०५,५७२.००
१०	१४२१२	सरकारीसम्पत्तिको बिक्रीबाट प्राप्त रकम	०	६५,६००.००
११	१४२१८	विद्युतसेवा शुल्क	०	३,२४०.००
१२	१४२१९	अन्यसेवा शुल्क तथा बिक्री	२०,००,०००.००	२२,७०,६०६.६५
१३	१४२२१	न्यायिकदस्तूर	६६,०००.००	३६,२००.००
१४	१४२२४	परीक्षाशुल्क	२,००,०००.००	४,६२,२००.००
१५	१४२२९	अन्यप्रशासनिक सेवा शुल्क	०	३,४५,५५०.००
१६	१४२४२	नक्सापासदस्तुर	५०,००,०००.००	२५,२९,३३१.४५
१७	१४२४३	सिफारिशदस्तुर	५०,००,०००.००	५३,०५,७६२.००
१८	१४२४४	व्यक्तिगतघटना दर्ता दस्तुर	१०,००,०००.००	८,७२,६३८.००
१९	१४२४५	नाताप्रमाणित दस्तुर	११,००,०००.००	९,४८,५२८.००
२०	१४२४९	अन्यदस्तुर	६,५०,०००.००	३५,८४,६३६.००
२१	१४२५३	व्यावसायरजिष्ट्रेशन दस्तुर	१,१०,०००.००	१,८३,५००.००
२२	१४२५४	रेडियो/ एफ.एम.सञ्चालन दस्तुर	११,०००.००	०
२३	१४२६५	अन्यक्षेत्रको आय	२५,००,०००.००	०
२४	१४३११	न्यायिकदण्ड, जरिवाना र जफत	१०,०००.००	९५०.
२५	१४३१२	प्रशासनिकदण्ड, जरिवाना र जफत	१,००,०००.००	६,९१,७३०.००
२६	१४३१३	धरौटीसदरस्याहा	१०,०००.००	०
२७	१४५२१	प्रदुषणनियन्त्रण शुल्क	०	३,१८०.००
२८	१४५२९	अन्यराजस्व	०	७९,१००.००
२९	१४६११	व्यवसायकर	६०,००,०००.००	६०,२२,९८०.००
३०	१५१११	बेरूजू	१०,००,०००.००	७,०९,०१५.४७
जम्मा			**४,६०,००,०००.००**	**४,७६,८४,०७१.१३**

उपर्युक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा न्यून रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय सङ्कलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय वृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

३४.३ **स्थानीय सामाग्रीको उत्खनन् र विक्रिः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६२ (क) वमोजिम गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र वातावरणीय प्रभाव मूल्याँकन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणबाट तोकिएको परिमाणमा स्लेट, ढुँगा, गिट्टी, बालुवा एबम् माटोजन्य वस्तुको बिक्रि गर्नसक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेको खोला, खोल्सी तथा जमिनबाट संकलन गर्न सकिने स्लेट, ढुँगा, गिट्टी, बालुवा एबम् माटोजन्य वस्तुको परिमाण यकिन गर्न वातावरणीय प्रभाव मूल्याँकन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण गराएको देखिएन। पालिका क्षेत्रभित्र रहेको विभिन्न परियोजनाका कार्य सञ्चालन गर्न र पालिकाले उपभोक्ता समिति तथा विभिन्न माध्यमबाट सञ्चालन गर्ने योजनाहरुमा पालिका क्षेत्र भित्रका ढुँगा, गिट्टी, बालुवा एबम् माटोजन्य वस्तुको निशुल्क प्रयोग भई रहेको छ तापनि पालिकाले ती सामग्रीको जिल्ला दरको आधारमा भुक्तानी दिएको छ। निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समितिले पालिकाको स्रोत निशुल्क प्रयोग गरी पालिका तथा अन्य योजना व्यवस्थापनबाट रकम भुक्तानी लिने गरे तापनि पालिकालाई सामग्रीको रोयल्टी तथा शुल्क बुझाएको देखिँदैन । यस सम्बन्धमा गत वर्षको प्रतिबेदनमा समेत व्यहोरा औंल्याइएकोमा सुधार भएको देखिएन । अतः पालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा एवम् माटोजन्य वस्तुमा प्रदेश कानून बमोजिम कर लगाई आम्दानी वढाउने तथा उपलव्ध सामग्रीको अव्यवस्थित उत्खनन्, संकलन तथा उपयोग स्थितिलाई व्यवस्थित वनाउने तर्फ ध्यान दिनु पर्ने देखियो ।

३५ नक्शा पास

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ३९. बमोजिम पालिका क्षेत्र भित्र निर्माण गरिने भवन नेपाल सरकारबाट स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम अनुमति लिई निर्माण गरी रहेको छ छैन पालिकाले जाँचबुझ र कारबाही गर्न सक्ने व्यवस्था छ । ऐनमा उक्त व्यवस्था भए पनि यस पालिकाले पालिका क्षेत्र भित्र निर्माण गरिने भवन नेपाल सरकारबाट स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम अनुमति जारी नै नगरेकोमा स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम निर्माण भए नभएको जाँचबुझ र कारबाही गरेको अद्याबधिक अभिलेख तयार गरी राखेको पाइएन ।पालिका भित्र निर्माण गरिने भवन स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम निर्माणका लागि स्वीकृत दिने र स्वीकृति दिए बमोजिम काम भए नभएको निरन्तर अनुगमन मुल्याँङ्कन गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्दछ ।

३६ आन्तरिक राजस्व अनुमान र असुली

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५५,५६, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, भूमिकर (मालपोत), घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाको तिन आर्थिक वर्षको आन्तरिक राजस्वको प्रक्षेपण तथा असुलीको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ ।

विवरण	आर्थिक वर्ष २०८१।८२	आर्थिक वर्ष २०८०।८१	आर्थिक वर्ष २०७९।८०
अनुमान रु	४,६०,००,०००.००	४,१७,४०,०००.००	३,५०,००,०००.००
प्राप्ती रु	४,७६,८४,०७१.१३	६,१५,१५,२९४.४५	४,४९,०७,३०२.३५
प्रतिशत	**१०३.६६**	**१४७.३७**	**१२८.३१**

उपर्युक्त विवरण अनुसार पालिकाले आ. व. २०७९।८० मा आन्तरिक राजस्वको अनुमान रु. ३ करोड ५० लाख गरेकोमा रु. ४ करोड ४९ लाख(१२८.३१प्रतिशत) असुली भएको देखिन्छ भने आथिक वर्ष २०८०।८१ यस्तो राजस्व रु.४ करोड १७ लाख अनुमान गरेकोमा रु.६करोड १५ लाख १५ हजार (१४७.३७ प्रतिशत) असुली भएको विवरणबाट देखिएको छ यस आर्थिक वर्ष २०८१।८२ यस्तो राजस्व रु. ४ करोड ६० लाख अनुमान गरेकोमा रु. ४ करोड ७६ लाख ८४ हजार (१०३.६६प्रतिशत) असुली भएको विवरणबाट देखिएको छ । आन्तरिक राजस्व अनुमान गर्दा तथ्यपरक ढंगबाट अनुमान गरी असुली गर्ने तथा राजस्वका दायरा बढाई आय वृद्धि गर्नेतर्फ पालिकाले थप पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

३७ आन्तरिक आय

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यो वर्ष नेपाल सरकारबाट प्राप्त समानिकरण अनुदान र राजस्व बाँडफाटबाट प्राप्त रकमको तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

केन्द्रीय अनुदान (समानिकरण अनुदान र राजस्व बाँडफाटको योग)	आन्तरिक आय रु.	आन्तरिक आय प्रतिशत
६४७४९८७४३।२१	४,७६,८४,०७१.१३	७.३६

उपर्युक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा ७.३६ प्रतिशत मात्र रहेको छ। स्थानीय वित्तीय आधारलाई फराकिलो बनाउदै आन्तरिक आय सङ्कलन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ।

३८ **व्यवसाय कर**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस वर्ष पालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत रु६०,२२,९८०.०० कर सङ्कलन गरेकोमा पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका व्यवसायीहरुको अभिलेख अद्यावधिक गरेको छैन । जसबाट पालिकाले सङ्कलन गरेको व्यवसाय कर यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था छैन। तसर्थ पालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अद्यावधिक अभिलेख राखी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।

३९ **पुँजीगत खर्चको अवस्था**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ९ अनुसार सार्वजनिक निकायले कुनै खरिद गर्नुपर्दा भएसम्म खुल्ला रूपमा बोलपत्र माग गरी खरिद गर्नुपर्नेमा यो वर्ष. पालिकाले पुँजीगत,संघिय सरकारबाट हस्तान्तरीत कार्यक्रम,प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरीत कार्यक्रम शिर्षकबाट रु२७७९२९०३४ खर्च गरेकोमा रु१७५७०६६७७ अर्थात् ६३.२१ प्रतिशत मात्र बोलपत्रबाट खरिद गरेको छ। कुल खरिद मध्ये सोझै खरिद रु १२९७७७४२ र उपभोक्ता समितिबाट रु ७९९८७५६३ को खरिद गरेको छ। सोझै, अमानत तथा उपभोक्ता समितिबाट खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा नहुने हुँदा सार्वजनिक खरिदलाई प्रतिस्पर्धी एवं मितव्ययी हुने गरी खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ।

क्र.सं.	उपशीर्षककोनाम	खर्चशीर्षकनम्बर	खरिदविधि	संख्या	खर्चरकम
१	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम, प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम,नगरपालिका पुँजीगत	विभिन्न	खुलाबोलपत्र	१५	१७५७०६६७७
२			सिलबन्दीदरभाउपत्र	०	०
३			सोझै	२९	१२९७७७४२
४			अमानत	३	३१८५७५
५			उपभोक्तासमितिवालाभग्राहीसमुदाय	२१९	७९९८७५६३
६			गैरसरकारीसंस्था	३	३२४८४७७
			क्याटलग सपिङ	१	५६९००००
			कन्टीन्जेन्सी		

४० **टुक्रा पारी खरिद**

टुक्रा पारी खरिदः सार्वजनिक खरिद ऐन, 2063 को नियम 8(२) अनुसार यो ऐन र अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम प्रतिस्पर्धा सीमित हुने गरी टुक्रा-टुक्रा पारी खरिद गर्न नहुने व्यवस्था छ। पालिकाले १५ प्रकारको रु ४८४६९८४८ लागत अनुमान भएको कार्य १५८ टुक्रा बनाई रु४११९९३७० मा खरिद सम्झौता गरेर रु४११९९३७० भुक्तानी भएको छ। कार्यालयबाट वोलपत्रको माध्यमले खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा हुँदा लागत अनुमानको धेरै प्रतिशत सम्म घटीमा सम्झौता

भएको छ। टुक्रा-टुक्रा गरी खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा न्यून भएको कारणले सरकारी व्ययभार वढेको अवस्था छ। यस सम्बन्धमा यर्थाथता यकिन गरी यसरी टुक्रा खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।

क.स	उपशीर्षकको नाम	लागत अनुमान	टुक्रा संख्या	खर्च रकम
१	विपन्न नागरिक आवास निर्माण कार्यक्रम नगरपालिकाको सहयोग र भर घर विहिनलाई सुरक्षित घर	३५७९६०४	१४	३०४२६६३
२	धार्मिक प्रतिस्ठान भौतिक निर्माण	१०९९९६६	५	९३४९७१
३	पूँजीगत परामर्श खर्च डि.पि.आर तथा आवधिक योजना निर्माण	५३१४९८८	८	४५१७७४०
४	विद्युत संरचना निर्माण	११३०४३६	३	९६०८७१
५	तटबन्धन तथा बाध निर्माण	३६१८१२०	९	३०७५४०२
६	सिचाई संरचना निर्माण	२१९६०८४	१०	१८६६६७१
७	खानेपानी संरचना निर्माण	२५५३९०१	१०	२१७०८१६
८	सरसफाई संरचना निर्माण (फोहोर मैला व्यावस्थापन)	७१०१७८	५	६०३६५१
९	विपद व्यावस्थापन कोष	२१२९४१	२	१८१०००
१०	मर्मत संभार कोष	७४८८२४७	१९	६३६५०१०
११	वन सँग साझेदारी योजना तथा कार्यक्रम	१७४२१६५	५	१४८०८४०
१२	विद्यालय मर्मत	७७७४८०५	३०	६६०८५८४
१३	नगर क्षेत्रका बजार टहरा तथा सार्वजनिक शौचालय निर्माण	४६५२८९२	८	३९५४९५८
१४	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तीको मर्मत सम्भार खर्च	२५७८१४७	१६	२१९१४२५
१५	पूँजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	३८१७३७४	१४	३२४४७६८
	जम्मा		**१५८**	**४११९९३७०**

४१ **म्याद थप**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२१ मा व्यवसायी वा आपूर्तिकर्ताले कारण सहित खरिद सम्झौताको थपको लागि निवेदन दिएमा मनासिव कारण विश्लेषण गरी सम्झौता अवधि थप गर्न सक्ने व्यवस्था छ। यो वर्ष पालिकाले १५ खरिद सम्झौता गरेकोमा ४ सम्झौताको ५० प्रतिशतसम्म म्याद थप गरेको देखियो। कानुन वाहिरको परिस्थिति बाहेक पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति समेत निर्धारण नगरी नियमित रूपमा म्याद थप गर्ने पदाधिकारीको कार्य सम्पादन अवस्था विश्लेषण गरेर यस्तो कार्यमा नियन्त्रण हुनपर्दछ।

क्र.सं.	कार्यक्रमकोनाम	जम्माकायमसम्झौतासङ्ख्या	म्यादथपभएकोसम्झौतासङ्ख्या			
			अवधिथपगर्नुनपर्ने	सुरुअवधिको५०% सम्मथप	सुरुअवधिको५१देखि१००% सम्मथप	शतप्रतिशतभन्दा
१	बोलपत्र	15	11	4	0	0

४२ **सम्भाव्यता अध्ययन/डी.पी.आर**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ र ९ मा प्रतिस्पर्धात्मक प्रस्ताव माग गरि परामर्श सेवा खरिद गर्नुपर्ने, यस्तो खरिदमा आवश्यकताको पहिचान समेत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यसरी परामर्श सेवा खरिद गर्दा विभागीय जनशक्तिले सम्भव नहुने विषयमा मात्र परामर्श सेवा लिनुपर्नेमा कार्यालयले सम्भाव्यता अध्ययन, अध्ययन प्रतिवेदन लगायतमा गत वर्ष कार्यमा रु २४१२५५० खर्च गरेको छ। यसरी कार्य गर्दा सो को आवश्यकता, खरिदमा मितव्ययिता, विभागीय जनशक्तिको परिचालन जस्ता पक्षमा विश्लेषण गरेको छैन। यस्ता

परामर्श तथा प्रतिवेदन खरिद गर्दा ती आयोजना एव कार्यक्रमको लागि बजेट व्यवस्था गरेर कार्यान्वयनमा जाने विषयमा समेत कार्यक्रमले ध्यान पुर्‍याएको छैन। प्रत्येक वर्ष अध्ययन गर्दै जाने, प्रतिवेदनको गुणस्तर र कार्यान्वयनको सुनिश्चितता पनि नगरिएको अवस्थामा सुधार एवं नियन्त्रण गर्न यस्ता खर्चका सम्बन्धमा ध्यान पुर्‍याउनु पर्दछ।

क्र.सं.	बजेट उपशीर्षक	खर्च				खरिद विधि				कार्यन्वयमा गएको
		गत वर्ष		यो वर्ष		सिलबन्दी दरभाउपत्र		सिधै वा आसयपत्र		
		संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	
१	प्रशासकीय भवनको डिपिआर	१	१७९६७००							भवन ठेक्का वन्दोवस्त भई निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको।
२	डाँस खोलाको प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन (कानेपोखरी गा.पा सँग संयुक्त)	१	१९७७५०							गुणस्तरीय नदीजन्य पदार्थ नरहेको देखिएकोले अन्तरपालिका सान्वय समितिको बैठकबाट नदीजन्य पदार्थ सङ्कलन नगर्ने निर्णय भएको।
३	कोल्डस्टोर निर्माण			१	९५४८५०	१	९५४८५०	०	०	विशेष अनुदान माग गर्ने प्रयोजनार्थ डि.पि.आर. पेश गरिएको तर वजेट प्राप्त नभएको।
४	सुनझोडा खोला पक्की पुलको इन्जिनियरिङ प्रतिवेदन पुरनरावलोकन			१	३३९०००			१	३३९०००	भवन ठेक्का वन्दोवस्त भई पुल निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको।
५	बहुउद्देश्य सपिङमहल निर्माण			१	१११८७००			१	१११८७००	वजेट प्राप्तिका लागि नगर विकास कोषमा माग गरिएको।

४३ कार्य सञ्चालन तथा अन्य कोष

नेपाल सरकारले कुनै आयोजना वा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा विनियोजन बजेट भित्रबाट गर्ने, विभिन्न कोषमा रकम मौज्दात राख्ने, उक्त कोषबाट खर्च गर्ने पद्धत्तिमा नियन्त्रण गर्ने बेहोरा उल्लेख गरेपनि यो कार्यालयले यो वर्ष विविध कोष लगायत कोषमा गत वर्षबाट जिम्मेवारी सारेको रु १८६३०१९१ सहित रु ३६७५५६२१ आय र रु.१८०४५७८४।०० खर्च गरी रु१८७०९८३७।०० मौज्दात देखाएको छ। यसरी कोषमा रकम राखेर खर्च गरी खर्चमा दोहोरा पना आउने, खर्चमा मितव्ययिता कायम नहुने हुँदा अत्यावश्यक बाहेकमा यसरी कोषमा रकम राख्ने, ट्रान्सफर गरेर खर्च गर्ने पद्धतिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

कोषको नाम	कोष गठन भएको कानुन	सुरु मौज्दात	यो वर्ष थप	यो वर्षको खर्च	बाँकी
विविध खर्च खाता	कानून आवश्यक नपर्ने	४२८५०३०	१४९४४४३०	१५४५७७१०	३७७१७५१
स्थानीय तह विविध कोष खाता	कानून निर्माणको क्रममा रहेको	४३५६७४१	३००००००	१८०९८०३	५५४६९३८
स्थानीय तह प्रकोप व्यवस्थापन कोष खाता	विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन 2079	९९८८४१९	१८१०००	७७८२७१	९३९११४८
	जम्मा रु	**१८६३०१९१**	**१८१२५४३०**	**१८०४५७८४**	**१८७०९८३७**

४४ सोझै खरिद

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८.(२) मा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सीमित हुने गरी टुक्रा टुक्रा गरी खरिद गर्नु हुदैन भन्ने उल्लेख छ । त्यसै गरी सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ३ मा खरिदलाई बढी सुविधाजनक समूहमा विभाजन गर्ने वा प्याकेजमा समावेश गर्ने व्यवस्था छ । नियमावलीको नियम ८५ मा एक आर्थिक वर्ष भित्र एकै पटक वा पटक पटक गरी तोकिएको सीमाभन्दा बढी रकमको एउटै व्यक्तिबाट सोझै खरिद गर्न नहुने व्यवस्था छ । नियम ८ मा खरिद योजना बनाउदा खरिदको सम्भावित प्याकेज बनाउनु पर्ने र नियम ९ मा खरिद सम्बन्धी सम्पुर्ण काम एउटै सम्झौताबाट हुन सक्ने नसक्ने यकिन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यो वर्ष पालिकाले निम्नानुसार मालसामान तथा निर्माण कार्यमा रु २७२३१२३५ सोझै खरिद

गरेको देखियो। सोझै खरिद हुदा लागत अनुमानकै हाराहारीमा सम्झौता तथा भुक्तानी हुँदा पालिकालाई प्रतिस्पर्धाको लाभ प्राप्त नहुने अबस्था रहने हुँदा सार्वजनिक निकायले खरिदमा प्रतिस्पर्धा सीमित हुने कुनै पनि कार्य गर्नुहुदैन ।

गोश्वरा भौचर मिति	विवरण	भुक्तानी पाउनेको नाम	रकम
६८।२०८१।८।१२	मर्मत संभार कार्य	भिभो कन्स्ट्रक्सन प्रा लि	९,५२,६२७.००
७०।२०८१।८।१२	वडा नं ५,६,७,८,९ र १० नं वडा को बाटो मर्मत कार्य	तिनचुले बिल्डर्स प्रा लि	९,४८,८७५.००
७७।२०८१।८।१२	९ नं वडा को बजेट बाट निर्माण कार्य	कुलदेवता कन्स्ट्रक्सन	७,५६,१९०.००
२१६.२०८१।११।२७	वडा कार्यालय ड्रेन तथा ग्राउन्ड मर्मत	न्यू कैलाश कन्स्ट्रक्सन	६४४८६५
२१८।२०८१।११।२७	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत संभार	निरक कन्स्ट्रक्सन	७३१६६२

४५ **प्रशासकिय भवन निर्माण**

पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा प्रशासकिय भवन निर्माणको लागिरु.१६,६५,७३,६९८।९४(मुअकर र पिएस सहित/ मुअकर बाहेक रु.१४,६७,३७,७८६.६७) को लागत अनुमान तयार गरी ठेक्का नम्बरPSMUN/ NCB/ WORKS/ **२०८१/ ८२-१४**मार्फत मिति २०८२।२।१ मा श्री अर्थ डिजाइनर्स एण्ड डेभलपमेन्ट प्रा.लि.संग रु.११,०८,२४,७१८।६७(मुअकर बाहेक रु.९,७४,०२,४०६.२८) मा मिति २०८३।१२।३० सम्म कार्य सम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता गरेकोमा यस आर्थिक वर्षमा रु.१४३१०४५३.३४ को प्रथम रनिङ विल पेश गरी सोहि बमोजिम भुक्तानी भएको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम छन।

४५.१ **कार्यसम्पादन जमानत** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११०(४) बमोजिम खरिद सम्झौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक उपनियम (१) बमोजिमको कार्यसम्पादन जमानतको मान्य अवधि त्यस्तो सम्झौतामा उल्लिखित मालसामान आपूर्ति वा हस्तान्तरण गर्नु पर्ने अन्तिम अवधि वा प्रत्याभूति (वारेन्टी) को अवधि वा निर्माण कार्यको त्रुटी सच्चाउने दायित्व (डिफेक्ट लायबिटिज) को अवधि भन्दा कम्तीमा एक महिना बढी अवधिको हुनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले प्रशासकिय भवन निर्माणका लागि निर्माण व्यवसायि सँग सम्झौता गर्दा कार्यसम्पादन जमानत वापत राखेको जमानत रु.२,२१,६५,०००।०० को कार्य सम्पादन जमानतको मान्य अवधि २०२८ मे १३ अर्थात २०८५।१।३१ सम्म रहेको देखियो।पालिकाले सम्झौतामा उल्लेख गरेको समयभित्र निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ

४५.२ **पेश्की जमानत** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११३(१) वमोजिम निर्माण व्यवसायिलाई सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ५२ क को अधिनमा रही खरिद सम्झौतामा व्यवस्था भए वमोजिम पेश्की दिनसक्ने साथै उपनियम ३ बमोजिम पेश्कि दिँदा वाणिज्य बैङ्कबाट जारी भएको बैङ्क जमानत एवम त्यस्तो जमानत लिई पेश्की दिनु पर्ने र उपनियम ४ बमोजिम उपनियम (३) बमोजिम बैङ्क जमानतको मान्य अवधि खरिद सम्झौतामा उल्लेख भएको पेश्की फछ्र्योट गर्नुपर्ने अवधिभन्दा कम्तीमा एक महिना बढी अवधिको हुनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले प्रशासकिय भवन निर्माणको लागि निर्माण व्यवसायि श्री अर्थ डिजाइनर्स एण्ड डेभलपमेन्ट प्रा.लि.लाई दिएको पेश्की रकम रु.९७,४०,०००।०० को म्यान्य अवधि २०२६ मे १७ अर्थात २०८३।२।३ सम्म रहेको देखियो। नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम पेश्की फछ्र्योट गर्नुपर्दछ।

४५.३ **कार्य प्रगति** - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली,२०६४ बमोजिम सार्वजनिक निकायले खरिद सम्झौता बमोजिम तोकिएको समयमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। प्रशासकिय भवन निर्माणको लागि निर्माण व्यवसायी श्री अर्थ डिजाइनर्स एण्ड डेभलपमेन्ट प्रा.लि.सँग भएको सम्झौता वमोजिम निर्माण कार्य २०८३।१२।३० मा सम्पन्न गर्नुपर्ने देखिन्छ। निर्माण व्यवसायीले यस आर्थिक वर्षमा रु.१४३१०४५३.३४ को प्रथम रनिङ बिल पेश गरेको छ। पालिकाले सम्झौताका शर्त तथा खरिद कानुन बमोजिम निर्माण तोकिएको समयभित्र सम्पन गराउने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ।

४६ **मंगलवारे वजारमा कृषि वजार टहरा निर्माण**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५९(७) मा सार्वजनिक निकायसँग खरिद सम्झौता गर्नेले सम्झौता बमोजिम काम सुरु नगरेमा, सुरू गरी बीचैमा छोडेमा वा सम्झौता बमोजिम कामको प्रगति नगरेमा सार्वजनिक निकायले त्यस्तो सम्झौता जुनसुकै बखत अन्त्य गर्न सक्ने र उपदफा ८ मा उपदफा ७ बमोजिम सम्झौता अन्त्य भएमा सो काम बापत राखिएको पुरै जमानत जफत हुने र सम्झौता अन्त्य भएको कारणले सम्झौता बमोजिम बाँकी रहेको कार्य पूरा गर्न आवश्यक पर्ने रकम सम्झौता वमोजिम कार्य नगर्ने वोलपत्रदाताबाट सरकारी बाँकी सरह असुल गरि दफा ६३ बमोजिम कालो सूचीमा राख्नु पर्ने उल्लेख छ।पथरी शनिश्चरे नगरपालिका वडा नं ६ स्थित मंगलवारे वजारमा कृषि वजार टहरा निर्माण गर्न आ.व.२०७९/०८० मा प्रदेश सरकारको रु.५०,००,०००।०० र पालिकाको रु.१२,४९,६५८।०० लागत सहभागिता रहने गरी रु.६२,४९,६५८।०० को लागत अनुमान तयार भइ वोलपत्र आव्हान गर्दा आरभि डींमल्याण्ड कन्स्ट्रक्सन कम्पनी प्रा.लि.को बोलपत्र कबोलअंक रु.४४,८९,७०६/२६ (भ्याट सहित) स्वीकृत भइ पालिका र निर्माण व्यवसायी बीच २०८०/०२/२१ मा ठेक्का सम्झौता भएकोमा २०८०/८१ मा प्रथम रङिन विल वापत रु.१०,२४,३५२।०० को मात्र कार्य गरी रु.३४,६५,३५४.२६।०० को निर्माण कार्य गर्न बाँकी रहेको अवस्थामा पालिकाले स्थानीय बासिन्दाको निर्माण स्थलको विवाद साथै निर्माण स्थल एकिन भएको स्थानमा रहेका बरपिपलका २ वटा रुख हटाउने कार्यमा समय लागेको र विभिन्न विषयको समाधान गर्दै जाँदा आर्थिक वर्षको अन्त भएको कारण प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम फिर्ता गर्नु परेकोले ठेकदार कम्पनीले गरेको कामको समेत रकम भुक्तानी नभएको र उक्त योजनाको खरिद सम्झौताको अवधि २०८० पौष मसान्त सम्म थपगरी प्रदेश सरकार समक्ष वजेट निकासा गरिदिन अनुरोध गरिएकोमा बजेट निकासा प्राप्त नभएकोले थप कामको लागि वजेट व्यवस्था नभएको हुँदा तत्काललाई योजना कार्यान्वियन प्रक्रिया अगाडि नबढाउन ठेकदार कम्पनीलाई जानकारी गराइ निर्माण कार्य स्थगित गरी उक्त योजनाको कार्यसम्पादन जमानत बापतको रकम ठेकदार कम्पनीलाई फिर्ता/ फुकुवा गर्ने गरी मिति २०८१।९।११ मा कार्यपालिकाले निर्णय गरेको देखिन्छ। निर्माण व्यवसायीसँग गरेको सम्झौतामा भएको व्यवस्था बमोजिम बाँकी कार्य रु.३४,६५,३५४.२६।०० को सम्बन्धमा पालिकाले सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४७ **म्याद ननाघेको पेश्की**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५० मा पेश्की दिईएको रकम तोकिएको म्याद भित्र फर्स्यौट गर्नु गराउनु पेश्की लिने दिने दुवैको कर्तव्य हुने उल्लेख छ। पालिकाले देहायको निर्माण व्यवसायीलाई दिएको पेश्की रू. ९७,४०,०००.०० सुत्रमा म्याद ननाघेको देखिएको छ। उक्त पेश्की नियम अनुसार फर्स्यौट गर्नुपर्दछ।

क्र.सं.	पेश्की विवरण	पेश्की लिनेको नाम	रकम रु.
१	प्रशासनिक भवन निर्माण	अर्थ डिजाइनर्स एण्ड डेभलपर्स प्रा. लि	९७,४०,०००.००

४८ **बुद्ध मा.वि. खेल मैदान निर्माण**

४८.१ **खेल मैदान निर्माण सामाग्री खरिद** ७०३,२०८२।३।२४ सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(ख) बमोजिम एक आर्थिक वर्षमा एकै पटक वा पटक पटक गरी उल्लेखित सिमा (दश लाख) भन्दा बढी रकमको एउटै व्यक्ति,फर्म,कम्पनि वा संस्थाबाट सोझै खरिद गर्न सकिने छैन भन्ने व्यवस्था रहेको छ।पालिकाले बुद्ध मावि खेल मैदान निर्माणको लागि दुइ उपभोक्ता समितिले निर्माण कार्य गरेको तर उपभोक्ता समितिको खाता नभएकोले विद्यालयको खातामा निकासा गरेको देखिन्छ। उक्त रकमबाट विद्यालयले गोश्वरा भौचर ७०३ बाट रु.५४०१७६।१६ र गोश्वरा भौचर नम्बर २५१ बाट रु.७५९९७८।६५ गरी रु.१३००१५४।८१ को निर्माण कार्य/ सामाग्री श्री तपाई हाम्रो कन्स्ट्रक्सन प्रा लि मार्फत गरेको देखिन्छ। यसरी विद्यालयले सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ८५(१)(ख) बमोजिम तोकिएको सिमा भन्दा बढीको खरिद कार्य तोकिए बमोजिमको खरिद विधि अवलम्बन गरी खरिद कार्य नगरेकोले विद्यालयलयले सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी गरेको प्रमाण सहित उक्त रकम नियमित गर्नुपर्ने रु.

अनियमित भएको	१३,००,१५४

४८.२ **निर्माण स्थलको माटो** ७०३,२०८२।३।२४ सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम १२३(१)(ख) बमोजिम सार्वजनिक निकायले खरिद सम्झौता बमोजिम रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बीजकको भुक्तानी गर्दा करारका शर्त बमोजिम भुक्तानी गर्नुपर्ने

व्यवस्था छ।बुद्ध मावि खेल मैदानको कार्यमा ६९५४ घनमिटर माटो खन्ने कार्य भएकोमा सोहि खेल मैदानमा १३०९.३२ घनमिटर माटो खरिद गरी मैदान सम्याएको नापि किताबमा उल्लेख गरेको छ।उक्त कार्यको स्थलगत अवलोकन गर्दा मैदानमा खनेर निकालेको माटोको प्रयोग र नयाँ खरिद गरी प्रयोग गरेको माटोको सम्बन्धमा यकिन हुन सकिएन।

४९ **शिद्धेश्वरी शिव पंचायत मन्दिर मर्मत पथरी**

३ २४,२०८२।३।५ सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम १२३(१)(ख) बमोजिम सार्वजनिक निकायले खरिद सम्झौता बमोजिम रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बीजकको भुक्तानी गर्दा करारका शर्त बमोजिम भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।पालिकाले दर विश्लेषण गर्दा प्रति वर्ग मिटर ३१ वटा इन्टरलब ब्लक आवश्यक पर्ने उल्लेख गरी सोहि बमोजिमको संख्यामा इन्टरलक ब्लकको मुल्य भुक्तानी गरेको छ। यस आयोजनाको नापी किताब बमोजिम इन्टरलक ब्लकको कार्य ६९.२५ वर्ग मिटरमा भएको देखिन्छ। नापी किताब बमोजिमको ६९.२५ वर्ग मिटर कार्यको लागि प्रति वर्ग मिटर ३१ को दरले २१४७ वटा इन्टरलक ब्लक आवश्यक पर्नेमा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल बमोजिम जम्मा ८८० वटा मात्र ब्लक खरिद गरेको देखिन्छ।नापि किताब बमोजिम भुक्तानी भएको ब्लकको संख्या भन्दा १२६७ वटा कम ब्लकको सम्बन्धमा प्रति ब्लक रु.२७ को दरले रु.३४२०९।०० को सम्बन्धमा आवश्यक प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु ३४२०९

प्रमाण पेश नगरेको	३४,२०९

५० **बुद्व मा.वि. भवन निर्माण (EGP/NCB/08/2077/78)**

ठेक्का सम्बन्धी सम्पूर्ण कागजात २०८२।०५।२३ र २४ को देशको विषम परिस्थितिमा जलेको जनाई कागजात पेश नभएको यस निर्माण कार्यको गत विगतको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अनुसार निर्माण व्यवसायी याक्थुम्हाङ्ग/ एच एम विल्डर्स जे.भी. र पालिका बीच बुद्ध मा.वि. भवन निर्माणको लागि मिति २०८१ असार मसान्त भित्र निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने गरी मिति २०७७ पौष ९ मा रु.३८४८०१६९.६० (भ्याट, पि.एस र कन्टिन्जेन्सी सहित, यसमा ३ प्रतिशत छुट हुने) बरावरको ठेक्का सम्झौता भएको देखिन्छ। निर्माण कार्यको तेह्रौं रनिङ्ग विलसम्म कुल मूल्यांकन रु.२७३२८९८३।८९ (छुट गर्नुअघि) यस वर्ष पेश भएका दशौं देखि १३ औं सम्मका ४ वटा रनिङ्ग विलबाट ३ प्रतिशत छुटपछि रु.६७६०५०३।०० भुक्तानी भएको यस निर्माण कार्यको सम्बन्धमा देखिएका थप व्यहोरा निम्नानुसार छन्।

५०.१ **नभएको कार्यको भुक्तानी** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३(१) ख मा सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बीजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी किताबमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने उल्लेख छ। निर्माण कार्यको Providing and laying first clas good quality local chimney made brick in 1:6 c/s mortar कार्यको ग्राउण्डफ्लोरको Grid 6-6 मा ५.३६ घन मिटर कार्यको लागि प्रति घन मिटर रु.८०००।०० को दरले रु.४२८८०।०० भुक्तानी गरेको पाइयो। निर्माण स्थलको स्थलगत अनुगमनको क्रममा उक्त ग्रिडमा ईटाको गाह्रोको कार्य भएको नपाइएकोले नभएको कार्य वापत भुक्तानी भएको रकमको मू अ कर समेतले हुने रु.४८४५४।०० सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीबाट असूल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	४८,५४५

५०.२ **ढिला निर्माण कार्य र ठेक्का अन्त्य :** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५९ को २ (क) मा आपूर्तिकर्ता, परामर्शदाता, सेवा प्रदायक वा निर्माण व्यवसायीले खरिद सम्झौता बमोजिम कार्यसम्पादन नगरेमा सार्वजनिक निकायले खरिद सम्झौता अन्त्य गर्नसक्ने व्यवस्था छ भने दफा ५९(३) मा खरिद सम्झौता अन्त्य गर्दा खरिद सम्झौता बमोजिमको काम आपूर्तिकर्ता, परामर्शदाता, सेवा प्रदायक वा निर्माण व्यवसायीले नगरेको कारणबाट सार्वजनिक निकायले सो काम गर्न वा गराउनका लागि लाग्ने थप खर्च बापत निजले व्यहोर्नुपर्ने दायित्व समेत उल्लेख गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। त्यसैगरी सोही ऐनको दफा ५९(८) मा खरिद सम्झौता बमोजिमको कार्य नगरी खरिद सम्झौता अन्त्य भएमा सो काम वापत राखेको जमानत जफत हुने तथा बाँकी काम गर्न लाग्ने रकम सम्झौता बमोजिम कार्य नगर्ने निर्माण व्यवसायीबाट सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिने व्यवस्था छ। नगरपालिकाले मिति २०८१।२।८ मा आर्थिक बर्ष २०७७।७८ मा आयोजना कार्यान्वियनको अवस्था सन्तोष जनक नभएको, लक्ष्य अनुसार कार्य प्रगति नभएको, पटक पटक टेलीफोन मार्फत जानकारी गराउँदा समेत वेवास्ता गरेको र बजेट समेत फिर्ता गएको कारण आ व २०७९।८० मा बजेट प्राप्त नभएको र आ.व २०८०।८१ मा बजेट प्राप्त भएकोले २०८०।७।२४ को कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार २०८१ असार मसान्त सम्म सम्झौताको समय थप भएको र

सो अवधी सम्म कार्य सम्पन्न नभएको अवस्थामा प्रचलित ऐन नियम बमोजिम कारवाही अगाडी बढाउने पत्र पठाएको देखिन्छ। तर निर्माण व्यवसायीले थप गरेको म्यादभित्र समेत निर्माण कार्य सम्पन्न नगरेको अवस्थामा समेत कार्यपालिकाले मिति २०८२ असार २० सम्मको लागि म्याद थप गरेको विवरण गत वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनबाट खुल्न आएको छ। म्याद थप पश्चात आ व २०८१।८२ मा केही काम भई ४ वटा रनिङ्ग विलमार्फत रु.६७६०५०३।०० भुक्तानी भए तापनि तोकिएको समयमा निर्माण कार्य सम्पन्न भएको पाइएन। यसै बिच कार्यपालिकाको मिति २०८२।५।२३ को निर्णयले ठेक्का प्रकृया अन्त्य गर्ने निर्णय गरेको पाइयो। यसरी पटक पटक म्याद थप गरी निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न ताकेता गर्दा समेत निर्माण व्यवसायीले तोकेको समयमा निर्माण कार्य सम्पन्न नगरी ठेक्का सम्झौता तोड्ने निर्णय भएको देखिंदा माथी उल्लेख भए बमोजिम सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ५९(३) र दफा ५९(८) मा भएको व्यवस्था बमोजिम बाँकी कार्य गराउनका लागि लाग्ने थप खर्च यकिन गरी कार्यसम्पादन जमानत जफत गरी बाँकी काम गर्न लाग्ने रकम असुल उपर गरेर ठेक्का प्रकृया अन्त्य गरिनुपर्दछ।

५१ **१५ शैय्या अस्पताल निर्माण (EGP/NCB/08/2077/78)**

शुरु लागत अनुमान रु.१९०४७१७७३।०० रहेको १५ शैय्या अस्पताल निर्माण कार्यको लागि निर्माण व्यवसायी खुस्बु निर्माण सेवा प्रा.लि. सँग मिति २०८०।२।३ मा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नेगरी मिति २०७८।२।३ मा मू.अ.कर समेत रु.१२१०६८४०६।८५ बरावरको ठेक्का सम्झौता भएको पाइयो। दुई पटक भेरिएसन भएको यस निर्माण कार्यको विओक्युमा भएको इलेक्ट्रिकल वर्क्स सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य विओक्युबाट हटाई छुट्टै ठेक्का प्रकृयाबाट कार्य गराएको यस निर्माण कार्यको भेरिएसन पश्चातको कुल सम्झौता रकम रु.११९१५४८२६।३१ भई नवौं रनिङ्ग विलसम्म रु.१०९५५५५११।२३ भुक्तानी भएको पाइयो। यस सम्बन्धमा देखिएका थप व्यहोरा निम्नानुसार छन्।

५१.१ **म्याद थप अवधिको वीमा** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११२ मा २० लाख भन्दा बढी मूल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायीले निर्माण सामाग्री प्रयोग गरिने मेसिन औजार वा प्लान्ट लगायत निर्माण कार्यको पूर्ण प्रतिस्थापन खर्च लगायत उपनियम २ मा लेखिएदेखि वाहेक सम्पूर्ण जोखिम वहन गर्ने गरी वीमा गराउनु पर्ने तथा वीमा गराएर मात्र निर्माण कार्य गराउनु पर्ने व्यवस्था छ। निर्माण कार्यको सम्झौता बमोजिम निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति २०८०।२।३ भए तापनि पटक पटक म्याद थप गरी अन्तिम म्याद २०८२।६।३० सम्म रहेकोमा खरिद नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम निर्माण कार्यको म्याद थपको वखत पेश्की जमानत, कार्यसम्पादन जमानत तथा वीमाको समेत म्याद थप गरेर मात्र ठेक्का सम्झौताको म्याद थप गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाइएन। ओरियन्टल इन्सुरेन्स कम्पनीद्वारा जारी रु.१४५२८२०८८।२२ बरावरको निर्माण कार्यको वीमाको म्याद सन् २०२३।१२।२० सम्म मात्र रहेको पाइयो। यसरी वीमाको म्याद थप नगरी ठेक्का सम्झौताको म्याथ थप गर्ने पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई जिम्मेवार वनाई खरिद नियमावलीले तोके अनुसार वीमाको म्याद थप गर्नुपर्दछ।

५१.२ **भेरिएसनः** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५४ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११८ मा खरिद सम्झौता गर्दाको वखत पुर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सो सम्झौता कार्यान्वियनको क्रममा सिर्जना भएमा तोकिएको सिमाभित्र रही भेरिएसन आदेश जारी गर्नसक्ने व्यवस्था रहेको छ। निर्माण कार्यको विओक्युको आइटम नं २४ मा Providing and laying approved quality porcelain glazed/non glazed for wall and floor of toilet भनी ग्लेज्ड ९२.३४ वर्ग मिटर र नन ग्लेज्ड १२५.३३ वर्ग मिटर प्रति वर्ग मिटर रु.१८००।०० को दरले कार्य गर्नेगरी कवोल गरेको पाइयो। तर पालिकाले भेरिएसनको माध्यमबाट भवनको सम्पूर्ण पर्खाल र भुईंमा विछ्याउने गरी भेरिएसन गरी ग्लेज्ड टायल २५९२.१४ तथा नज ग्लेज्ड टायल २४०७.६५ वर्ग मिटर कायम गरेको पाइयो। यसरी अस्पताल निर्माण कार्यमा लागत अनुमान तयार गर्दा भुईं तथा पर्खालमा टायल विछ्याउने कार्यको शुरुमै पूर्वानुमान गर्न सकिने यस प्रकारको आईटम लागत अनुमानमा समावेश नगरी भेरिएसनको माध्यमबाट रेट नेगोशिएसन गरी निर्माण कार्य गरेको पाइयो। यसरी खरिद सम्झौताको बखत पुर्वानुमान गर्न सकिने यस किसिमका आईटम लागत अनुमानमा छुटाउने प्राविधिकलाई जिम्मेवार वनाईनुपर्दछ। यसरी अस्पतालको भुईं तथा पर्खालमा टायलको कार्य शुरु लागत अनुमानमा नराखी भेरिएसनको माध्यमबाट गराउँदा पालिकालाई निम्नानुसारको रु.२९७६८६०।०० बढी व्ययभार परेको देखिएको रु.

क्रम संख्या	कामको विवरण	रेट नेगोशिएसनबाट कायम दर	शुरु सम्झौता बमोजिमको दर	फरक रकम	परिमाण	जम्मा
१	Glazed tile	२४००	१८००	६००	२१४२.३४	१२८५४०४
२	Nonglazed tile	२४००	१८००	६००	२२४८.३१	१३४८९८६
जम्मा						**२६३४३९०**
मू अ कर रकम						**३४२४७०**
कुल जम्मा						**२९७६८६०**

अनियमित भएको	२९,७६,८६०

५२ **थप आइटमको भुक्तानी**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३(१) ख मा सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बीजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी किताबमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने उल्लेख छ। पालकाले पाण्डे टोल कल्भर्टमा माटो हाल्ने कार्य वापत गो भौ नं ४०६।२०८२।२।२ बाट लुङ्गा निर्माण सेवालाई रु.३६३८७१।०० भुक्तानी दिएको पाइयो। निर्माण कार्यको विओक्युमा समावेश सम्पूर्ण आइटमहरुको दर विश्लेषणबाट दर कायम गरे पश्चात पुनः JCB works भनी आइटम थप गरी मू.अ. कर समेत रु.२२१४८।०० भुक्तानी दिएको पाइयो। यसरी जे.सि.भि. प्रयोग वापतको रकम अन्य आइटममा समावेश भैसकेको अवस्थामा पुनः JCB works भनी थप रकम भुक्तानी दिएको पाइएकोले यसरी बढी भुक्तानी दिएको निर्माण व्यवसायी लुङ्गा निर्माण सेवाबाट असूल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	२२,१४८

५३ **अधिक परिमाणको भुक्तानी**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३(१) ख मा सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बीजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी किताबमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने उल्लेख छ। पालिकाले ओम सिमर जम्बुलिङ्ग बज्र गुम्बा भवन निर्माण कार्यको लागि गो भौ नं ६३।२०८२।३।२३ बाट आभाष कन्स्ट्रक्सनलाई रु.१६०१४८०।०० भुक्तानी दिएको पाइयो। निर्माण कार्यको विओक्युमा समावेश इलेक्ट्रिकल कार्यको लाग पिएस आइटममा रु.५००००।०० तोकिएको भए तापनि निर्माण व्यवसायीलाई यस प्रकारको सानो भवन निर्माणमा विद्युतीय कार्यको लागि १३०० मि एचडिपिई पाइप र १००० थान Junction Box को विल संलग्न गरी रु.५००००।०० भुक्तानी दिएको पाइयो। यसरी पि एस आइटममा समावेश निर्माण सामाग्रीको अविश्वसनीय परिमाण देखाई विल बमोजिमको रकम भुक्तानी भएको पाइएकोले वास्तविक परिमाण यकिन गरी बाँकी रकम निर्माण व्यवसायीबाट असूल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	५०,०००

५४ **फर्म वर्कमा बढी भुक्तानी**

सडक विभाग द्धारा जारी Norms for Rate analysis of Road and Bridge works 2075 को section 2000 मा concrete for structures मा form work @ 4 percent on cost of concrete (cost of material, labour and equipment)उल्लेख भएकोमा सो भन्दा बढी दरमा फर्म वर्क को भुक्तानी भएकोले देहाय अनुसारको कार्यमा उक्भोक्ता समितिको १५ प्रतिशत योगदान कट्टा गरी वढी रकम अशुल हुनुपर्ने रु

गोश्वरा भौचर मिति	काम	भुक्तानी पाउनेको नाम	भुक्तानी रकम	कंक्रिट कार्य रकम	फर्म वर्क रकम	४ प्रतिशतले हुने रकम	बढी रकम
२३९। २०८१। १२।७	अर्चले टोल खगेन्द्र दाहालको बाटोमा कल्भर्ट तथा तार जाली	अर्चले टोल खगेन्द्र दाहालको बाटोमा कल्भर्ट तथा तारजाली निर्माण उ.स	४,८२,७५०.००	२६३३१४	४२२२५	१०५३२	२६९३९
३०१। २०८१। १२।२६	सोमबारे खोपकेन्द्र जाने बाटो स्तरोन्नति कार्य	सोमबारे खोपकेन्द्र जाने बाटो स्तरोन्नति उ.स	४७०६३३।	३३२८८८	१००६९३	१३३१५	७४०१८
२७५। २०८१। १२।११	सुगा बजार उत्तर ड्रेन निर्माण	सुगा बजार उत्तर ड्रेन निर्माण उपभोक्ता समिती	४८२७३०	४७२२५५	३७८५९	१८८९०	१६१२३
	जम्मा रु						**११७०८०**

(..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२८** को निर्णयले रू **१९,०९१** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	१,१७,०८०

५५ सोझै खरिद

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ६ मा सार्वजनिक निकायले तोकिएको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिम खरिदको गुरु योजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ। त्यसैगरी सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८४ मा सार्वजनिक निकायले स्वीकृत कार्यक्रम र योजना अनुसार २० लाख रुपैयाँसम्मको लागत अनुमान भएको मालसामान, निर्माण कार्य सिलबन्दी दरभाउपत्र आह्वान गरी खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ भने नियम ८५ मा रु.१० लाख सम्मको लागत अनुमान भएको मालसामान वा निर्माण कार्य सोझै खरिद गर्न सकिने तर एक आर्थिक वर्षमा एकै पटक वा पटक पटक गरी सिमा भन्दा बढि रकमको वा एउटै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाबाट एक पटक भन्दा बढी सोझै खरिद गर्न नसकिने व्यवस्था छ। पालिकाले यसवर्ष रु.४१०३७७९।०० बराबरको मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री खरिद गरेकोमा लागत अनुमान तयार गरी खरिद ऐन तथा नियमावलीमा भएको व्यवस्था अनुसारका खरिद विधि अपनाई खरिद गर्नुपर्नेमा सो नगरी विभिन्न फर्मबाट पटक पटक सोझै खरिद गरेको पाइयो। यसरी खरिद ऐन तथा नियमावलीमा भएको व्यवस्था विपरित सोझै खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सिमित भई खरिद कार्य मितव्ययी नहुने हुँदा खरिद ऐन तथा नियमावलीमा भएको व्यवस्थाको परिपालनामा पालिकाको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ।

५६ क्याम्पसलाई अनुदान

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ (१) अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरमा आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । ऐनको दफा ११ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्रको बारेमा उल्लेख छ। स्थानीय तहले स्वीकृत बजेटबाट स्वायत्त संस्थाहरुलाई सञ्चालन खर्च अनुदानका रुपमा उपलब्ध गराउन मिल्ने आधार देखिँदैन। पथरी बहुमुखी क्याम्पसको लागि आवश्यक सहयोगलाई निरन्तरता दिने भनी नगर सभा कार्यक्रममा उल्लेख भए अनुसार पालिकाले यस वर्ष उक्त क्याम्पसलाई शैक्षिक अनुदानका रुपमा रु. २००००००।०० निकासा गरेको पाइयो । पालिकाले शैक्षिक क्षेत्र तर्फ अनुदान वितरण गर्ने कार्यविधि तयार गरेको पाइएन भने क्याम्पसले आफ्नो लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

पेश गरी प्राप्त अनुदानको सदुपयोग भएको प्रमाण समेत पेश गरेको देखिएन। यसरी पालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभन्दा बाहिरका निकायलाई अनुदान भुक्तानी गरेको नियमसंगत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	२०,००,०००

५७ **कृषि यान्त्रिकरण प्रवर्द्धन कार्यक्रम**

पालिकाले कृषि यान्त्रिकरण प्रवर्द्धन कार्यक्रमको विभिन्न मेशिन तथा औजार खरिदको लागिरु.६४,१४,३३३।०० को लागत अनुमान तयार गरी ठेक्का नम्बरPSMUN/ NCB/ GOODS/ २०८१/ ८२-१मार्फत मिति २०८२।३।४ मा श्री दुर्गा बिष्णु कन्स्ट्रक्सन संग रु.४५,५९,७७६।०० मा मिति २०८२।३।२० सम्म कार्य सम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता गरेकोमा सम्झौता बमोजिमका सामाग्रीहरु रु.४१८२१६५।०० मा तोकिएकै मितिमा र थप रु.४९८०००।००।०० मिति २०८२।३।२५ मा सप्लाइ गरी रु.४६८०१६५।०० मा कार्य सम्पन्न गरेको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम छन

५७.१ **कार्यसम्पादन जमानत** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११०(४) बमोजिम खरिद सम्झौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक उपनियम (१) बमोजिमको कार्यसम्पादन जमानतको मान्य अवधि त्यस्तो सम्झौतामा उल्लिखित मालसामान आपूर्ति वा हस्तान्तरण गर्नु पर्ने अन्तिम अवधि वा प्रत्याभूति (वारेन्टी) को अवधि वा निर्माण कार्यको त्रुटी सच्चाउने दायित्व (डिफेक्ट लायबिटिज) को अवधि भन्दा कम्तीमा एक महिना बढी अवधिको हुनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले कृषि यान्त्रिकरण प्रवर्द्धन कार्यक्रमको लागि निर्माण व्यवसायीसँग सम्झौता गर्दा कार्यसम्पादन जमानत वापत राखेको जमानत रु.१२,६५,०००।०० को कार्य सम्पादन जमानतको मान्य अवधि २०२५ सेप्टेम्बर १६ अर्थात २०८२।५।३१ सम्म रहेको देखियो। सम्झौताको बुदा न २७.५(जिसिसि २७.५) बमोजिम २०८३।४।२० सम्म मान्य अवधि हुने गरी कार्य सम्पादनमा म्याद थप गर्नुपर्ने रु

प्रमाण पेश नगरेको	१२,६५,०००

५७.२ **वितरण सामाग्रीमा लागत साझेदारी** प्रदेश तथा स्थानीय तहमा शसर्त तथा वित्तीय हस्तान्तरित कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि,२०८१ को दफा ५ मा प्रदेश मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका निकाय र स्थानीय तहले सशर्त कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन गरिने कृषि विकास कार्यक्रमको अनुदान बमोजिम (ग) मा निजी एवम् व्यावसायिक प्रयोजनका कृषि विकास पूर्वाधार(निजि कृषि पूर्वाधार) को हकमा ५० प्रतिशत अनुदान रकम उपलब्ध गराउन सक्ने व्यवस्था रहेको छ। तर पालिकाले कृषि विकास पुर्वाधारमा उपलब्ध गराउने अनुदानको सम्बन्धमा कुनै कार्यविधि तयार गरेको छैन। यस कार्यक्रमको लागि खरिद गरेका सामाग्रीहरु विभिन्न कार्यक्रम मार्फत विभिन्न व्यक्ति तथा समुहलाई फरक फरक लागत साझेदारीमा वितरण गरेको देखिन्छ।एकै प्रकारको सामाग्री वितरण गर्दा संघ तथा प्रदेश तर्फ ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गरेको तर सोहि सामाग्री पालिकाले वितरण गरेमा सोमा २५ प्रतिशत मात्र लागत साझेदारी हुने गरी वितरण गरेको कार्य संघीय कार्यविधि भन्दा फरक देखिन्छ। पालिकाले अनुदान वितरण गर्दा मेशिनरी तथा औजार सामाग्रीमा कति प्रतिशत लागत साझेदारी हुने सम्बन्धमा कुनै ऐन नियमावली तथा कार्यविधि समेत तयार गरेको नदेखिएकोले अनुदान उपलब्ध गराउँदा कार्यविधि तयार गरेर उपलब्ध गराउने र सोको विवरण पालिकाले सार्वजनिकरण गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।पालिकाले यस कार्यक्रममा खरिद गरी वितरण गरेका सामग्रीहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ:

सि.न.	खरिद विवरण	खरिद/ वितरण परिमाण
१	मिनि टिलर (५ एच पि)	९
२	मकै रोप्ने मेशिन	६९
३	मकै छोडाउने मेशिन	२०
४	कम्बाइन मिल	१०
५	च्याफ कटर	१५
६	मिनि टिलर (९ एच पि)	७
७	रिपर	७
८	पावर टिलर(२० एच पि)	१
९	मकै गोड्ने पेट्रोल ब्रस कटर(२ एचपि)	१
१०	स्प्रे ट्याङ्कि	१६७
११	सव मर्सिकल वाटर पम्प	१३
१२	हाते मकै गोड्ने	८१
१३	सव मर्सिबल पम्प	१

५८ **सफ्टवेयर खरिद र परिचालन**

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ३ अनुसार सार्वजनिक निकायले कुनै खरिद कार्य गर्दा आवश्यकताको पहिचान, खरिद विवरण, परिणाम र क्षेत्र यकिन गरी लागत अनुमान तयार गरेर विभिन्न सफ्टवेयरहरूमा खर्च रु १०८७८०५।०० गरेको छ। सफ्टवेयर खरिदको आवश्यक्ता यस्तो लागत अनुमान त्यसको पूर्ण प्रयोग,उक्त सफ्टवेयर संचालनको स्वीकृति नलिएको तथा सफ्टवेयरको अडिट गराएको छैन। उक्त सफ्टवेयर प्रयोगमा आन्तरिक जनशक्ति परिचालन भन्दा पनि बाह्य परामर्श दाता माथि निर्भर रहेको छ। तसर्थ यस्ता सफ्टवेयर खरिद प्रयोग र वार्षिक मर्मत सुधार खर्चमा मितव्ययिता ल्याउने र त्यसको नतिजालाई सेवा प्रवाहसँग आबद्ध गराउने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

क्र.सं	कार्यक्रमको नाम	खरिद गरेको वर्ष	सफ्टवेयर खरिद खर्च	यो वर्षको वार्षिक मर्मत सम्भार खर्च	हाल सम्मको मर्मत सम्भार खर्च
१	योजना सम्झौता सम्बन्धी सफ्ट्वेयर	२०८१/८२	४९५५०५	0	0
२	घर नक्सा अभिलेखिकरण तथा डिजिटाइजेशन सम्बन्धी सफ्ट्वेयर	२०८१/८२	५९२३००	0	

५९ **मेशिनरी तथा औजार खरिद**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८.(२) मा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सीमित हुने गरी टुक्रा टुक्रा गरी खरिद गर्नु हुदैन भन्ने उल्लेख छ । त्यसै गरी सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ३ मा खरिदलाई बढी सुविधाजनक समूहमा विभाजन गर्ने वा प्याकेजमा समावेश गर्ने व्यवस्था छ । नियमावलीको नियम ८५ मा एक आर्थिक वर्ष भित्र एकै पटक वा पटक पटक गरी तोकिएको सीमाभन्दा बढी रकमको एउटै व्यक्तिबाट सोझै खरिद गर्न नहुने व्यवस्था छ । नियम ८ मा खरिद योजना बनाउदा खरिदको सम्भावित प्याकेज बनाउनु पर्ने र नियम ९ मा खरिद सम्बन्धी सम्पुर्ण काम एउटै सम्झौताबाट हुन सक्ने नसक्ने यकिन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यो वर्ष पालिकाले निम्नानुसार मेशिनरी तथा औजारमा रु ३१९९०४९ विद्यालयमा विद्युतिय हाजिरी खरिद तथा व्यवस्थापनमा रु४०००००।०० विद्यालयमा विद्युतिय हाजिरी खरिद तथा व्यवस्थापनमा रु३,००,०१५.०० सहित रु३८९९०६४ सोझै खरिद गरेको देखियो। पालिकाले सोझै खरिद कार्य गर्दा लागत अनुमानकै हाराहारीमा सम्झौता तथा भुक्तानी हुने हुँदा प्रतिस्पर्धाको लाभ प्राप्त नहुने देखिन्छ। तसर्थ पालिकाले खरिद प्रक्रियामा प्रतिस्पर्धा कायम गरी मितव्ययी तवरले खरिद कार्य गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

मिति	भौ.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना/ क्रियाकलापकोनाम	विवरण भुक्तानी पाउनेको नाम	डेबिट
०६/ १०/ २०८१	१६	मेशिनरीतथा औजार	आरम्भकम्प्युटर	९२,०००.००
०६/ १४/ २०८१	१९	मेशिनरीतथा औजार	आरम्भकम्प्युटर	६३०८७९.
०६/ १५/ २०८१	२१	मेशिनरीतथा औजार	आरम्भकम्प्युटर	२५,०००.००
०८/ १२/ २०८१	७६	मेशिनरीतथा औजार	आरम्भकम्प्युटर	३८,००२.००
०८/ १७/ २०८१	८५	मेशिनरीतथा औजार	नेशनलकम्प्युटर	२८,२५०.००
०९/ ०४/ २०८१	११०	मेशिनरीतथा औजार	पुर्वाञ्चलइन्टरप्राईजेज	५०,३४०.००
१२/ २९/ २०८१	३२१	मेशिनरीतथा औजार	समृद्धीसप्लायर्स एण्ड	६७८०००.
०२/ १४/ २०८२	४४९	मेशिनरीतथा औजार	एच डि ट्रेडिङकन्सर्न	७०८५१०.
०८/ १६/ २०८१	७९	मेशिनरीतथा औजार	नेशनलइलेक्ट्रोनिक्स	८११९११.
०३/ ०६/ २०८२	५४७	मेशिनरीतथा औजार	द कम्प्युटरजोन	१९०२६४.
०३/ २१/ २०८२	६५४	मेशिनरीतथा औजार	एच एम डिइन्टरनेशनल प्रा लि	६४५९०८.
			जम्मा रु	**३,८९९,०६४.००**

६० **सब कन्ट्रयाक्टरबाट काम**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को उपनियम १० मा उपभोक्ता समिति वा लाभ ग्राही समुदायले पाएको काम आफैले सम्पन्न गर्नुपर्ने र कुनै निर्माण व्यवसायी वा सव कन्ट्याक्टरबाट काम गराउन सकिने छैन भन्ने उल्लेख छ । नियम ९७. मा (१३क) उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले प्राप्त गरेको काममा निर्माण व्यवसायीलाई संलग्न गराइएको पाइएमा सार्वजनिक निकायले उक्त उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायसँग भएको सम्झौता रद्ध गरी त्यस्तो उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई भविष्यमा कुनै काम गर्न नदिने अभिलेख राखी सो काम गर्ने निर्माण व्यवसायीलाई कालो सूचीमा राख्न सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयमा सिफारिस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।कार्यालयले उपभोक्ता समितिसँग बिभिन्न काम गर्न गरी सम्झौता गरेकोमा, उपभोक्ता समितिले देहायका निर्माण व्यावसायी मार्फत सवकन्ट्याकमा दिई काम गराएको देखियो।नियमावलीमा भएको व्यवस्था विपरीत काम गराउने उपभोक्ता समिति, जाँचपास गर्ने प्राविधिक तथा सिफारिसकर्ता एवं अनुगमनकर्तालाई यस सम्बन्धमा जिम्मेवार वनाउनु पर्दछ ।

क्र सं	गो.भौ नं/ मिति	उपभोक्ताको नाम	भुक्तानी रकम रु	निर्माण व्यवसायीको नाम	बिजक रकम रु
१	२६।२०८१। १२।१०	किर्तिपुर बाट सिंहदेवी हुँदै बुद्धमार्ग जोड्ने सडक स्तरोन्नति उस	४८२८६५।	केचना युथ कन्ट्रक्सन प्राली	५६१५७०।

६१ **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम**

स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्वेश्यले स्थानीय तह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ। यस कार्यक्रम व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका,२०७५ तयार गरेको छ। यो वर्ष नगरपालिकामा कुल १४३ जना वेरोजगार सुचिकृत भएको देखिन्छ। यस कार्यक्रम अन्तर्गत पालिका अन्तर्गत १० वडामा १७ योजना सञ्चालन गरी यस वर्ष ४६ जनालाई औसत ९५.९८ दिनले ४४१५ दिन रोजगारी उपलव्ध गराई रु.२९,४९,२२०.०० श्रमिक ज्याला खर्च गरेको छ। पालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन। योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ। उक्त खर्चबाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिँदैन। तसर्थ

कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नुपर्दछ। यस वर्ष प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन भएका योजना र सोमा लागेको खर्चको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ:

क्र.सं.	**वडा नं.**	**आयोजनाको नाम**	**आयोजनाको ठेगाना**	**बजेटको स्रोत**	**ज्याला रकम कैफियत**	**श्रमिकको आवश्यक संख्या**	**काम उपलब्ध हुने (दिन)**	**कुल ज्याला**	**कुल दिन**
१	७	चन्द्र किरातेश्वर मा वि कम्पाउण्डमा माटो पुराई	वडा नं ७	नेपाल सरकार	६६८	६	२२	८८१७६	१३२
२	६	जंग बहादुर खड्काको खेत हुदै डिक बस्नेत र घिसिङ्ग टोल हुदै गान्धि मनमोहन मर्दा निस्कने बाटो र छैट घत देखि किरण थापाको घर जाने बाटो रेखाङ्कन	वडा नं ६	आई.डि.ए	६६८	५	३५	११६९००	१७५
३	५	बाटो निर्माण जैन्घट्टा र जयनगर चोक भित्र	वडा नं ५	आई.डि.ए	६६८	५	५९	१९७०६०	२९५
४	९	खाने पानी विस्तारका लागि नाला खन्ने र पुर्ने कार्य वडा नं ९	वडा नं ९	आई.डि.ए	६६८	९	१००	५७५१४८	८६१
५	६	खोलाधार छेउबाट भरत दर्जीको घर जाने बाटो	वडा नं ६	आई.डि.ए	६६८	६	६५	२६०५२०	३९०
६	७	श्री दुर्गा माध्यमिक विद्यालयको कम्पाउण्डबाल पलाष्टरको कार्य	वडा ७	नेपाल सरकार	६६८	६	१७	६८१३६	१०२
७	८	पानीको पाईप खन्ने कार्य वडा नं ८	वडा नं ८	नेपाल सरकार	६६८	६	१००	४००८००	६००
८	२	मन्दिर पछाडिक बाटोमा नाली खन्ने कार्य	वडा २	आई.डि.ए	६६८	५	१०	३३४००	५०
९	७	वडा कार्यालय, संगालो बस्ति हुँदै मिरमिरे चोक जोड्ने खानेपानी लाइन बिस्तार	वडा ७	नेपाल सरकार	६६८	६	६०	२४०४८०	३६०
१०	४	खानेपानी विस्तारका लागि नाला खन्ने र पुर्ने कार्य वडा नं ४	वडा ४	आई.डि.ए	६६८	५	१००	३३४०००	५००
११	३	वडा नं ३ मा पैनी निर्माण पिपल चोक र कल्याण चोक	वडा ३	आई.डि.ए	६६८	५	२६	८६८४०	१३०
१२	३	वडा नं ३ मा पैनी निर्माण	वडा ३	आई.डि.ए	६६८	५	३०	१००२००	१५०
१३	३	वडा नं ३ मा ३ नं वडामा खानेपानी विस्तार	वडा ३	आई.डि.ए	६६८	५	४४	१४६९६०	२२०
१४	२	बाटो नम्बरिंग गर्ने कार्य नयाँ पार्क जाने बाटो	वडा २	आई.डि.ए	६६८	५	३०	१००२००	१५०
१५	२	लिचीडाँडा बाटोमा नाला खन्ने कार्य वडा नं २	वडा २	आई.डि.ए	६६८	५	१५	५०१००	७५
१६	२	खानेपानी विस्तारको लागि नाली खन्ने वडा नं २	वडा २	आई.डि.ए	६६८	५	३०	१००२००	१५०
१७	२	हस्पिटल अगाडी खानेपानी विस्तारको लागि नाली खन्ने कार्य वडा नं २	नगर हस्पिटल अगाडि	आई.डि.ए	६६८	५	१५	५०१००	७५
		जम्मा						**२९४९२२०**	**४४१५**

६२ **पथरी शनिश्चरे ५ पाङ्ग्रे झलास धिमाल तिर्थस्थल संरक्षण**

(४० ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **७,८९५**

सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

६३ **करार कर्मचारी**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्य बोझको विश्लेषणगरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामकोलागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ। त्यसै गरी सोही ऐनको दफा ८३(८) वमोजिम पालिकाले नगरप्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, प्लम्बर, इलेक्टीसियन, चौकिदार, मालि, बगैँचे लगायतका पदमा मात्र करारबाट सेवालिन सकिने व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले पेश गरेको विवरण अनुसार कार्यक्रम तर्फका समेत गरी विभिन्न पदमा ८१ जना करार कर्मचारी राखी वर्षभरीमा करार सेवा शुल्कबाट रु.२८१६९६३६।०० तथा दमकल व्यवस्थापन तथा संचालन शिर्षकबाट रु.३२७७७२३।०० गरी कुल रु.३१४४७३५९।०० खर्च लेखेको पाइयो। स्थानीय तहले माथि उल्लेखित पदवाहेक स्थायी पदपूर्ती गर्नुपर्ने इन्जिनियर १, अमिन २, असिष्टेन्ट सव इन्जिनियर १ तथा स्वास्थ्यतर्फ सहायक चौथो तहमा १४ जना गरी कुल १८ जना कर्मचारी करार सेवामा राखी वर्षभरीमा रु.८०१९२९९।०० बजेट खर्च लेखेको पाइयो। यसरी स्थायी पदपुर्ती गर्नुपर्ने पदमा करारमा कर्मचारी राख्ने प्रवृत्तिमा सुधार हुनुपर्दछ।

६४ **तलबी प्रतिवेदन**

स्थानीय सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०७९ को दफा ७(२) कार्यालयले तलबी प्रतिवेदन पास नगराई खर्च लेख्न नमिल्ने कुरा उल्लेख छ। विगतका वर्षहरुमा कानूनी अस्पष्टताको कारण तलबी प्रतिवेदन पारित नगराई खर्च लेखेकोमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको च.नं.१८, मिति २०७६।०५।१८ को पत्रबाट स्थानीय तहका कर्मचारी र संघबाट काजमा कामकाज गर्न खटिएका कर्मचारीको हकमा सम्बन्धित जिल्ला स्थित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट तलबी प्रतिवेदन पारित गराउनु पर्ने स्पष्ट निर्देशन प्राप्त भएकोमा तलबी प्रतिवेदन पारित बिना नै तलब, ग्रेड भुक्तानी भएको पाईयो। यस आर्थिक वर्षमा पालिकाले कर्मचारी पारिश्रमिक बापत नगरपालिका चालुतर्फ रु.३७३३४६८९।०० तथा सशर्त चालुतर्फ रु.१६७७८६४१।०० गरी कुल रु.५४११३३३०।०० खर्च लेखेको छ। तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्दा पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता, ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ।

६५ **हाजिरी नभएको अवधिको प्रोत्साहन भत्ता**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **९,१७०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

६६ **बढी भुक्तानी**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **१४,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

६७ **कृषी अनुदान**

प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सशर्त वित्तीय हस्तान्तरित कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि,२०८१ को दफा २६(२) बमोजिम अनुदानग्राहिलाई अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यालयले अनुदान सम्बन्धी विवरण वेबसाइटमा नियमित रुपमा अद्यावधिक गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ।साथै कार्यविधिमा कार्यक्रम सञ्चालन विधि/क्रियाकलाप/न्यूनतम मापदण्ड/प्रासाङ्गिक विषय/अनुदानको

सिमा लगायतको सम्बन्धमा व्यवस्था गरेको छ। पालिकामा यस वर्ष सञ्चालन गरेका निम्न कार्यक्रममा लाभग्राहीको छनौट विधि, मापदण्ड, आधार, मुल्याङ्कन, उक्त कार्यक्रमको लागि तोकिए बमोजिमको लागत अनुमान र उत्पादन ब्लकमा बाली उत्पादन र उत्पादित उपजको बजारीकरणमा सहयोग पुग्ने खालका क्रियाकलापहरुको सार्वजनिक सुचना आव्हान मार्फत आवेदन संकलन गरी उपयुक्त लाभग्राही छनौट गरी विगत वर्षहरुमा प्रदान गरेको लाभग्रिलाई यस वर्ष प्रदान नगर्ने गरी अनुदान प्रदान गर्नुपर्नेमा पालिकाले यस वर्ष कृषि तर्फ सञ्चालन गरेका विभिन्न कार्यक्रममा उक्त कार्यविधिको पुर्ण पालना गरेको नदेखिएकोले आवश्यक मापदण्ड तयार गरी उपयुक्त लाभग्राहिको छनौट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र अनुदान प्राप्त लाभग्राहीको विवरण नियमित रुपमा अद्यावधिक गरी सार्वजनिकरण गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

क्र.सं.	अनुदानकोनाम	खर्च रकम रु.	लागतसाझेदारी (%)	समुहको नाम	स्रोत
१	धानकोउन्नत बीउ वितरण कार्यक्रम	११,०७,८५६	५०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था-५, पथरी कृषि सहकारी संस्था, कुशेचौरी कृषि सहकारी संस्था र यस नगरको निवेदन पेश गर्ने कृषकहरु	५०प्रतिशत संघीय सरकार र ५० प्रतिशत कृषक, समुह, सहकारीको लागतसाझेदारी
२	गँहुकोउन्नत बीउ वितरण कार्यक्रम	७,८८,४००	५०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था-५, कुशेचौरी कृषि सहकारी संस्था र यस नगरको निवेदन पेश गर्ने कृषकहरु	५०प्रतिशत संघीय सरकार र ५० प्रतिशत कृषक, समुह, सहकारीको लागत साझेदारी
३	मौरी घार ५ प्रेम मौरी सहित, आधार चामा तथा मह प्याक गर्ने बट्टावितरण	९,३०,०००	५०	पथरीशनिश्चरे मौरी पालक कृषक समूह	५० प्रतिशत नगरपालिका र ५० प्रतिशत समुह, सहकारीको लागतसाझेदारी
४	मकैको बीउ, मकै छोडाउने,मिनि टिलर ५ एच पी,पेट्रोल ब्रस कटर, २ थान२ इन वान स्प्रे ट्यांकी	१,४०,९३१	२५	लामाटोलीलघु उद्यमी कृषक समूह-७	५० प्रतिशत नगरपालिका र २५प्रतिशत समुह, सहकारीको लागतसाझेदारी
५	मकैको बीउ, मकै रोप्ने-१,मिनि टिलर ५ एच पी-१	७८,४००	५०	सल्लेरीखेति तथा पशुपालक कृषक समूह	५० प्रतिशत नगरपालिका र ५० प्रतिशत समुह, सहकारीको लागतसाझेदारी
६	मकैको बीउ,विषादी, मकै रोप्ने-४, मकै छोडाउने-२, हाते मकैगोड्ने-१०	५,२०,४२०	५०	सुचारुकृषि सहकारी संस्था लि.-३	५० प्रतिशत नगरपालिका र ५० प्रतिशत समुह, सहकारीको लागतसाझेदारी
७	आलुको टिपि एस तथा पि बि एस बीउ वितरण	८९,१६०	५०	पथरी कृषि सहकारी संस्था, साकम्बरी कृषि फर्म, कर्ण राजवंशी, मितिप्रसाद राजवंशी	५० प्रतिशत नगरपालिका र ५० प्रतिशत कृषक, सहकारी र

					कृषि फर्मको लागतसाझेदारी
८	जैविक मलतथा जैवि शुक्ष्म खाद्य तत्व वितरण	१३३३२८०	७५	उत्साही साना किसान कृषि सहकारी-२को सहजिकरणमा नगरको कृषकहरुलाईजैविक मल २२३ जना र ५५ जना लाई पौष्टिक आहारा वितरण	७५ प्रतिशत नगरपालिका र २५ प्रतिशत कृषक, समुह र सहकरी
९	कृषि चुनवितरण	५,७२,०००	७५	नगर भरिको माटो परिक्षण गराउने कृषक तथा छुटेका ६५ जना कृषहरुलाई७५ प्रतिशत अनुदानमा वितरण	७५ प्रतिशत नगरपालिका र २५ प्रतिशत कृषक
१०	डिक्मपोजरबिन वितरण	१,३०,४००	५०	१ नं. वडा का कौशी खेति गर्ने कृषकहरुलाई वितरण	५० प्रतिशत कृषक ५० प्रतिशत नगरपालिका
११	५ एच पी को मिनिटिलर ७ थान, मकै रोप्ने मेशिन १२ थान, मकै छोडाउनेमेशिन ८ थान र कम्बाईन मिल १० थान, च्याफ कटर १५ थान, ९ एच पी को मिनि टिलर १४थान , रिपर ७ थान र २० एच पी को पावर टिलर १ थान।	२६,२५,२००		तित्रिझाक कृषक समुह,राजाजी कृषक समूह, जनजागर कृषक समुह,मिलन टोलकृषक समूह, शिरिजंगा कल्याण ब.उ.कृषक समुह, नेपाल कृषि फर्म, कमोत कृषि फर्म, राधिका कृषि फर्म, कुमारी कृषि फर्म, पुश्पाँजली कृषि फर्म, चन्द्र कुमारीपौडेल, देवेन्द्र कुमार ढकाल, इन्द्र श्रेष्ठ, प्रेम बहादुर मगर,लक्ष्मी कृषिफर्म, पन्चकन्या पशुपन्छी फर्म, चन्द्र कुमार राई, कृष्ण खतिवडा, कर्ण बहादुरराजवंशी, डिल्लली मायम खड्का,खगेन्द्र श्रेष्ठ, सुनिता रायमाझी, सुर्यएग्रीकल्चर, कुशेचौरी कृषि सहकारी संस्था, मैनाली कृषि फर्म, भोटे घुम्तीसमाजसेवा कल्ब, आश बहादुर राई, वेदनाथ काफ्ले, दिपक पोखेल, राधिका कोइराला, रबिन कुमार राई, पथरी कृषि सहकारी संस्था, मन्दिरा दाहाल, रायमाझी कृषिफर्म,साना किसान कृषि सहकारी संस्था-५, इन्दिरा खड्का,दगेन्द्र ओझा, हिक्मतविष्ट, लोगेन मण्डल, गोमा नेपाल,गोम्ब बहादुर सुनुवार,टोमा देवी अधिकारी, रबवन्द्र ढकाल, तुलसी बिक्रम तुम्वापो,संगम राई, केहर लक्ष्मी कृषि फर्म, सरिता कट्वाल, शेर्मा कृषि फर्म, कमलपोखरी ब.उ.कृषि समुह, मनोज कुमार लिम्बु	५० प्रतिशत कोशी प्रदेश सरकार र ५० प्रतिशत कृषक, समुह, सहकारीको लागत साझेदारी

६८ पशुपालनमा अनुदानको विवरण

प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सशर्त वित्तीय हस्तान्तरित भएका पशु तथा मत्यविकास कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी कार्याविधि,२०८१ को दफा १२(४) बमोजिम सम्बन्धित कार्यालयले सार्वजनिक जानकारीको लागि अनुदानग्राहिको विवरण नियमित अद्यावधिक गरी प्रकाशन तथा सार्वजनिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ।साथै कार्यविधिमा कार्यक्रम सञ्चालन विधि/क्रियाकलाप/न्यूनतम मापदण्ड/प्रासाङ्गिक विषय/अनुदानको सिमा लगायतको सम्बन्धमा व्यवस्था गरेको छ।पालिकामा यस वर्ष सञ्चालन गरेका निम्न कार्यक्रममा लाभग्राहीको छनौट विधि, मापदण्ड, आधार, मुल्याङ्कन, उक्त कार्यक्रमको लागि तोकिए बमोजिमको लागत अनुमान र सार्वजनिक सुचना आव्हान मार्फत आवेदन संकलन गरी उपयुक्त लाभग्राही छनौट गरी विगत वर्षहरुमा प्रदान गरेको लाभग्रिलाई यस वर्ष प्रदान नगर्ने गरी अनुदान प्रदान गर्नुपर्नेमा पालिकाले यस वर्ष पशु तर्फ सञ्चालन गरेका विभिन्न कार्यक्रममा उक्त कार्यविधिको पुर्ण पालना गरेको नदेखिएकोले आवश्यक मापदण्ड तयार गरी उपयुक्त लाभग्राहिको छनौट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र अनुदान प्राप्त लाभग्राहीको विवरण सार्वजनिकरण गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

६९ निरन्तर अनुदान उपलब्ध

प्रदेश तथा स्थानीयमा सशर्त वित्तीय हस्तान्तरित कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी कार्याविधि,२०८१ को दफा ३० बमोजिम अनुदान ग्राहिले एउटै कामको लागि संघ,प्रदेश वा स्थानीय तह वा एक भन्दा बढी निकायबाट अनुदान प्राप्त गर्न सक्ने छैन। साथै अनुदान प्रवाह गर्दा विगतमा अनुदान प्राप्त नगरेकाहरुलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ भनि व्यवस्था गरिएको छ। तर पालिकाले विगत वर्ष २०७९/८० र २०८०/८१ मा समेत अनुदान प्रदान गरेका लाभग्राहीलाई यस वर्ष २०८१/८२ मा समेत अनुदान प्रदान गरेको देखिन्छ। किसान तथा कृषक समुहले एक वर्ष अनुदान प्राप्त गरे पश्चात उक्त अनुदानबाट उत्पादन भएको कृषी उपजको केहि अशं बिउको रुपमा प्रयोग गर्नुपर्नेमा उक्त कार्य गरेको देखिदैन। यसरी कार्यविधिले तोके बमोजिम एउटै किसान तथा कृषी समुहलाई लगातार अनुदान प्रदान गरेको रकम नियमसम्मत नदेखिएको रु.

क्र.सं.	**अनुदानकोनाम**	**लाभग्राही**	**रकम**	**आ.व. 2081/82**	**आ.व. 2080/81**	**आ.व. 2079/80**
१	धानकोउन्नत बीउ वितरण कार्यक्रम	साना किसान कृषि सहकारी संस्था-5, पथरी कृषि सहकारी संस्था, कुशेचौरी कृषि सहकारी संस्था र यस नगरको निवेदन पेश गर्ने कृषकहरु	11,07,856	अनुदान लिएको	अनुदान लिएको	अनुदानलिएको
२	गँहुकोउन्नत बीउ वितरण कार्यक्रम	साना किसान कृषि सहकारी संस्था-5, कुशेचौरी कृषि सहकारी संस्था र यस नगरको निवेदन पेश गर्ने कृषकहरु	7,88,400	अनुदान लिएको	अनुदान लिएको	अनुदानलिएको
३	आलुको टिपि एस तथा पि बि एस बीउ वितरण	पथरी कृषि सहकारी संस्था, साकम्बरी कृषि फर्म, कर्ण राजवंशी, मितिप्रसाद राजवंशी	89,160	अनुदान लिएको	अनुदान लिएको	अनुदान लिएको
	जम्मा		**१९८५४१६**			

अनियमित भएको	१९,८५,४१६

७० **लागत साझेदारी**

४०५,२०८२।३।२१ प्रदेश तथा स्थानीय तहमा शसर्त तथा वित्तीय हस्तान्तरण भएका पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि,२०८१ को दफा ९ मा प्रदेश मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका निकाय र स्थानीय तहले सशर्त कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन गरिने पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रमको अनुदान बमोजिम (ग) मा निजी एवम् व्यावसायिक प्रयोजनका पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास पूर्वाधार(निजि पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास पूर्वाधार) को हकमा ५० प्रतिशत अनुदान रकम उपलब्ध गराउन सक्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले बङगुर पालन असल अभ्यास प्रवर्द्धन कार्यक्रममा बङगुर पालनसंग सम्बन्धित विभिन्न प्रकारका सामाग्रीहरु रु.२९९४१७।०० मा खरिद गरी निम्नानुसारका बङगुर पालन गर्ने कृषक(निजि व्यवसायी) लाई उपलब्ध गराएकोमा सोमा ५० प्रतिशत मात्र अनुदान उपलब्ध गराउनु पर्नेमा १०० प्रतिशत अनुदान प्रदान गरेकोले कार्यविधि बमोजिम ५० प्रतिशत बढी अनुदान रकम(खरिद गरेको सामाग्री सबै फर्मलाई बराबर अनुपातमा वितरण गरेकोले बराबर अनुपातमा रकम उल्लेख गरीएको) निम्नानुसारका कृषकबाट असूल गर्नुपर्ने रु१४९७०६

सि.न.	फर्मको नाम	कृषकको नाम	वितरण गरेको सामाग्रीको जम्मा मुल्य रु	भुक्तानी गर्नुपर्ने अनुदान रकम(५० प्रतिशत) रु.	भुक्तानी गरेको रु.	बढी भुक्तानी रु.
१	अस्मी कृषि फर्म	रबिन कुमार राई	४९९०३	२४९५१	४९९०३	२४९५१
२	असर्फि फर्म	गोविन्द सुब्बा	४९९०३	२४९५१	४९९०३	२४९५१
३	मोति एकिकृत कृषि फर्म	विर बहादुर तामाङ	४९९०३	२४९५१	४९९०३	२४९५१
४	शान्ता बंगुर फर्म	शान्ता मगर	४९९०३	२४९५१	४९९०३	२४९५१
५	करुणा वगुर कृषि फर्म	निरुता चेम्जुङ	४९९०३	२४९५१	४९९०३	२४९५१
६	तर्पन एग्रो फर्म	कुमार श्रेष्ठ	४९९०३	२४९५१	४९९०३	२४९५१
	जम्मा रु.		**म२९९४१७**	**१४९७०६**	**२९९४१७**	**१४९७०६**
					असुल गर्नुपर्ने	१,४९,७०६

७१ **प्रविधि हस्तान्तरण**

गरिबी निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका,२०७७ को दफा १९(१) बमोजिम कार्यलयले कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने प्रयोजनको लागि प्रथम चौमासिक अवधिभित्र आवश्यक सेवा प्रदायक संस्था छनौट गरिसक्नुपर्ने र उपदफा २ प्रथम चौमासिक अवधिभित्र कुनै कारणवश सेवा प्रदायक संस्था छनौट हुन नसकेमा त्यसरी सेवा प्रदायक छनौट हुन नसक्नुको उचित आधार र कारण उल्लेख गरी उद्यम विकास समितिको निर्णय बमोजिम कार्यालयले दुई महिना म्याद थप गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले यस वर्ष विभिन्न कार्याक्रम सञ्चालन गरेकोमा निम्न प्रविधि हस्तारण सम्बन्धी कार्यक्रम तोकिएको अवधिभित्र संस्थाको छनौट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको नदेखिएको तथा प्रविधिको निरन्तर उपयोग गरी उद्यमशिलता विकास भएको सम्बन्धमा उद्योग सञ्चालन गरिरहेको उल्लेख गरे तापनि सोको अनुगमन गरी प्रतिवेदन मार्फत एकिन गरेको नदेखिएकोले हस्तान्तरित प्रविधिको दिगो उपयोग र उद्यमशिलता विकास तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ। पालिकाले यस वर्ष लघुउद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गत रु.२०३२८७।०० देहाय बमोजिमका प्रविधि खरिद गरी २० प्रतिशत लागत साझेदारीमा बेसिक तालिम अन्तरगत व्यूटी पार्लर तालिम र सलोन तालिम लिएका ३ जना लघु उद्यमीहरुलाई प्रविधिको हस्तान्तरण गरेको देखिन्छ।पालिकाले उक्त प्रविधिको दिगो उपयोग र उद्यमशिलता विकासलाई निरन्तरता दिएको सम्बन्धमा ऐनले तोके बमोजिम अनुगमन गर्नुपर्दछ।

क्र.स.	प्रविधिको नाम	संख्या
१.	ऐना	६ थान
२.	हेयर डायर	३ थान
३.	इलेक्ट्रिक waxing	२ थान
४.	फेसियल बेड	२ थान
५.	हेयर स्टेट् आइरन	२ थान
६.	फेस स्टिमर	२ थान
७.	रोलर मेसिन	२ थान
८.	मेनिकियर/ पेडिकियर टुल्स	२ थान
९.	थ्रेडिङ कुर्सि	२ थान
१०.	हेयर स्टिमर	२ थान
११.	stool	६ थान
१२.	सेभर मेसिन	१ थान
१३.	हेयर ट्रिमर	१ थान
१४.	फेन्सि पार्लर कुर्सी	१ थान

७२ **न्यून कर कट्टी**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **१४,२३०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **५,९६७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **१५,४०५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **१४,३९०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

७३ **जैविक मल अनुदान**

प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सशर्त वित्तीय हस्तान्तरित कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी कार्याविधि, २०८१ बमोजिम अनुदानग्राहीलाई अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यालयले अनुदान सम्बन्धी विवरण वेबसाइटमा नियमित रुपमा अद्यावधिक गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। साथै कार्यविधिमा कार्यक्रम सञ्चालन विधि/क्रियाकलाप/न्यूनतम मापदण्ड/प्राशंङ्गिक विषय/अनुदानको सिमा लगायतको सम्बन्धमा व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले पालिकातर्फ कृषि विकाससँग सम्बन्धित विभिन्न कृयाकलाप संचालन गरेकोमा पालिकाको छुट्टै मापदण्ड तयार गरी संचालन गरेको पाइएन। पालिकाले यस वर्ष जैविक मल अनुदानतर्फ उचित जैविक मल उद्योगसँग प्रति केजी रु.८० को दरले रु.१४९९८८०।०० बराबरको जैविक मल खरिद गरी वितरण गरेकोमा लाभग्राहीको छनौट विधि, मापदण्ड, आधार तयार गरी सार्वजनिक सुचना आव्हान मार्फत आवेदन संकलन गरी उपयुक्त लाभग्राही छनौट गरी विगत वर्षहरुमा प्रदान गरेको लाभग्राहीलाई यस वर्ष प्रदान नगर्ने गरी अनुदान प्रदान गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाइएन। साथै कृषकहरुबाट निवेदन समेत माग नगरी केही कृषकलाई ३००० के.जी. सम्म जैविक मल वितरण गरेको पाइयो। अतः आवश्यक मापदण्ड तयार गरी उपयुक्त लाभग्राहीको छनौट गरी

कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेमा सो नगरी कृषकहरुको माग समेत संकलन नगरी अनुदान उपलब्ध गराएको निम्नानुसारको रकम नियमसम्मत नदेखिएको रु.

क्रम संख्या	गो भौ नं मिति	खरिद फर्म	भुक्तानी रकम	कैफियत
१	१११०।२०८१।१२।२१	उचित जैविक उद्योग प्रा.लि.	६९९९६०	
२	१८९३।२०८२।३।१९	उचित जैविक उद्योग प्रा.लि.	७९९९२०	
जम्मा			**१४९९८८०**	

अनियमित भएको	१४,९९,८८०

७४ **स्यानिटरी प्याड**

स्यानिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि,२०७६ को दफा ४ मा पालिकाले खरिद गरेको स्यानिटरी प्याड गुणस्तरमा कमी नआउने गरी भण्डारण गर्नुपर्ने उल्लेख छ। साथै दफा ५ मा स्यानिटरी प्याड त्रैमासिक,चौमासिक वा अर्धवार्षिक रुपमा वितरण गर्न सकिने उल्लेख छ।पालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमा कक्षा ६ भन्दा माथिका छात्रा विद्यार्थीहरुलाई तोकिए बमोजिम वार्षिक १० महिनाको प्रति महिना १६ पिसको दरले वितरण गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले यस वर्ष विभिन्न विद्यालयको नाममा सेनिटरी प्याड खरिदको लागि रु.२५,१३,१५४।०० निकासा गरेको छ। विद्यालयको नाममा निकासा गरेको रकमबाट खरिद गरेका प्याड मध्ये विद्यालयमा गत वर्षको मौज्दात,यस वर्षको खरिद परिमाण र उक्त प्याड तोकिए बमोजिमका विद्यार्थिले समयमा पाए नपाएको सम्बन्धमा कुनै विवरण विद्यालयले पेश गरेको देखिएन तसर्थ उक्त प्याड विद्यार्थिले तोकिए बमोजिमको गुणस्तर र परिमाणमा समयमै पाए नपाएको सम्बन्धमा पालिकाले नियमित अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ।

७५ **औषधी खरिद**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा पच्चिस लाख रुपैयाँसम्मको औषधिजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ । पालिकाकालाई आवश्यक पर्ने औषधि पालिकाबाट खरिद गर्नुपर्ने र तालुक निकायबाट प्राप्त हुने परिमाण यकिन गरी वार्षिक आवश्यकताको परिणाम विवरण तयार गरी पुल सिस्टमको आधारमा आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ। आपूर्ति हुने औषधी वा अन्य सामानमा उत्पादन मिति , म्याद सकिने मिति, ब्याच नं., उत्पादक कम्पनीको नाम र नि:शुल्क वितरणको लागि लगायतका सूचना उल्लेख रहेको हुनुपर्दछ। आपूर्ति भएका औषधिको म्याद सकिने मिति भण्डार दाखिला समयदेखि कम्तीमा १८ महिना बाँकी हुनुपर्ने तथा भण्डारमा दाखिला गर्दा समेत उल्लेखित सबै विवरण खुलाउनुपर्दछ। त्यसैगरी औषधि दाखिला गर्दा खरिद ईकाइका पदाधिकारी एवम् विज्ञ सहितको टोलीबाट स्पेशिफिकेशन बमोजिम भए नभएको मुचुल्का खडा गर्ने गरेको समेत देखिएन। यस वर्ष पालिकाले रु.५२३०३१८।०० को औषधि तथा औषधिजन्य सामाग्री खरिद गरेको देखिन्छ। पालिकाले यस बर्ष खरिद गरेका तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त भएका औषधी तथा सर्जिकल सामाग्री मध्ये वर्षान्तमा रु.२४१६४००।०० मौज्दातमा रहेको विवरण पेश गरेको छ। अत: पालिकाले औषधि खरिद, उपयोग र मौज्दातको अवस्था यकिन गरी औषधि खरिदलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ।

७६ **न्यानो झोला कार्यक्रम**

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरेको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा सशर्त अनुदान तर्फ स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरुको मार्गदर्शनमा प्रसुतिका आधारमा अनुमान गरी न्यानो झोलाको लागि अस्पतालहरुले सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली अनुसार तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार खरिद गरी सो अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट गुणस्तर परीक्षण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। यस पालिका अन्तर्गतका छ वटा सरकारी बर्थिङ सेन्टर रहेका छन। पालिकाले गत वर्ष ४ झोला मौज्दातमा रहेको विवरण पेश गरेको छ। यस वर्ष १०० झोला खरिद गरेकोमा ३७ वटा झोला वितरण गरेको र ६७ वटा झोला बाँकी रहेको पालिकाले उपलब्ध गराएको अभिलेखबाट देखिन्छ। खरिद भएका त्यस्ता झोलाहरु तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट परीक्षण गरेको देखिएन। तसर्थ माग र आवश्यकताको वस्तुनिष्ठ आङ्कलन गरी गुणस्तरीय झोला खरिद गर्नुपर्दछ। लामो समय भण्डारण गर्दा सोको गुणस्तरमा ह्रास आउने हुनाले त्यसतर्फ समेत पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।

७७ शिक्षक दरबन्दी र पदपुर्ति

शिक्षा तथा मानवश्रोत विकास केन्द्रको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०८१।८२ मा स्थानीय तहले दरबन्दी मिलानबाट कायम भएको दरबन्दी, शिक्षक अनुदान कोटा, प्राविधिक धार, प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारी अनुदानमा कार्यरत शिक्षक, प्रशिक्षक तथा कर्मचारीको विद्यालयबाट प्राप्त मागफारम रुजु गरी निर्धारीत तलब, भत्ता, पोशाक खर्च, चाडपर्ब खर्च अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ। पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका विद्यालयको दरबन्दी मिलान नगरी तलब भत्तामा अनुदान खर्च लेख्ने गरेको छ। साथै नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदबाट साविकमा नेपाल सरकारले जिल्लागत रुपमा उपलब्ध गराएको प्राथमिक, निम्न माध्यामिक तहका शिक्षक दरबन्दी तथा राहतकोटालाई स्थानीय तहगत रुपमा बाँडफाँड भए बमोजिमको शिक्षक दरबन्दी तथा पदपूर्ति देहाय वमोजिम रहेको र सोही बमोजिम अनुदान निकाशा भएको छ। विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात एकीन गरी नियम बमोजिम विद्यालय व्यवस्थापन र शिक्षक दरबन्दी मिलान हुनुपर्दछ । शिक्षक दरबन्दी पदपुर्तिको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ:

क स	विद्यालयको नाम	वडा	वालविकास दरबन्दी	स्थायीकार्यरत दरबन्दी	करार	राहात	रिक्तदरबन्दी	विद्यालयकर्मचारी
१	पञ्चायतमावि	२	२	२३	२	७	०	२
२	बुद्ध मावि	८	२	१८	०	३	०	२
३	सिंहबाहिनीमावि	९	२	१३	०	३	०	२
४	जनता मावि	३	१	१८	०	३	०	२
५	अमर सिंहमावि	५	२	१८	०	२	०	२
६	भागीरथमावि	४	३	१४	०	५	०	२
७	सुँगाहाटमावि	५	१	५	२	५	०	२
८	बालकल्याणमावि	७	२	८	१	२	०	२
९	चन्द्रकिरातेश्वरमावि	७	१	७	०	४	०	२
१०	दुर्गामावि	३	१	७	०	४	०	२
११	सुनाखरीमावि	१	१	६	१	४	०	२
१२	सरस्वतीआ.वि. ४	४	३	६	०	२	०	१
१३	जनकल्याणआवि	४	२	६	१	१	०	१
१४	सिद्धार्थआवि	४	१	०	०	२	०	१
१५	सामाजिकआवि	३	१	५	०	१	०	१
१६	जनता आवि	५	०	२	०	०	०	१
१७	सहिद रामलक्ष्मण आवि	५	२	१	०	२	०	१
१८	रामजानकीआवि	६	२	५	०	२	०	१
१९	शिक्षा सदनआवि	६	१	२	०	१	०	१
२०	दुर्गा आवि६	६	१	४	२	०	०	१
२१	मिलन आवि	८	२	१	०	१	०	१
२२	दर्गा आवि८	८	१	७	०	१	०	१
२३	सरस्वतीआवि २	२	१	२	०	०	०	१
२४	आदर्श सिताआवि	९	१	२	०	०	०	१
२५	सिरिजङ्गाआवि	९	१	१	०	२	०	१
२६	जाल्पासिहदेवीआवि	१०	२	६	०	२	०	१
२७	हिरक आवि	१०	२	५	०	३	०	१
२८	विश्वनाथसस्कृत आ.वि	२	१	०	०	०	०	०
२९	सुन्दरवालविकास केन्द्र	१	१	०	०	०	०	०
३०	कोपिलावालविकास केन्द्र	२	१	०	०	०	०	०
३१	सामाजिकबालविकास केन्द्र	३	१	०	०	०	०	०
	जम्मा		**४५**	**१९२**	**९**	**६२**	**०**	**३८**

७८ **विद्यालय अनुदान निकासाको अनुगमन**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११(२)मा सर्वमान्यतामा असर नपर्नेगरी पालिकाको काम कर्तव्य अधिकारको खण्ड (ज) (२१) मा सामुदायिक विद्यालयलाई दिने अनुदान तथा सो को बजेट व्यवस्थापन, विद्यालयको आयव्ययको लेखा, अनुशासन कायम र नियमन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रका विद्यालयहरुले विद्यालय लेखमान दिग्दर्शन बमोजिम नगदी तथा जिन्सीको लेखा राखे नराखेको, कट्टी गरेको कर , नागरिक लगानी कोष, कर्मचारी सञ्चयकोष सम्बन्धित खातामा दाखिला गरे नगरेको र नेपाल सरकारको २०७५।३।३२ को निर्णय बमोजिम विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारी पारीश्रमिक सुविधा अनिवार्य रुपमा बैक खाता मार्फत भुक्तानी भए नभएको, विद्यालय सुधार योजना, सामाजिक परीक्षण र आर्थिक लेखापरीक्षण गरे नगरेको जस्ता विषयहरु समेतलाई ध्यान दिई विद्यालय अनुगमन मापदण्ड निर्धारण गरी विद्यालयको अनुगमन गरेको प्रतिवेदन देखिएन।पालिकाले यस वर्ष विभिन्न ३२(बाल विकास केन्द्र सहित) विद्यालयको नाममा रु.१९,१७,७६,५०९।०० निकासा गरेको छ। पालिकाले उल्लेखित विषयहरुलाई समेत आधार लिई अनुगमन मापदण्ड तयार गरी नियमित अनुगमन गरिनुपर्दछ।

७९ विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तरको अनुगमन

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका,२०८१।८२ मा सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर स्थितिको नियमित रुपमा अनुगमन गरी सो को एक प्रति प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने र सोको कार्यान्यिन गरी विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्ने व्यवस्था छ। यस पालिकाले आ.व.२०८१।८२ मा विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर बारे मापदण्ड निर्धारण गरी अनुगमन गरेको प्रतिवेदन नदेखिएकोले आफ्नो पालिका क्षेत्रभित्रका विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर सुधारतर्फ ध्यान दिन मापदण्ड निर्धारण गरी नियमित अनुगमन गर्नुपर्दछ।

८० दिवा खाजा कार्यक्रम

कार्याक्रम कार्यान्वियन पुस्तिका, २०८१।८२ को २.८.७ क्रियाकलापको बुँदा नं ङ मा विद्यालय सञ्चालन हुनासाथ दिवा खाजा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने भएकाले आर्थिक वर्षको सुरुमै शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली IEMIS मा समावेश भएको प्रारम्भिक बाल विकासदेखि कक्षा ५ सम्मको विद्यार्थी सङ्ख्यालाई आधार मानी प्रति विद्यार्थीका लागि दैनिक रु.१५ का दरले पहिलो त्रैमासिकको बजेट निकासा गर्ने तथा बुँदा नं (घ) मा दोस्रो त्रैमासिकदेखि स्थानीय तहले विद्यालय भौतिक रुपमा पूरा चलेको दिन (परीक्षामा सामेल भएको दिनसमेत) खाजा उपलब्ध गराईएका विद्यालयको प्राधानाध्यापक र विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्षबाट विधार्थीको सङ्ख्यात्मक विवरण प्रमाणित गराई स्थानीय तहमा सङ्कलन गरी सङ्ख्या यकिन भए पश्चात मात्र थप अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था छ। साथै प्रत्येक त्रैमासिकमा निकासा गर्दा उक्त समयभन्दा अगाडि निकासा गरिएको रकम सदुपयोग भएको सुनिश्चत गर्ने व्यवस्था भएकोमा पालिकाले दिवा खाजा वापत यस वर्ष विभिन्न ३२ विद्यालयको नाममा रु.७२,१४,१९०।०० निकासा गरेको छ । थप निकासा दिनुभन्दा अगाडि पहिलो त्रैमासिकमा निकासा गरिएको रकम सदुपयोग भयो भएन बारे कुनै प्रतिवेदन जारी नगरी निकासा गरेको कार्य विश्वसनीय नभएको हुँदा कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिकाले व्यवस्था गरेको कुराको कार्यान्वियन गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।

८१ पाठ्यपुष्तक वितरण

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०८१।८२ को क्रियाकलाप नं २.८.३ को उपक्रियाकलाप ३.१ मा स्थानीय तहले IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई स्थानीय तह अन्तरगत सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयमा कक्षा १-१२ सम्मका विद्यार्थीहरुको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गराई सत्यापित विवरण शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा आवश्यक कक्षागत र विषयगत पाठ्यपुस्तकको सङ्ख्या यकिन गर्ने तथा विद्यालयलाई पाठ्यपुस्तक व्यवस्थाका लागि कक्षा ११-१२ का लागि आर्थिक वर्षको प्रथम त्रैमासिक तथा कक्षा १-१० का लागि तेस्रो त्रैमासिक भित्र अनुदान दिने व्यवस्था छ। साथै यसरी अनुदान दिँदा पहिलो पटकमा विद्यार्थी सङ्ख्याको ७५ प्रतिशत लाई मात्र अनुदान दिने तथा शैक्षिक सत्रमा भएको नयाँ विद्यालय भर्नाको विवरण, पाठ्यपुस्तक खरिद र वितरण गरेको विवरणका आधारमा यकिन गरी नपुग हुने रकम मात्र दोश्रो पटक अनुदान दिने व्यवस्था छ।पालिकाले दोस्रो पटक निकासा गर्दा शैक्षिक सत्रमा भएको नयाँ विद्यार्थी भर्नाको विवरण, पाठ्यपुस्तक खरिद र वितरण गरेको भरपाईको आधारमा यकिन गरेर मात्र निकासा दिनु पर्नेमा नयाँ विद्यार्थी भर्नाको यकिन गरेको पाइएन।अतः पाठ्यपुस्तक खरिद गरेको विललाई मात्र आधार मानी निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान वापत विभिन्न ३२ विद्यालयहरुको नाममा पाठ्यपुस्तकको लागि निकासा गरिएको रकम रु.४३,५९,२१८।०० बमोजिमको

पाठ्यपुस्तक खरिद गरी EMIS प्रणालीमा व्यवस्थित विद्यार्थीहरुलाई वितरण गरे नगरेको सम्बन्धमा पालिकाबाट प्रभावकारी अनुगमन गरिनुपर्दछ।

८२ **सामाजिक सुरक्षा तर्फ**

सामाजिक सरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत भत्ता वितरण गर्दा सामाजिक सरक्षा ऐन २०७५ सामाजिक सरक्षा नियमावली २०७६, सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि-२०७७ लगायतको प्रावधान बमोजिम गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। कार्यविधिले लाभग्राहीको नाम दर्ता र नवीकरण, लगत कट्टा तोकिएको मिति भित्रै परिचयपत्र अनिवार्य रुपमा नवीकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, प्रत्येक बर्ष लगत अध्यावधिक गरी लाभग्राहीको संख्या यकिन गर्नुपर्ने, भत्ता वितरण गर्दा बैंक मार्फत वितरण गर्नुपर्ने, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चलान गर्न नियमित रुपमा अनुगमन गर्नुपर्ने, केन्द्रिकृत सूचना प्रणालीमा प्रविष्टी गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्बन्धित स्थानीय निकायको हुने व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले ८ वटा बैङ्कमार्फत सामाजिक सरक्षा भत्ता वितरण गर्दै आएको छ। पालिकालाई सामाजिक सरक्षा कार्यक्रमको लागि यो वर्ष संघीय सरकारबाट रु.३४,२८,२४,८४० बजेट प्राप्त भएकोमा रु.३३,९१,८६,००५ (रु.३०५१०१६ आ.व २०८०।८१ छुट समेत) कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयको IPFMS बाट सोझै लाभग्राहीको खातामा जम्मा हुने गरी इएफटि गरेको छ भने रु.३६,४८,८३५ कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालय फिर्ता भएको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम रहेका छन:

८२.१ **सार्वजनिक सुनुवाई:** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को बँदा न. ३४ मा स्थानीय तहले भुक्तानी गरेको रकम र बुझिलिनेहरुको नामावली स्थानीय तहका कार्यालयका अतिरिक्त सम्बन्धित वडा कार्यालयमा समेत सार्वजनिक गर्नुपर्ने र वडा समितिले प्रत्येक चौमासिकमा कम्तीमा एक पटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्नेछ। सार्वजनिक सुनुवाईमा प्राप्त गुनासो तथा सुझावहरु मध्ये आफुले सक्ने कुराहरु सम्बोधन गरी नसकिने खालका सुझाव तथा गुनासाहरु सम्बोधनका लागि स्थानीय तह कार्यालयमा पठाउनु पर्नेमा सो गरेको पाइएन। सुनवाई नगरी लाभग्राही सूची अनुसार भत्ता वितरण गरेको छ। आगामी दिनमा कार्यविधिको पालना गरी भत्ता वितरण गर्नुपर्दछ।

पारदर्शिता र जवाफदेहिता: सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को बुँदा नं. ३२ अनुसार स्थानीय तहहरुको कार्यालयले सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धी जानाकारी (लाभग्राहीको नाम दर्ता तथा नविकरण प्रकृया, भत्ताको दर, प्राप्त हुने वैँक र लाभग्राहिले पुरा गर्नुपर्ने प्रकृया) स्थानीय सामाजिक संस्था, गैरसरकारी संस्था, सामाजिक परिचालनमा संलग्न संस्थाहरुको सहयोग लिएर अनिवार्य रुपमा प्रचार प्रसार गर्नुपर्ने र यस सम्बन्धी सूचना स्थानीय एफ एम लगायतका संचार माध्यमहरुबाट प्रचार प्रसार गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने र सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहिहरुको नाम नामेसी सम्बन्धित स्थानीय तहको वेभ साइटमा राख्नुपर्नेमा सो पालना गरेको पाइएन। यसले गर्दा भत्ता वितरण पारदर्शी ढङ्गबाट भएको छ भनि यकिनहुने अवस्था देखिएन। कार्यविधिमा भएको व्यवस्थाको पालना गर्नेगराउने तर्फ पालिकाको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ ।

८२.२ **लगत कट्टाको अभिलेख:** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को बँदा नं. ११ मा मृत्यू भएमा, बसाईं सरी गएमा, एकल वा विधवा महिलाले विवाह गरेमा, बालबालिकाको हकमा पाँच बर्ष (साठी महिना) उमेर पूरा भएमा, नवीकरण नगरेमा, एक आर्थिक बर्षको कुनै पनि किस्ता रकम नबुझेमा बैंक मार्फत वितरण भएकोमा लगातार एक बर्षसम्म खाता निष्क्रिय भएमा वा अयोग्य व्यक्तिले भत्ता प्राप्त गरेको प्रमाणित भएमा त्यस्ता लाभग्राहीको नाम सम्बन्धित स्थानीय तहको मूल अभिलेखबाट कट्टा गर्नुपर्ने तथा लगत कट्टा गरिएको व्यहोरा अभिलेखमा स्पष्ट जनाई सम्बन्धित स्थानीय तहको वडाका सचिव वा निजले तोकेको जिम्मेवार पदाधिकारीले प्रमाणित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षणको क्रममा मुल अभिलेख खाता र आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को लगत कट्टाको विवरण माग भएकोमा मृत्यु भएका, वसाईसराई भए गएका तथा आएका नागरिकहरुको अभिलेख प्रणालीमा जनाएको विवरण मात्र तयार गरेको छ।पालिकाले मुल अभिलेख खाता र लगत कट्टाको स्पष्ट अभिलेख नभएकाले कार्यविधिको बुँदा नं. १२ बमोजिम लगत कट्टा गर्नुपर्ने लाभग्राहीको लगत कट्टा भए नभएको र लगत कट्टा गर्नुपर्ने व्यक्तिलाई समेत भुक्तानी भएको छैन भनि यकिन गर्न सकिएन। आगामी दिनमा पालिकाले तथा स्थानीय पञ्जिकाधिकारीले कार्यविधिको पालना गर्दै सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने लाभग्राहीको विवरण समयमै अध्यावधिक गरी भत्ता वितरण गर्नुपर्दछ।पालिकाले लगत कट्टा भएका तर बैंकमा नगद मौज्दात रहि रहेका हालसम्मका लाभग्राहिको यकिन गरी सो रकम फिर्ता गर्नुपर्दछ।

एक आर्थिक वर्षमा एक पटक पनि रकम नझिकेका लाभग्राहीको विवरण: सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि,२०७७ को बँदा न. २६(३) मा एक आर्थिक वर्षमा एकपटक पनि रकम नझिकेका लाभग्राहीको विवरण सेवा प्रदायक बैंकबाट अनुसूची-११ बमोजिमको ढाँचामा प्राप्त गरी त्यस्ता लाभग्राहीका सम्बन्धमा स्थानीय तहले आवश्यक छानविन गरी कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएको वा कुनै कारणले भत्ता प्राप्त गर्न योग्य नभएको पाईएमा सम्बन्धित बैंकबाट लगत कट्टा हुने मिति सम्मको रकम सम्बन्धित हकवालालाई भुक्तानी गरी सो मिति भन्दा पछिको रकम फिर्ता गरी संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले सो बमोजिम विवरण प्राप्त गरेकोमा प्रभु बैँकमा विभिन्न १० लाभग्राहीको नाममा रु.५१४१९५।२, कुमारी बैँकमा ३ जना लाभग्रीको नाममा रु.२४९९४६ र सिटिजन बैँकमा १३ लाभग्राहीको नाममा रु.६३७७०१ गरी जम्मा रु.१४०१८४२ रहेको र अन्य बैँकमा सो किसिमको रकम नरहेको चिठी प्राप्त गरेको छ। उक्त लाभग्राहीको थप यकिन गरी सो रकम फिर्ता वा रकम झिकी खाता बन्द गर्नुपर्दछ।

सामाजिक सुरक्षा मौज्दात तथा हिसाब भिडान- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ४ को बुँदा नं. १४ मा स्थानीय तहले प्रविष्ट गरेको अद्यावधिक एम.आई.एस लगतका आधारमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता रकम निकासा पाउने र परिच्छेद ५ को बुँदा नं. २१ मा भत्ता रकम बैंक मार्फत वितरण गर्नुपर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था छ। सोही कार्यविधिको अनुसूची १० को शर्त नं ६ र ७ मा बैंकले तोकिएको ढाँचामा लाभग्राहीको खातामा भत्ता वितरण गरेको विवरण खुल्ने रिभर्स फिड पालिकालाई उपलब्ध गराउनुपर्ने समेत व्यवस्था रहेको छ। लाभग्राहिको अद्यावधिक विवरण अनुसार सफल हुन नसकेको भुक्तानीको यकि गरी सोको हिसाब मिलान गर्नुपर्दछ। सामाजिक सुरक्षा भत्ता त्रैमासिक रुपमा उपलब्ध गराईने भएकाले लगत कट्टा भएका लाभग्राहीको खातामा लगत कट्टा भएको मिति भन्दा पछाडि पनि भुक्तानी हुनसक्ने भएकाले बैँक बाट सो रकम फिर्ता गर्नुपर्ने विवरण माग गरिएको मा फिर्ता गर्नुपर्ने रु.२०५१४ (लेखापरीक्षणको क्रममा) फिर्ता गरी थप बाँकी नरहेको बैँक र पालिकाको भनाई रहेको छ। यस सम्बन्धमा थप यकिन गरी सो प्रकृतिको रकम फिर्ता गर्ने तर्फ पालिकाको ध्यान जानुपर्दछ साथै कार्यविधि अनुसार बैँकले विवरण उपलब्ध गराउने तथा पालिकाले अद्यावधिक विवरण अनुसार हिसाब फरफारक गर्नु पर्दछ ।

८२.३ **सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको तुलना:** यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ र आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा देहाय अनुसारका लाभग्राही रहेको देखियो

सि.नं.	लाभग्राहीवर्ग	भत्तादर (मासिक)	२०८०।८१मारहेकालाभग्राहीकोसंख्या (औसत४त्रैमासिकको)	२०८१।८२मारहेकालाभग्राहीकोसंख्या (औसत४त्रैमासिकको)
१	जेष्ठनागरिक (अन्य)	४०००	५०४३	५२५२
२	जेष्ठ नागरिक (दलित)	२६६०	३५८	३५४
३	एकल महिला	२६६०	६८३	५८८
४	विधवा	२६६०	१०५६	११४८
५	पूर्ण अपाङ्गता	३९९०	२०४	२०८
६	अतिअसक्त अपाङ्ता	२११६	३०८	३२४
७	दलित बालबालिका	५३२	४१९	३९२
८	लोपन्मुख जाति	३९९०	८	८
जम्मालाभग्राहीसंख्या			८०७९	८२७४
जम्माखर्चरकम			३२५८९०३२९	३३६१३४९८९

पालिकामा सामाजिक सुरक्षा वापत आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा रु.३२५८९०३२९ खर्च भएकोमा २७८ जनाको रु.३०५१०१६ छुट भएको देखिन्छ भने आ.व. २०८१।८२ मा रु. ३३९१८६००५ (रु.३०५१०१६ २०८०।०८१ को छुट समेत) खर्च भएको देखिन्छ । गत वर्षको तुलनामा यो वर्ष औसतमा १९६ जना लाभग्राहीको संख्या बृद्धि भई रु.१३२९५६७६ (छुट समेत) बढी खर्च भएको छ भने खर्च रकम ३।१४ प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ।

८२.४ **सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण:** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को बँदा न. २२ अनुसार अनुसूची ६ बमोजिमको ढाँचामा पालिकाले वैङ्क सँग सम्झौता गरी पालिकामा रहेकोमा १० वडाहरुको सामाजिक सुरक्षा भत्ता ज्योति विकास बैंक, एन एम वि बैंक, एक्सेल विकास बैंक, सिटिजन बैंक, सप्तकोशी विकास बैंक, कुमारी बैंक, एन आइ सि एसिया बैंक र प्रभु बैंक बाट वितरण गराउदै आएको छ। कोलेनिकाको CGAS प्रणालीको प्रतिवेदनमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत रु.३३९१८६००५ (रु.३०५१०१६ छुट समेत) भुक्तानी गरेको देखिपनि पालिकाले तयार गरेको विवरण अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण व्यवस्थापन प्रणालीमा रु. ३३७०१७९५५ निकासा अनुरोध पठाएको छ।पालिकाबाट तयार गरेको फरवार्ड फिड अनुसार यस वर्ष अन्य जेष्ठ नागरिक, जेष्ठ नागरिक दलित, ज्येष्ठ एकल महिला, विधवा, पूर्ण अपाङ्ग, अतिअसक्त अपाङ्ग, दलित बालबालिका र लोपन्मुख जाति समेत ८ बर्गमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण देहाय अनुसार छ ।

क्रस	लाभग्राहीको प्रकार		प्रथम त्रैमासिक		दोस्रो त्रैमासिक		तेस्रो त्रैमासिक		चौथो त्रैमासिक		जम्मा औसत संख्या	रकम
		मासिक दर	वितरण संख्या	रकम	वितरण संख्या	रकम	वितरण संख्या	रकम	वितरण संख्या	रकम		
१	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	4000	5142	61236141	5228	62323088	5285	62,696,474	5354	63756878	५२५२	२५००१२५८
२	जेष्ठ नागरिक (दलित)	2660	347	2758420	358	2806300	357	2828009	352	2771969	३५४	१११६४६९८
३	एकल महिला	2660	608	4846520	601	4769380	591	4705818	553	4391660	५८८	१८७१३३७८
४	विधवा	2660	1086	8583820	1136	8945763	1169	9205832	1202	9528120	११४८	३६२६३५३५
५	पूर्ण अपाङ्गता	3990	200	2394000	205	2441880	209	2481780	217	2566608	२०८	९८८४२६८
६	अतिअसक्त अपाङ्ता	2128	319	2008832	321	2038624	324	2051392	330	2093420	३२४	८१९२२६८
७	दलित बालबालिका	532	371	571817	400	605850	394	611581	401	614939	३९२	२४०४१८७
८	लोपन्मुख जाति	3990	8	95760	8	95760	8	95760	8	95760	८	३८३०४०
जम्मा			**8081**	**82495310**	**8257**	**84026645**	**8337**	**84676646**	**8417**	**85819354**	**८२७४**	**३३७०१७९५**

८२.५ **निष्कृय खाता:** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ बँदा न. २६(३) मा एक आर्थिक बर्षसम्म एकपटक पनि रकम नझिकेका लाभग्राहीको विवरण सेवा प्रदायक बैंकबाट अनुसुची ११ बमोजिमको ढाँचामा प्राप्त गरी त्यस्ता लाभग्राहीका सम्बन्धमा स्थानीय तहले आवश्यक छानबिन गरी कुनै लाभग्राहीको मुत्यू भएको वा कुनै कारणले भत्ता प्राप्त गर्न योग्य नभएको पाईएमा सम्बन्धित बैंकबाट लगत कट्टा हुने मिति सम्मको रकम सम्बन्धित हकवालालाई भुक्तानी गरी सो मिति भन्दा पछिको रकम फिर्ता गरी संघीय संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने छ भनी उल्लेख गरेको छ। यस पालिकाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्ने ज्योति विकास बैंक, एन एम वि बैंक, एक्सेल विकास बैंक, सिटिजन बैंक, सप्तकोशी विकास बैंक, एन आइ सि एसिया बैंक र प्रभु बैंक शाखा कार्यालयमा रहेका निष्कृय खाता भएका लाभग्राहीहरुको विवरण माग गर्दा प्रभु बैंकमा डोरम्याटमा रहेका देहायका खाताको रकम फिर्ता गरी सोको प्रमाण पेश गर्नुपर्दछ।

क्र.स	लाभग्राहीको नाम	खाता नम्बर	मौज्दात रकम	खाताको स्थिति
१	हर्क धन कामी	०६७०१०३१३५१०००११	१७४,९९०.५१	DORMAT
२	रत्नमाया विश्वकर्मा	०६७००९३०९०५०००१२	१२१,९८०.३२	DORMAT
३	गौरी माया श्रेष्ठ	०६७००९३५००००००११	१०६,०९९.७१	DORMAT
४	छत्रसरी राई	०६७००९७५५७४०००१२	७४,२४९.१५	DORMAT
५	फिफ रानी लिम्बु	०६७००९३०५०६०००१२	७०,२४४.९०	DORMAT
६	कृष्णा देवी ढुङ्गेल	०६७००९३५८९१०००११	५६,३९९.२१	DORMAT
७	ज्ञान लामगडे	०६७०१९७४७३८०००१७	४,९०९.०८	DORMAT
८	रमाइलो सुन्दास	०६७०१२५०६५८०००११	६,१५०.२३	DORMAT
९	परशुराम राई	०६७०१००८७३६०००११	२०,६७५.८९	DORMAT
१०	बिष्णु कुमारी लिम्बु	०६७००९७५५१९०००१२	२७,५२१.६१	DORMAT
जम्मा			**६६३,२२०.६१**	

प्रमाण पेश नगरेको	६,६३,२२०.६१

८३ सामुदायिक वनको अभिलेख

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६२ (ख) १ अनुसार सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिले वन पैदावर विक्री तथा उपयोग सम्बन्धी आफ्नो वार्षिक कार्य योजना बनाई सम्बन्धित स्थानीय तहबाट स्वीकृति गराउनुपर्ने र उक्त कार्य योजना अनुसार वन पैदावरको विक्री वापत प्राप्त हुने रकमको १० प्रतिशत रकम सम्बन्धित स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाक्षेत्रमा १० सामुदायिक वन रहेको छ । कार्य योजना अनुसार वन पैदावरको विक्री वापत प्राप्त हुने रकमको १० प्रतिशत रकम पालिकाको सञ्चित कोषमा दाखिला नभएकोले उक्त रकम रु.११९७१९८।०० अशुल गरी दाखिला हुनुपर्ने रु.

क्र.सं.	वनकोनाम	ठेगाना	बनपैदावारबाटप्राप्त कुल बिक्री	बक्यौता रकम
१	हरियालीसामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	पथरीशनिश्चरे - २	४७२७५३७	४७२७५४
२	सुन्दरसामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	पथरीशनिश्चरे - २	२९०८७२९	९०८७३
३	डाँसमोरङ्गी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	पथरीशनिश्चरे - १०	३१६७८८४	१५८३९४
४	पशुपतीसामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	पथरीशनिश्चरे - १०	३५९९०४८	३५९९०५
५	सीता छधारेसामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	पथरीशनिश्चरे - ९	२३०५४३२	११५२७२
			जम्मा रु	**११९७१९८**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६२ (ख) १ अनुसार सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिले वन पैदावर विक्री तथा उपयोग सम्बन्धी आफ्नो वार्षिक कार्य योजना बनाई सम्बन्धित स्थानीय तहबाट स्वीकृति गराउनुपर्ने र उक्त कार्य योजना अनुसार वन पैदावरको विक्री वापत प्राप्त हुने रकमको १० प्रतिशत रकम सम्बन्धित स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाक्षेत्रमा १० सामुदायिक वन रहेको छन। पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रमा ३ सामुदायिक वनको वार्षिक कार्य योजनाको अभिलेख तयार गरी सोको कार्यान्यिवन अवस्था सम्बन्धमा अनुगमन मूल्याङ्कन नगरेको, प्राप्त हुनुपर्ने राजश्व यकिन नगरेको र यसको लागि नीतिगत व्यवस्था तथा कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वियन गरेको देखिएन। कानुन वमोजिम आन्तरिक आयको अभिवृद्धि गर्न पालिकाको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ।

क्र.सं.	वनको नाम	ठेगाना
१	चौतारीसामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	पथरीशनिश्चरे — २
२	भुल्केपशुपती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	पथरीशनिश्चरे — १०
३	शान्तीसामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	पथरीशनिश्चरे - १

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **७७,९३०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **३९५,५१७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **३०,३३७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	११,९७,१९८

८४ **प्राकृतिक स्रोत सङ्कलन तथा विक्री शुल्क**

कोशि प्रदेश आर्थिक ऐन,२०८१ को दफा ७ बमोजिम प्रदेशभित्र प्राकृतिक स्रोत संकलन तथा बिक्री वापतको शुल्क अनुसूची ६ बमोजिम लगाई असुल गरिने र शुल्कको संकलन,नियमन र प्रशासन सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्ने उल्लेख छ । सोहि ऐनको अनुसूची ६ बमोजिम माटो भरौट वलौट प्रति क्यु फिट रु.४ को दरले र निजि जग्गा वा व्यक्तिको स्वामित्वको जग्गाको माटो भरौट वलौट बिक्रिको लागि अनुमति दस्तुर वापत प्रति घन फिट रु.१.५ को दरले शुल्क लाग्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकामा यो वर्ष सञ्चालन भएका देहाय बमोजिमका आयोजनाहरुमा ढुङ्गा खरिद गरेको कर विज पेश भएकोमा सोमा पालिकाले तोकिए बमोजिम शुल्क संकलन गर्नुपर्नेमा संकलन गरेको नदेखिएकोले माटो वापतको देहाय बमोजिमको रु.६९०३३। उपभोक्ता समितिबाट वास्तविक परिमाणको यकिन गरी सोमा लाग्ने जरिवाना समेत असुल गर्नुपर्ने रु.

गौश्वरा भौचर मिति	काम	भुक्तानी पाउनेको नाम	भुक्तानी रकम	विवरण	अशुल रकम
२५१।२०८१।१२।८	बुद्ध मा.वि खेलमैदान निर्माण तथा सुधार	श्री बुद्ध मा.वि.	९,६०,९०८.००	१३०३ घनमिटर माटो खरिदप्रति घनमीटर रु १४१.७५	६९०३३
				असुल गर्नुपर्ने	६९,०३३

८५ **असुल गर्न बाँकी व्यवसाय कर**

पथरीशनिश्चरे नगरपालिकाको आर्थिक ऐन,२०८१ को दफा ५ बमोजिम नगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार,व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोबारका आधारमा अनुसूचि ४ बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिने व्यवस्था रहेको छ। उक्त व्यवस्था बमोजिम नगरपालिकाले नगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार,व्यवसाय र सेवा प्रवाह गरेका देहाय बमोजिमका व्यवसायले आर्थि वर्ष २०८१।८२ मा तिर्नुपर्ने देहाय बमोजिमको रकम लेखापरीक्षणको समयसम्म असूल उपर नगरेकोले सम्बन्धित व्यवसायबाट असूल उपर गर्नुपर्ने रकम रु

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **३,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **२,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **१,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **३,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **१,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **१,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **१,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **१,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **३,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **८,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **९,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **३,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **३,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **२,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **८,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **१,०१०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **४,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **४,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **१,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **१,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **१,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **१,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ८५ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

असुल गर्नुपर्ने	२९,८०,४६०

८६ कन्टिन्जेन्सी खर्च

निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(७) सँग सम्बन्धित व्यवस्था सोही नियमावलीको अनुसूची १ मा तोकिएको छ। उक्त अनुसूचीमा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा वर्क चार्ट स्टाफ खर्च २ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्च २ प्रतिशत गरी ४ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी बापत थप गर्ने व्यवस्था रहेको छ। कार्यालयले कन्टिन्जेन्सी खर्च सवारी साधन मर्मतमा रु ७१२६५१ ,मसलन्द तथा कार्यलय सामग्री छपाईमा रु ९४९६७४ , अन्य कार्यालय सञ्चालन खर्च, ईन्धन तथा विविध खर्चमा रु १५३९९२७, कम्प्युटरजन्य उपकरण खरिदमा रु १३९९४४०।०० समेत यस वर्ष रु ४६ लाख ९५ हजार कन्टीन्जेन्सी खर्च गरेको छ।

• सार्वजनिक खरिदमा कन्टिन्जेन्सी रकम खर्चलाई व्यवस्थित गर्ने निर्देशिका, २०७४ अनुसार कन्टिन्जेन्सीबाट भएको खर्च ठेक्का एवं योजना अनुसार नापी किताबमा उल्लेख गर्नु पर्नेमा गरेको देखिएन। योजना वा ठेक्का प्याकेज अनुसार कन्टिन्जेन्सी खर्च छुट्याई नापी किताबमा प्रविष्टि गर्नुपर्छ।

• महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले २०७४ सालमा जारी गरेको एकीकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या, २०७४ अनुसार विभिन्न खर्च संकेत नम्बरबाट खर्च लेखाङ्कन गर्नुपर्ने रकमहरू जस्तै मर्मत संभार, स्टेशनरी छपाइ, सूचना प्रकाशन, इन्धन, दैनिक भत्ता जस्ता कार्यमा रु४६८५९८८।०० समेत सार्वजनिक निर्माण शीर्षकबाट खर्च लेखेको देखिएको छ। जुन उक्त खर्चको संकेत तथा वर्गीकरण अनुसार मेल खाने देखिँदैन।

• कन्टिन्जेन्सी रकमको सीमा सबै निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा वर्क चार्ट स्टाफ खर्च २ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्च २ प्रतिशत गरी ४ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी बापत थप गर्ने व्यवस्था गरेको छ। वर्क चार्ट स्टाफ खर्च र र सानातिना अन्य खर्चका प्रकृतिका आधारमा निश्चित रकमको लागत अनुमान तयार गर्दा मात्र उक्त प्रतिशत कायम गरी बढी मूल्यको लागत अनुमान तयार गर्दा यस्तो प्रतिशतमा पुनरावलोकन गर्नु पर्दछ।

• कन्टिन्जेन्सी रकमबाट, कार्यालय मालसामान, इन्धन, विविध लगायतका चालू खर्च शीर्षकका खर्चहरू समेतलाई पुँजीगत बजेट शीर्षक तर्फ समावेश गरी खर्च गरेकोले सार्वजनिक खरिदमा कन्टिन्जेन्सी रकम खर्चलाई व्यवस्थित गर्ने निर्देशिका, २०७४ ले उल्लेख गरे बमोजिम अन्य सानातिना खर्च छुट्याएर मात्र कन्टिन्जेन्सी रकम खर्च भएको यकिन गर्ने विवरण समेत तयार गर्नुपर्दछ।

कन्टिन्जेन्सी खर्च शीर्षकगत			
क स	शिर्षकगत विवरण	कन्टेन्जेन्सी बाट खर्च भएको रकम	कैफियत
१	सवारीसाधन मर्मतसंभार	७१२६५१	
२	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री छपाई	९४९६७४	
३	पुँजीगत सामाग्री खरिद	१७८९७	
४	ह्युमपाईप खरिद	६६३९९	
५	कम्प्युटरजन्य उपकरण खरिद	१३९९४४०	
६	अन्य कार्यालय सञ्चालन खर्च, ईन्धन तथा विविध खर्च	१५३९९२७	
जम्मा		**४६८५९८८**	

८७ **कोभिड १९ बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको परिपूरण तथा अन्य विपद् समयमा सिकाइ निरन्तरताका**

१०८,२०८१।०९।०१ कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिका, २०८१/८२ बमोजिम कोभिड १९ बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको परिपूरण तथा अन्य विपद् समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि स्थानीय तहले यस क्रियाकलापमा विनियोजित बजेट खर्च गर्दा अबलम्बन गर्नुपर्ने १३ वटा कार्य प्रक्रियाको बारेमा उल्लेख गरेको छ। जस अनुसार स्थानीय तहले योजनासँग सम्बन्धित दस्तावेजहरुको स्थानीय पदाधिकारी,विद्यालयका प्रअ तथा अन्य स्थानीय तहमा क्रियाशील गैसस लगायतका सरोकारवाला निकायलाई अभिमुखीकरण गरी समन्वय र सहकार्य गर्ने,अन्तरक्रिया गर्ने लगायतका कार्य प्रक्रिया अबलम्बन गर्नुपर्ने उल्लेख गरेकोमा सोहि बमोजिम पालिकाले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेमा मा.वि.लाई प्रति विद्यालय रु.१४ हजार र नि.मा.वि. लाई प्रति विद्यालय रु.८ हजारको दरले रु.३,३८,०००.०० विद्यालयको खातामा निकासा गरेको छ। विद्यालयले उक्त रकम कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिकाले तोके बमोजिम कार्यमा खर्च गरेको नदेखिएकोले नियमसम्मत नदेखिएको रु

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	भुक्तानी रकम
१	SHREE PANCHAYAT SECONDARY SCHOOL	१४,०००.००
२	SHREE MILAN AADHARBHUT BI.	८,०००.००
३	BISWANATH SANSKRIT BIDHYALAYANTA	८,०००.००
४	SHREE AMAR SINGH SECONDARY SCHOOL	१४,०००.००
५	SHREE ADARSHA SITA ADHARBHUT BI.	८,०००.००
६	SHREE CHANDRAKIRATESHWOR SECONDARY SCHOOL	१४,०००.००
७	SHREE JANAKALYAN BASIC SCHOOL	१४,०००.००
८	SHREE JANATA BASIC SCHOOL	८,०००.००
९	SHREE JANATA SECONDARY SCHOOL	१४,०००.००
१०	SHREE JALAPA SINGHA DEVI A.BI	१४,०००.००
११	SHREE DURGA AADHARBHUT BI.	१४,०००.००
१२	SHREE DURGA ADHARVUT VIDHYALAYA	१४,०००.००
१३	SHREE DURGA MA.VI.	१४,०००.००
१४	SHREE BUDDHA MA.VI.	१४,०००.००
१५	BALKALYAN MA.VI.SANISCHARE	१४,०००.००
१६	SHREE BHAGIRATH MA.VI.	१४,०००.००
१७	SHREE RAM JANAKI BASIC SCHOOL	१४,०००.००
१८	SHREE SIKSHYA SADAN AADHARBHUT BIDYALAYA	८,०००.००
१९	SHREE SUGAHAT MA.BI.	१४,०००.००
२०	SHREE SUNAKHARI SECONDARY SCHOOL	१४,०००.००
२१	SHREE SARASWATI AADHARVUT BI.	८,०००.००
२२	SHREE SHAID RAM LAXMAN BASIC SCHOOL	८,०००.००
२३	SHREE SAMAJIK AADHARBHUT BI.	१४,०००.००
२४	SHREE SIDARTHA PRA. BI.	८,०००.००
२५	SHREE SIRI JANGA BASIC SCHOOL	८,०००.००
२६	SHREE SINGHA BAHINI SEC SCHOOL	१४,०००.००

२७	SHREE HIRAK AADHARBHUT BI.	१४,०००.००
२८	SARSWOTI AADHARBHUT VI.	१४,०००.००
	जम्मा	**३,३८,०००.००**

अनियमित भएको	३,३८,०००

८८ **अनैपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-४** को निर्णयले रू **५००,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

८९ **नमुना विद्यालय विकास (पञ्चायत माध्यमिक विद्यालय) को सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु**

८९.१ (क) १४३,२०८१।१०।०६ कार्याक्रम कार्यान्वियन पुस्तिका २०८१/०८२ को क्रियाकलाप नं.९.८ मा नमुना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वियन अनुदान रकम खर्च गर्दा विद्यालयले गुरुयोजना तयार गरी खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिका अन्तर्गत रहेको श्री पञ्चायत माध्यमिक विद्यालयलाई व्यवस्थापन अन्तर्गत यस वर्ष रु.६०,००,०००।०० निकासा गरेको छ ।उक्त रकम खर्चको सम्बन्धमा विद्यालयले गुरु योजना तयार गर्ने र सो बमोजिम खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। सो बमोजिम विद्यालयले यस वर्ष शिक्षकहरुको मासिक तलब वापत रु.३०,७५,२२२।०० भुक्तानी गरेको भरपाई पेश गरेको छ। नमुना विद्यालय विकास एवं सञ्चालन निर्देशिका,२०७४ को दफा ८.६ बमोजिम शिक्षक संग कार्यसम्पादन करार गर्नुपर्ने र शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनलाई प्रोत्साहनको आधार बनाईने व्यवस्था रहेकोमा शिक्षकसंग करार सम्झौता गरेको देखिएन। जसले गर्दा शिक्षकलाई भुक्तानी गरेको रकम कार्यसम्पादनमा आधारित भए नभएको सम्बन्धमा यकिन हुन सकिएन ।

८९.२ (✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-४** को निर्णयले रू **१,५४०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

अनियमित भएको	०

८९.३ (✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-४** को निर्णयले रू **२०,२००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

९० **स्रेस्ता क्षेति**

महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट मिति २०८२।५।२३ र २४ मा भएको आन्दोलनको क्षति यकिन गरी लेखापरीक्षण गराउन सक्ने नसक्ने विषयमा माग गरेको विवरण पेश गर्दा पत्थरी शनिश्चरे नगरपालिकाको च.नं.११४५ मिति २०८२।६।२४ बाट आंशिक कागजात नष्ट भएको तर उपलव्ध हुने स्रेष्ताको लेखापरीक्षण गराउन सकिने जानकारी उपलव्ध गराएको देखिन्छ। उक्त आन्दोलनको क्रममा भएको क्षतिको इलाका प्रहरी कार्यालय पथरी घटनास्थल मुचुल्कामा आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को भौचर १११५ देखी ११६५ र १८९७ देखि १९१२ र १४५ देखि १६९ र २८६ देखी ३०० सम्मका र ४७२ र ४८३ भौचर क्षेति भएको उल्लेख छ । अधिकांश लेखास्रेष्ता सुरक्षित रहेको, केहीमा मात्र क्षति भई फेला नपरेको तथा जलेको पालिकाले जनाएकोमा नमुना छनौटको आधारमा लेखापरीक्षणको लागि फायल माग गर्दा देहायको भौचर र कागजात पेश हुन सकेन। भुक्तानीको गोश्वारा भौचर सुत्र प्रणाली मार्फत

पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार चालु तर्फ रु ६५४४११२।०० र पुँजीगत तर्फ रु १४९४४८८५।०० सहित रु २१४८८९९७।०० स्रेस्ता कागजात परीक्षण गर्न सकिएन।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ९० सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

९१ **आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु:**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिताको आधारमा प्रत्येक चौमासिक समाप्त भएको एक महिना भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने उल्लेख छ । आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ३४ मा स्थानीय तहले लेखा तथा आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताको आधारमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने, आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनका उल्लेख भए बमोजिम सुधार भए नभएको परीक्षण गर्न तथा आवश्यक कारवाही गर्न लेखापरीक्षण समिति गठन गर्नुपर्ने र आन्तरिक लेखापरीक्षकले प्रस्तुत गरेको प्रतिवेदन र सो उपर भएको कारवाहीको विवरण सहित पालिका प्रमुख समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई प्रतिवेदन प्राप्त गरेको देखियो।

असुल गर्नुपर्ने व्यहोराहरु:

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **८४६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२९** को निर्णयले रू **५,७६०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

९२ **अपाङ्गता रोकथाम तथा पुन:स्थापना कायक्रम**

९२.१ **अपाङ्गता अवस्था:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा पालिकाले पालिकामा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिको विवरण तयार गर्ने, समय समयमा अद्यावधिक तथा नविकरण गर्ने र परिचय पत्र प्रदान गर्ने व्यवस्था गरेको छ। पालकाले तयार गरेको विवरण अनुसार 'क' वर्गको २३२ जना, 'ख' वर्गको ३६० जना, 'ग' वर्गको ७९ जना र 'घ' वगको १६७ जना गरी कुल ७३८ जनाले अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गरेका छन्।आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा पालिकाबाट वितरण गरिएका परिचयपत्रको गाम्भिर्यताको आधारमा एक वर्ष भित्र 'क' वर्गको २६ 'ख' वर्गको ३७ र 'ग' वर्गमा ६ गरी जम्मा ६९ जना थपिएको देखिन्छ। पालिकाले ऐनमा भएको व्यवस्था बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिको विवरण तयार गर्ने, समय समयमा अद्यावधिक तथा नविकरण गर्ने र परिचय पत्र प्रदान गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ।

९२.२ **कोशी प्रदेश र पालिकाको साझेदारी** अपाङ्गता रोकथाम तथा पुन:स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन २०८१/२०८२ कोशी प्रदेश अनुसार अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालनका लागि नगरपालिका र प्रदेश सरकार बिच भएको सझौता बमोजम खर्च रकममध्ये नगरपालका र सामाजक विकास मन्त्रालय, कोशी देशले ५०।५० प्रनिशत रकम व्यहोर्ने व्यवस्था छ । यस आर्थिक वर्षमा प्रदेशबाट रु.४,१४,२०० र पालिकाबाट रु.४,१४,२०० समेत गरी जम्मा रकम रु.८,२८,४०० खर्च भएको छ । कार्यक्रमले लिएको उद्वेश्य अनुरुप अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि सहयोग हुने गरी प्रभावकारी कार्यक्रम सञ्चालन तथा सोको अनुगमन गर्दै समयमा, यथार्थपर र प्रभावकारी प्रतिवेदन तयार गर्नेतर्फ पालिका तथा सम्बन्धित पक्षले ध्यानदिनुपर्दछ।

९२.३ **अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य उपचारमा सहयोग:** कार्यक्रमको क्रियाकलाप नं. २.२.३ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य उपचारमा सहयोग कार्यक्रमको उद्वेश्य अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्या कम गरी उनीहरुको दैनिक जीवनयापनमा सहजता तुल्यानु रहेको छ। सो कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया को वुँदा नं. १३ मा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको उपचारमा लागेको खर्चको

बिल, भर्पाई र उपचारसँग सम्बन्धित कागजातको प्रतिलिपिको अभिलेख राखि उपचार खर्च नगद वा बैंकमार्फत भुक्तानी गरी सोको भरपाईमा अपाङ्गता भएको व्यक्ति वा निजको परिवारको सहिछाप गराई उनिहरुको अपाङ्गता परिचय खुल्ने कागजात पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ। उक्त शिर्षकको रकमबाट शिबिर सञ्चालन तथा समितिको निर्णय वमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सोझै भुक्तानी गरेको देखिन्छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्वास्थ्य उपचार सहयोग कार्यक्रम, अपाङ्गता रोकथाम तथा पुन:स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन २०८१/२०८२ को उद्देश्य अनुरुप तोकेको प्रक्रिया अपनाएर सञ्चालन गर्नुपर्दछ।

९२.४ **अपाङ्गता मिलिजुली सममुहको बचत:** अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम अन्तर्गत पालिकाले अपांग व्यक्तिहरु लाभांवित हुने गरी प्रत्यक वडामा मिलिजुली समूह गठन गरी रु. ५०००० का दरले कोष स्थापना गरीदिएकोमा सदस्यहरुले मासिक लेभि उठाउने तथा व्याजमा ऋण लगानी गर्ने गरेको छ । सो कोषको हालसम्मको प्रगति विवरण देहाय बमोजिम छ।

मिलिजुली समूह (वडागत)	२०७६।०७७ को सुरु बिउ पुँजी	२०८०।०८१ सम्मको जम्मा	२०८१।०८२ को थप	२०८१।०८२ को जम्मा
वडा नं. १	५००००	१३७७००	३६९३५	१७४६३५
वडा नं. २	५००००	१३०३३५	४३०९०	१७३४२५
वडा नं. ३	५००००	१६२१००	४२५०५	२०४६०५
वडा नं. ४	५००००	१०२८३०	१९३६०	१२२१९०
वडा नं. ५	५००००	१०६६५०	३१९१५	१३८५६५
वडा नं. ६	५००००	९७०७५	१७२००	११४२७५
वडा नं. ७	५००००	१७३६६०	४१४६०	२१५१२०
वडा नं. ८	५००००	१२६२८०	४६८७५	१७३१५५
वडा नं. ९	५००००	१३०५५५	३७३६५	१६७९२०
वडा नं. १०	५००००	१०२०३०	२५५७२	१२८६२०
जम्मा	५,००,०००	१२,६९,२१५	३,४२,२७७	१६११४९२

कार्यक्रम संचालन पूर्व सो सम्बन्धी विस्तृत अध्ययन विश्लेषण गर्नुपर्दछ । कार्यक्रमको उद्धेश्य प्राप्ती भए नभएको मूल्याङ्कन गर्नुपर्ददछ । कार्यक्रम सञ्चालनले अपाङ्ग व्यक्तिहरुको जीवन शैलीमा आएको सकारात्मक परिवर्तन, उनीहरुमाथी समाजले राख्ने दृष्टिकोण, आर्थिक वद्धि, आत्मनिर्भर बन्नका लागि गरीएका कार्यक्रमहरु ती क्षेत्रमा गरिने विस्तृत कृयाकलापको विवरण, सोमा लाग्ने खर्च, लाभग्राहीको छनौट, अपेक्षित प्रतिफल, कार्य सम्पादन सूचक, सार्वजनिक खरिद कानूनको पालना विधि र पारदर्शिताको व्यवस्था निर्धारण नगर्नाले तथा लक्ष्य र प्रगति विवरण पेश नगर्नाले शीर्षकगत खर्चमा स्वीकृत सीमा नाघे ननाघेको, विधिको पालना भए नभएको र अपेक्षित प्रगति हासिल गरे नगरेको यकिन गर्न सकिएन ।

९२.५ **अनुगमन तथा मूल्याङ्कन:** अपाङ्गता रोकथाम तथा पुन:स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन २०८१/२०८२ को क्रियाकलाप नं. ३.२.१० मा अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्दा क्रियाकलाप भए/नभएको सम्बन्धमा वास्तविक समयमा अनुगमण गरी सोको मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिका अन्तर्गतका कर्मचारी तथा समुदायमा आधारित पुन:स्थापन सहजकर्ता द्वारा क्रियाकलापहरुको अनुगमन गरी भुक्तानी प्राप्त गरेको मा क्रियाकलाप सञ्चालन भएको समयमा नै अनुगमन गरेको सम्बन्धमा यकिनगर्न सकिएन।कार्यक्रमको उद्देश्य अनुसार क्रियाकलापहरुको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गरी सोको वास्तविक प्रतिवेदन गर्नेतर्फ र कार्यक्रमको प्रभावकारिता तर्फ पालिका र सम्बन्धित पक्षले ध्यानदिनुपर्दछ।

९३ **फरक खर्च शिर्षक**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-४** को निर्णयले रू **२४३,३९६**

सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

अनियमित भएको	०

९४ **नगर अस्पताल**

पालिकाले पथरी शनिश्चरे नगरपालिकाको स्वास्थ्य ऐन, २०७७ स्वीकृत गरी दफा ७ मा नगर अस्पताल व्यवस्थापन समिति गठनको व्यवस्था छ। समिति मातहत पालिकाले १५ शैयाको नगर अस्पताल सन्चालन गरेकोमा अस्पताल सन्चालनको लागि पालिकाले नगर अस्पताल व्यवस्थापन तथा सन्चालन कार्यविधि, २०७८ स्वीकृत गरी कार्यान्वियनमा ल्याएता पनि समितिको आर्थिक प्रशासन सञ्चालन कार्यविधि तयार गरेको देखिएन। कार्यविधिमा समितिले तोके बमोजिम आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षकको नियुक्ती गर्ने व्यवस्था रहेको पाईयो। पालिकाले यस वर्ष नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापनको लागि नगर अस्पताललाई रु.१५५१३७७४।०० भुक्तानी गरेको पाइयो। कार्यविधिमा अन्तिम लेखापरीक्षण प्रचलित कानून बमोजिम आईक्यानमा दर्ता भएको लेखा परीक्षक फर्म वा कम्पनीबाट हुने व्यवस्था रहेको हुँदा सो रकमको लेखापरीक्षण गरिएको छैन। अस्पतालको आन्तिरक आम्दानी समेत उल्लेख्य रहने अवस्थामा पालिकाले ठूलो रकम अस्पताललाई अनुदान उपलब्ध गराएको तथा अस्पतालले लेखापरीक्षण गराई सो को प्रतिवेदन समेत पेश नगरेकोले अस्पताललाई भुक्तानी भएको रकमको सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा यकीन हुन सकिएन।

९५ **जिन्सी दाखिला**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-४** को निर्णयले रू **१,५५९,१९०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

९६ **अतिरिक्त कक्षाको भुक्तानी**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **६३,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०८१/८२

कार्यालय र स्थान : पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, मोरङ , पथरी शनिस्चरे नगरपालिका , मोरङ

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
लेखा प्रमुख	Pitamber Wasti	२०७८-२-३१	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
५,४१८,९१८	११,८८३,७०६	४,०२१,६१९.६१	०	०	०
				प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.	२१,३२४,२४३.६१
				प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्र्यौट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.	४,६२७,३३४
				संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.	०
				लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.	१६,६९६,९०९.६१

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		२११६९५७०१	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	४९०७२७१६०	चालु खर्च	४५३१०००८१
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	३८८४२०००	पूँजीगत खर्च	२७७९२८६७४
राजश्व बाँडफाँट	१२९१५९२७९	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	४५३१९७६६४
आन्तरिक आय	४७६८४०७१		
अन्य आय	४४४२१७७६८		
कुल आय	११५०६३०२७८	कुल खर्च	११८४२२६४१९
बाँकी मौज्दात		१७८०९९५६०	

अनुसूची - २

बेरूजु दफा २ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ३

प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (बजेट र गैरबजेट निकाय)								
क.स./ आर्थिक सङ्केत	विवरण	टिप्पणी नं	चालु आ.ब.को कारोबार			गत आ.ब. को कारोबार		
			नगद	तेस्रो पक्ष भुक्तानी (सोझै भुक्तानी)	जम्मा	नगद	तेस्रो पक्ष भुक्तानी (सोझै भुक्तानी)	जम्मा
	राजस्व, अनुदान र अन्य प्राप्ति							
११०००	कर		१७,१९,७२,५८५.५८	०	१७,१९,७२,५८५.५८	१६,५६,१६,९५१.७०	०	१६,५६,१६,९५१.७०
१३०००	अनुदान		४९,५०,०७,६८५.६४	०	४९,५०,०७,६८५.६४	४४,३९,८८,२४५.३९	०	४४,३९,८८,२४५.३९
१४०००	अन्य राजस्व		२,७४,९३,५२७.६५	०	२,७४,९३,५२७.६५	३,९६,९१,९९७.५१	०	३,९६,९१,९९७.५१
१५०००	विविध प्राप्ति		७,०९,०१५.४७	०	७,०९,०१५.४७	३०,८५,८१२.००	०	३०,८५,८१२.००
क	**कुल जम्मा प्राप्ति**		६९,५१,८२,८१४.३४		६९,५१,८२,८१४.३४	६५,२३,८३,००६.६०		६५,२३,८३,००६.६०
३	चालु		४५,३१,००,०७१.०६	०	४५,३१,००,०७१.०६	४४,२९,४०,४९६.४१	०	४४,२९,४०,४९६.४१
२१०००	पारिश्रमिक / सुविधा		२६,५५,२२,८३५.०८	०	२६,५५,२२,८३५.०८	२६,०१,२६,९१५.२९	०	२६,०१,२६,९१५.२९
२२०००	मालसामान तथा सेवाको उपयोग		१४,६८,१०,४८६.७२	०	१४,६८,१०,४८६.७२	१६,७३,३६,३४९.८८	०	१६,७३,३६,३४९.८८
२५०००	सहायता (Subsidy)		२,८७,९६,७०९.२६	०	२,८७,९६,७०९.२६	२३,८४,८०८.००	०	२३,८४,८०८.००
२६०००	अनुदान		१,८३,७८२.००	०	१,८३,७८२.००	०	०	०
२७०००	सामाजिक सुरक्षा		१,०५,११,३८३.००	०	१,०५,११,३८३.००	९४,६५,०९५.००	०	९४,६५,०९५.००
२८०००	अन्य खर्च		१२,७४,८७५.००	०	१२,७४,८७५.००	३६,२७,३२८.२४	०	३६,२७,३२८.२४
४	पूंजीगत		२७,७९,२८,६७४.२२	०	२७,७९,२८,६७४.२२	१७,०९,५१,२८०.१०	०	१७,०९,५१,२८०.१०
३१११०	भवन तथा संरचना		१,९९,६९,१५९.००	०	१,९९,६९,१५९.००	१,०२,५५,०६८.००	०	१,०२,५५,०६८.००
३११२०	सवारी साधन, मेशिनरी औजार, फर्निचर्स तथा फिक्चर्स		१,४४,०६,५२१.००	०	१,४४,०६,५२१.००	८५,६६,६७७.००	०	८५,६६,६७७.००
३११३०	अन्य पुँजीगत खर्च		४८,६७,४७५.००	०	४८,६७,४७५.००	१०,९४,१८३.००	०	१०,९४,१८३.००
३११४०	सुरक्षा उपकरण		२,६६,०५९.००	०	२,६६,०५९.००	५९,१४,०२३.००	०	५९,१४,०२३.००
३११५०	सार्वजनिक निर्माण		१८,७४,३७,७४९.२२	०	१८,७४,३७,७४९.२२	११,६३,८७,८७७.१०	०	११,६३,८७,८७७.१०
३११६०	निर्मितसरचनाको सुधार खर्च		२,४२,९७,५०५.००	०	२,४२,९७,५०५.००	५२,०२,३९६.००	०	५२,०२,३९६.००
३११७०	पुँजीगत सुधार खर्च		२,५७,४०,५४३.००	०	२,५७,४०,५४३.००	२,२५,३७,०५६.००	०	२,२५,३७,०५६.००
३१३१०	बहुमूल्य सामानहरु		९,४३,६६३.००	०	९,४३,६६३.००	९,९४,०००.००	०	९,९४,०००.००
ख)	कुल जम्मा भुक्तानी		७३,१०,२८,७४५.२८		७३,१०,२८,७४५.२८	६१,३८,९१,७७६.५१		६१,३८,९१,७७६.५१
ग)	बचत /कमी (ग = क-ख)		(३,५८,४५,९३०.९४)		(३,५८,४५,९३०.९४)	३,८४,९१,२३०.०९		३,८४,९१,२३०.०९
घ)	धरौटी, आकस्मिक कोष लगायतका अन्य कोषको मौज्दातको थप/ घट (+/ -)		२२,४९,७९०.४९		२२,४९,७९०.४९	१५,०८,६६५.६९		१५,०८,६६५.६९
घ.१)	कट्टी रकम भुक्तानी/ दाखिला गर्न बाकी							
ङ)	यस आ.ब.को नगद तथा बैंक मौज्दात (बचत / (कमी)) (ङ = ग+घ)		(३,३५,९६,१४०.४५)		(३,३५,९६,१४०.४५)	३,९९,९९,८९५.७८		३,९९,९९,८९५.७८

च)	गत आ.व.को नगद तथा बैंक मौज्दात		२१,१६,९५,७००.८८		२१,१६,९५,७००.८८	१७,१६,९५,८०५.१०		१७,१६,९५,८०५.१०
छ)	विनिमय नाफा/ घाटा तथा अन्य समायोजन							
ज)	आ.व. अन्तको बाँकी नगद तथा बैंक मौज्दात (ज= ङ+च+छ)		१७,८०,९९,५६०.४३		१७,८०,९९,५६०.४३	२१,१६,९५,७००.८८		२१,१६,९५,७००.८८

बेरूजु दफा ८५ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -४

क्र.सं.	व्यवसायको नाम	वडा नम्बर	बक्यौता रकम
१	मेरी कलेक्सन	१	3000
२	प्रिया कोल्ड ड्रिङ्स	१	3000
३	सोर्मा पास्टफुड	१	3000
४	सचिना खाजा घर	१	2500
५	कुलुङ स्टेशनरी एण्ड बुक	१	1000
६	समिर होटल एण्ड फास्टफुड	१	3000
७	शुसान्त फलफुल पसल एण्ड होटल	१	2000
८	ओम राज स्विट हाउस	१	10000
९	पञ्चकन्या भाँडा पसल	१	7500
१०	संकल्प फेन्सी पसल	१	1000
११	सुम्निमा होटल एण्ड सभाहल	१	6000
१२	न्यु च्वाइस फ्यामिलि रेष्टुरेन्ट	१	3000
१३	उज्जल सप्लायर्स	१	6000
१४	महालक्ष्मी भाडा पसल	१	3000
१५	मोरंग भाँडा पसल	१	1000
१६	फ्रडी खाजा घर	१	3000
१७	छायाँ मेकअप स्टुडियो	१	2000
१८	बिमला सब्जी पसल	१	1000
१९	लिङ्गथेप खाजा घर	१	6000
२०	आइटी नेपाल एजुकेशन एण्ड कन्सल्टेन्सी प्रा.लि.	१	10000
२१	सयपत्री डेन्टल क्लिनिक	१	9000
२२	भूल्के देवी ट्रेड एण्ड सप्लायर्स	१	3000

२३	डिम्पल फेसन वेयर	१	3000
२४	तमु कोल्ड किराना पसल	१	6000
२५	एम.पि इन्टरनेशनल	१	4000
२६	सोनी होटल	१	6000
२७	घिमिरे ट्रेडर्स	१	5000
२८	ओ.डी होटल एण्ड रेष्टुरेण्ट	१	5000
२९	सुस्मा सप्लायर्स	१	1000
३०	निर्माण व्यवासायी	१	10000
३१	डि.वी आर्ट एण्ड स्किन प्रिन्ट	१	2000
३२	ओस्कर खाधान्य एण्ड किराना पसल	१	7500
३३	जेम्स किराना पसल	१	2000
३४	ईलामेली कोशेली हाउस	१	1000
३५	भोजपुरे भाडाँ पसल	१	5000
३६	सुरज सुन चाँदी कारखाना	१	2000
३७	स्वाती रेडिमेट स्टोर्स	१	2000
३८	सिता किराना पसल	१	1000
३९	एस एस फेब्रिक हाउस	१	4000
४०	चाँदनी व्यूटी पार्लर	१	1500
४१	आदर्श फेन्सी पसल	१	1000
४२	सुदिप क्लिनिक	१	8000
४३	एस एन फोटोकपी तथा अनलाइन सेवा	१	2000
४४	रत्न वहादुर साउदेन	१	10000
४५	न्यौपाने खाजा घर	१	1000
४६	भुल्के खाजा घर	१	2000
४७	ओम बाबा ट्रेडर्स	१	5000
४८	मिस्ना शु- सेन्टर	१	2000
४९	मिष्टी फेन्सी स्टोर्स	१	1000

५०	खतिवडा कोल्ड सेन्टर	१	10000
५१	शान्ता सु सेन्टर	१	5000
५२	अर्माल सिरक डसना होलसेल पसल	१	8000
५३	न्यू तेङचुम होटल	१	2000
५४	सम्पूर्ण किराना पसल	१	1000
५५	हाम्रो कस्मेटिक	१	4000
५६	न्यू बोहोरा स्टोर्स	१	7000
५७	साईली फ्रेस हाउस	१	2000
५८	भोजपुरे किराना	१	3000
५९	चन्द्र किराना पसल	१	2500
६०	सगरमाथा अट्टो सफारी ग्यारेज	१	6000
६१	मकालु ट्रेडर्स	१	5000
६२	हयापी खाजा घर	१	4000
६३	राम जतन टेण्ट डेकोरेसन	१	6000
६४	अलबेला व्याट्री एण्ड हाउस	१	3000
६५	समिर साइकल मर्मत पसल	१	2000
६६	निर्माण व्यवसायी (संजय साह)	१	10000
६७	आर्यन ट्रेडिङ एण्ड सप्लायर्स	१	7000
६८	रन इलेक्ट्रिकल्स	१	2500
६९	यामी ग्रोसरी स्टोर्स	१	2000
७०	सुम्निमा फ्रेस हाउस एण्ड होटल	१	4000
७१	कर तथा लेखा परामर्श केन्द्र	१	6000
७२	कामख्या सप्लायर्स	१	1000
७३	श्री गोल्ड कस्मेटिक एण्ड पार्लरर	१	4000
७४	उषा किराना पसल	१	2000

७५	जय माता दी मर्मत सेन्टर	१	2000
७६	सिम्रन माछा पसल	१	4000
७७	श्रेष्ठ मोवाइल एण्ड कलर टि.भी सर्भिस सेन्टर	१	5000
७८	आर. एस. कोटा	१	2000
७९	सिमरन दुध डेरी	१	1000
८०	अस्मिता ट्रेडर्स	१	2000
८१	एम. एन ब्युटी पार्लर	१	3000
८२	सान्भी किराना पसल एण्ड होटल	१	10000
८३	न्यू लुक्स पसल	१	4000
८४	महाविर रेडिमेड स्टोर	१	5000
८५	एस बि स्टोर्स	१	2000
८६	चन्द्र मुर्ति सुन चादी पसल	१	5000
८७	सर्मिला साँग सब्जी एण्ड किराना पसल	१	5000
८८	मेनिताने सु सेन्टर	१	2000
८९	सावा ट्रेडर्स पेय पदार्थ	१	2500
९०	राकेश स्केप सप्लायर्स	१	5000
९१	अनेशुर कवाडी पसल	१	5000
९२	मुन लाईट फेन्सी पसल	१	2000
९३	मुना फलफुल तथा बिस्कुट पसल	१	1000
९४	जैसवाल फलफुल पसल	१	1000
९५	बस्नेत घुम्ती पसल	१	4000
९६	ढकाल घुम्ती पसल	१	2000
९७	श्री शिव बस्त्रालय	१	5000
९८	तिम्सिना घुम्ती पसल	१	4000
९९	मामा जि	१	6000

	मोटरसाईकल वर्कसप		
१००	सेवारो फ्रेस हाउस	१	2000
१०१	राई किड्स सप	१	2000
१०२	चाम्लिङ मोवाइल मर्मत पसल	१	2000
१०३	कामाख्या इलेक्ट्रीक सप्लायर्स	१	2000
१०४	पाण्डव लण्ड्री एण्ड क्लिनिङ्ग सर्भिस	१	2000
१०५	रेनुका कस्मेटिक पसल	१	1000
१०६	लव कुश इन्जिनियरिङ कन्सलटेन्सी	१	14000
१०७	टुडेज एनिमि सप	१	2000
१०८	जन कल्याण पुस्तक पसल	१	2000
१०९	निर्माण व्यवसायी (हस्त बहादुर लिम्बु)	१	10000
११०	मिरा किराना पसल	१	1000
१११	भोजपुरे ममता भाँडा पसल	१	2000
११२	न्यू चिया स्टोर	१	2000
११३	सापकोटा फेन्सी पसल	१	2000
११४	संगिता होटल एण्ड फ्रुट पसल	१	2000
११५	सम्राट ट्रेडर्स	१	2000
११६	भविन पशु आहार तथा पोषण खरिद विक्री कक्ष	१	2000
११७	कोर्टियर कुरियर एक्सप्रेस	१	1400
११८	स्काई रेडिमेड कपडा पसल	१	2000
११९	कामना सप्लायर्स	१	10000

१२०	चन्दन खाधान्य स्टोर	१	2000
१२१	चन्दा सु सेन्टर	१	2000
१२२	रेड चिल्ली	१	1000
१२३	पशुपति मोटर्स	१	1000
१२४	होम प्लानर इन्जिनियरिङ कन्सलटेन्सि	१	14000
१२५	आर.सि जुत्ता, चप्पल पसल	१	2000
१२६	सुजता ब्युटी पार्लर	१	3000
१२७	भण्डारी ट्र्डर्स	१	1000
१२८	भाषा सेवा केन्द्र	१	6000
१२९	पथरी फ्रेस एण्ड फोजन हाउस	१	2000
१३०	छाडछायुपा ट्रेडर्स	१	2000
१३१	शिव मेटल उधोग	१	2500
१३२	उत्सब फेन्सी स्टोर्स	१	2000
१३३	लक्ष्मी पूजा सामाग्री भण्डार	१	1000
१३४	मेलमिलाप भाडा पसल	१	1000
१३५	प्रकृति फेन्सी एण्ड ब्युटी स्पा	१	2000
१३६	सानु फेसन वयर लेडिज कलेक्सन	१	2000
१३७	सेरिका ट्रेडर्स	१	5000
१३८	फ्रिन्सीप रेस्ट्रो	१	4000
१३९	निशा किराना एण्ड खाद्यान्न पसल	१	2000
१४०	श्रेष्ठ खाजा घर	१	2000
१४१	रोशन कृषि फर्म	१	2000
१४२	वाल ग्यारेज	१	2000
१४३	हाम्रो किराना पसल	१	2000
१४४	ओम शान्ती टेलर्स	१	2000
१४५	निरल ब्युटी पार्लर	१	3000

१४६	देवी फेन्सी पसल	१	2000
१४७	याक्थुम्बा खाजा घर	१	2000
१४८	स्वतन्त्र जिप्सन डेकोरेशन	१	5000
१४९	जेनिसा किराना पसल	१	5000
१५०	फाइन स्टिकर एण्ड ग्राफिक्स	१	8000
१५१	भुल्के देवी मोटरसाईकल सर्भिस तथा स्पेयर पार्टस	१	6000
१५२	आर एस ईम्पोरियम	१	3000
१५३	उँ साई अटो	१	10000
१५४	इन्द्र मिल तथा विजुली पसल	१	8000
१५५	सुलभ सप्लायर्स	१	2000
१५६	लालिगुरास हाडवेयर	१	2000
१५७	युवा देश निर्माण सेवा प्रा.लि (पूर्ण बहादुर राई)	१	10000
१५८	एस के इन्टरप्राइजेज	१	6500
१५९	युनिक खाजा घर	१	2000
१६०	अधिकारी चिया नस्ता पसल	१	2000
१६१	निर्माण व्यवसायी	१	4000
१६२	मिङमा किराना पसल	१	2000
१६३	अनामिका इन्टरप्राइजेज	१	1000
१६४	जोगबनी साडी तथा कुर्था महल	१	5000
१६५	विशाल फेन्सी स्टोर	१	1000
१६६	समिर होटर एण्ड फास्टफुड	१	2000
१६७	माधुरी रेडिमेन्ट कपडा पसल	१	2000
१६८	पथरी फ्रेस हाउस	१	4000
१६९	ओसियन म्युजिक	१	1000

	एण्ड स्पोर्टस		
१७०	शिव क्लोथ स्टोर	१	5000
१७१	के. आर डेरी उधोग तथा किराना पसल	१	4000
१७२	बि. गड मोवाइल एसेसरिज	१	2000
१७३	आमा भेराइटी	१	1000
१७४	पाथीभरा प्लाइ सप्लायर्स	१	2000
१७५	पथरी टाटु आर्ट	१	2000
१७६	रुमी मल्टी टेक्नीकल सेन्टर	१	5000
१७७	कामना कस्मेटिक तथा जुत्ता चप्पल पसल	१	5000
१७८	यस स्क्वायर क्याफे कोन	१	2000
१७९	टप-सप फेसन वेयर्स	१	2000
१८०	धर्मशिला ट्रेडर्स	१	2000
१८१	अमिसा टेलर्स	१	3000
१८२	सुनाखरी होटल	१	2000
१८३	नेपाल मोरिंगा	१	2000
१८४	पाण्डव रेडिमेट स्टोर्स	१	1000
१८५	द एक्युरियम हाउस	१	2000
१८६	सलिना कोल्ड सेन्टर	१	2000
१८७	बिन्दाबासिनी सिलाइ कटाई	१	3000
१८८	पथरी होटल एण्ड गेष्ट हाउस	१	4000
१८९	कान्तिपुर भेटेरीनरी औषधी पसल	१	3500
१९०	सिरिजंगा खाजा घर	१	2000
१९१	श्याम जुत्ता चप्पल पसल	१	1000
१९२	मोरङ डिजीटल प्रिन्टीङ हाउस	१	6000

१९३	नमस्ते लाइट ट्रेडर्स	१	3000
१९४	द पथरी पुल हाउस एण्ड क्याफे	१	5000
१९५	वि.वि. एजुकेसन ईन्श्यूच्युट	१	6000
१९६	फिन्सी पसल	१	2000
१९७	अन्नपूर्ण बहुउद्देश्यीय मोरङ्ग प्रा.लि.	१	12000
१९८	शिव सन्तोषी मां इन्जिनियरिङ प्रा.लि.	१	10000
१९९	पुष्पा कस्मेटिक एण्ड पार्लर	१	2500
२००	दुर्गा होटल	१	2000
२०१	न्यू महालक्ष्मी सुन चादी पसल	१	5000
२०२	आम्देन ट्रेडर्स	१	2000
२०३	मन्जु कस्मेटिक एण्ड गिफ्ट हाउस	१	2000
२०४	चण्डेश्वरी मोटर साईकल ग्यारेज	१	6000
२०५	वाटर केयर	१	3000
२०६	टपरी म म एण्ड टाकोज प्लेस	१	4000
२०७	एक्सटेप पथरी	१	2000
२०८	मेची डेन्टल क्लिनिक	१	10000
२०९	शान्ति हामी सबैको खाजा घर	१	2000
२१०	पि. के रेडिमेट स्टोर	१	2000
२११	इ जोन सेन्टर	१	2000
२१२	साजन फेन्सी पसल	१	1000
२१३	एस एस सप्लार्यस	१	20000
२१४	अन्जली फलफुल किराना पसल	१	2000
२१५	सचिन खाजा घर	१	2000
२१६	पथरी सुज एण्ड वांच	१	2000

	सेन्टर		
२१७	बिनु जोयल किराना पसल	१	1000
२१८	रिशीका सुन चाँदी पसल	१	5000
२१९	चन्द्रकला सब्जि पसल	१	2000
२२०	खुसी श्री ट्रेडर्स	१	2500
२२१	करदाता परामर्श	१	5000
२२२	उ शान्ति डेन्टल केयर	१	10000
२२३	प्लानेट थ्रि फिल्मस	१	5000
२२४	न्यू पाथिभारा हेयर कटिङ सैलुन	१	1000
२२५	पाथीभारा फ्लेक्स प्रिन्ट	१	4000
२२६	युटर्न इन्टरनेसनल प्रा.लि.	१	2000
२२७	न्यु पाथिभारा किराना पसल	१	1000
२२८	दिया ईलेक्टोनिक	१	1000
२२९	सुगरिका अनुरिका टेलर्स	१	1500
२३०	श्री न्यू सिडलिङ्ग ज्योलर्स	१	2500
२३१	न्यू पथरी किराना पसल	१	2000
२३२	सिद्धकाली मनि ट्रान्सफर	१	2500
२३३	होटल मिझोर	१	2000
२३४	मैया किराना पसल	१	1000
२३५	एस एस स्टेसनरी	१	1000
२३६	मिलन चाम्लिङ होटल	१	1000
२३७	परिज ब्युटी पार्लर २	१	1500
२३८	हसन्दह खाजा घर	१	1000

२३९	देबिका चिया नास्ता पसल	१	2000
२४०	दाहाल किराना	१	1000
२४१	चिनारी खाध्यन्य स्टोर	१	1000
२४२	कमल टेड्स	१	2000
२४३	डेनमिटको सप	१	1000
२४४	भुल्के किराना पसल	१	1000
२४५	न्यू लक्की ब्युटी पार्लर	१	2000
२४६	अर्पण खाजा घर	१	2000
२४७	सिवन खाजा घर	१	1000
२४८	सोनिमा फेन्सी स्टोर	१	1000
२४९	श्रेष्ठ रेडिमेड पसल	१	1000
२५०	पशुपती चिया प्याकेजिङ	१	1000
२५१	प्रदिप टेलर्स	१	1500
२५२	बेक एण्ड ब्रिउ भोकेस्नल	१	5000
२५३	युक फेन्सी पसल	१	2500
२५४	खरेल हार्डवियर स्टोर्स	१	2500
२५५	मेरिसा किराना पसल	१	1000
२५६	धिमाल फ्रेस हाउस	१	2000
२५७	स्माइल फ्लेक्स मल्टी प्रिन्ट	१	4000
२५८	जि एस प्लाई हाउस	१	2500
२५९	सानभि किराना एण्ड होटल	१	4000
२६०	आर्जिल सु सेन्टर	१	1000
२६१	पवन फ्रि ट्रेडस	१	3000
२६२	यलम्बर होटल एण्ड लज	१	2000
२६३	अजम्बरी बिहानी यातायात प्रा लि	१	3000
२६४	गुसेश्वर एसी हाइस प्रा. लि	१	3000

२६५	सेवारो किराना पसल	१	1000
२६६	कामाख्य कस्मेटिक एण्ड फेन्सी स्टोर	१	2500
२६७	महाबिर रेडिमेड कपडा पसल	१	1000
२६८	भट्टराई दुध डेरी	१	2500
२६९	सेन सेन्द्रिला व्यूटी केयर एण्ड ट्रेनिङ्ग सेन्टर	१	2000
२७०	सोसा होटल	१	1000
२७१	को को मेलन किड्स एण्ड टोईस कलेक्शन	१	2500
२७२	न्यु पाथिभारा एर्गिको	१	3500
२७३	तारा कस्मेटिक तथा गिफ्ट हाउस	१	1000
२७४	अर्जुन किराना पसल	१	2000
२७५	सृष्टिका किराना पसल	१	2000
२७६	चैनपुरे होटल एण्ड लज	१	2000
२७७	सन्देश किराना	१	1000
२७८	कोमल स्टोर्स	१	2000
२७९	काव्य हेन्डसम पार्लर	१	1500
२८०	पथरी हस्पिटल प्रा लि	१	24000
२८१	मनाकामना ग्लास एण्ड बिजुली पसल	१	1000
२८२	रुषा फेन्सी स्टोर	१	1000
२८३	न्यू मोर्डन व्यूटी पार्लर	१	1500
२८४	सेविका फिड सप्लायर्स	१	2000
२८५	बोहोरा स्टाफ होटल	१	1000
२८६	पन्चकन्या किराना	१	1000
२८७	मिरा फेन्सी स्टोर	१	1000
२८८	रायमाझी सुन चादी	१	2500

	पसल		
२८९	एसिका होटल	१	1000
२९०	अन्जली कपडा पसल	१	1000
२९१	अम्रता सब्जी पसल	१	1000
२९२	पथरी बिजुली पसल	१	2500
२९३	एस. टी सप्लायर्स	१	1000
२९४	विष्णु किराना	१	1000
२९५	शिव्म मिस्ठान भन्डार	१	1000
२९६	सृष्टीका कोल्ड स्टोर्स	१	2000
२९७	कल्पना किराना पसल	१	1000
२९८	सचिना खाजा घर	१	1000
२९९	चाँदनी ट्रेड्स	१	1500
३००	पवित्रा खाजा घर	१	1000
३०१	टुकी हुक्का कटेज एण्ड सेकुवा कर्नर	१	2000
३०२	सृष्टी किराना पसल	१	2500
३०३	शोभा फलफुल पसल	१	1000
३०४	श्रृजना किराना	१	1000
३०५	प्रशान्त ज्वेलर्स	१	2500
३०६	पाथिभारा मोटर साईकल वर्कसप	१	3000
३०७	पाथिभारा अटो पार्टस	१	3000
३०८	उद्धव सैलुन	१	1000
३०९	पाथीभारा डेरी उद्योग	१	1000
३१०	दिवराजा ट्रेडर्स	१	1000
३११	पथरी क्रिमसन एजुकेशनल कन्सल्टेन्सी	१	3000
३१२	हिल्लो मोबाईल सेन्टर	१	1500
३१३	भान्जा कलेक्शन	१	1000
३१४	अंकित रेडिमेड स्टोर	१	2500

३१५	रोहन फलफुल पसल	१	1000
३१६	सपना फेन्सी स्टोर	१	1000
३१७	नेशनल मिल मेसिनरी सप्लायर्स	१	2500
३१८	जनताको ग्यारेज	१	3000
३१९	शाक्य सुर्ती पसल	१	1000
३२०	विष्णु कपडा पसल	१	1000
३२१	प्रकृित होटल	१	1000
३२२	होटल नेसनल एण्ड लज	१	1000
३२३	अन्जु फेन्सी पसल	१	1000
३२४	श्री जंगा फ्रेस हाउस एण्ड सप्लायर्स	१	2000
३२५	धन गृल उधोग	१	1000
३२६	भूल्के श्री किराना पसल	१	2000
३२७	श्याम मोटर ग्यारेज	१	5000
३२८	खोटाङे पिग हाउस	१	2000
३२९	गुप्ता फेन्सी स्टोर	१	1000
३३०	मनोज किराना पसल	१	3500
३३१	युनिक जुस सेन्टर	१	2500
३३२	द यूनिक अटो वर्कसप	१	5000
३३३	एपेक्स क्लोथिङ	१	1000
३३४	सगुन होटल	१	1000
३३५	ओखे द लिजेन्ड पञ्चायत नमुना क्यान्टीन	१	2500
३३६	निशान कपडा पसल	१	2000
३३७	द सनराइज बिक्रि तथा मर्मत केन्द्र	१	2000
३३८	करदाता परामर्श	१	2500
३३९	पुजा फलफुल पसल	१	1000
३४०	होटल प्रिन्स एण्ड लज २	१	2000

३४१	आशिष किराना पसल	१	1000
३४२	महमद सबिर अटो ग्यारेज	१	3000
३४३	कालु टेलरिङ सेन्टर	१	1200
३४४	पाथिभरा बस्त्रालय	१	4000
३४५	साकुरा खाजा घर	१	1000
३४६	अञ्जना होटल	१	4000
३४७	कमलेश ग्यारेज	१	3000
३४८	चन्द्र सुर्य थुक्पा उद्योग	१	2000
३४९	रविन फेन्सी स्टार्स	१	3000
३५०	सेवारो खाजा होटल	१	2000
३५१	टेडिवियर एण्ड गिफ्ट सप	१	1000
३५२	रेश्मा एण्ड रोजा साइकल पसल	१	4000
३५३	दियाना कलेक्सन	१	3000
३५४	जे के इम्पायर ट्रेडस	१	1000
३५५	माँ दुर्गा ट्रेडस	१	2000
३५६	रिता भेराइटी स्टोर्स	१	2000
३५७	सम्झाना होटल एण्ड फास्ट फुड	१	2000
३५८	मिनर्भा होस्टल	१	4000
३५९	थापा किराना तथा दुग्ध डेरि	१	5000
३६०	नेशनल होटल ट्रेड्स	१	1000
३६१	नेवारी खाजा घर	१	4000
३६२	यु.के ट्रेडर्स (गोदाम राखिएको)	१	4000
३६३	संगम स्टोर	१	4000
३६४	रितु किराना तथा ताजा तरकारी फलफुल पसल	१	4000
३६५	आर.टि. कलेक्सन	१	1000
३६६	पहिरन	१	4000

३६७	प्रतिक्षा नर्सरी	१	1000
३६८	बिजया फर्निसिङ हाउस	१	2000
३६९	सेम्री किराना पसल	१	1000
३७०	चमेना गृह	१	4000
३७१	सनसाईन क्याफे एण्ड रेष्ट्रो	१	2000
३७२	सत्ताक्षी सप्लायर्स	१	1000
३७३	कृष्ण फुट्स सेन्टर	१	1000
३७४	एम एन कस्मेटिक	२	3000
३७५	सोनी होटल	२	10000
३७६	बाबा गोरख कृषि फर्म	२	3000
३७७	मारिनर्स सेकुवा कर्नर एण्ड होटल	२	10000
३७८	घिसिङ्ग किराना पसल	२	3000
३७९	डि .जे वर्कसप	२	1000
३८०	हलेसी कृषि फर्म	२	3000
३८१	गिरी कृषि फर्म	२	3000
३८२	हाम्रो खाधान्न	२	7500
३८३	याखा कृषि फर्म	२	2000
३८४	सरस्वती कृषि फर्म	२	1000
३८५	सृजना किराना पसल	२	1000
३८६	लामा कृषि तथा बंगुर फर्म	२	2000
३८७	पि के एस कृषि फर्म	२	1000
३८८	गिरी किराना पसल	२	1000
३८९	मौसम खाजा घर	२	2000
३९०	इन्द्रेणी कृषि फर्म	२	1000
३९१	निमेश कृषि फर्म	२	2000
३९२	न्यू लाइफ कृषि फर्म	२	2000
३९३	आरधना फेन्सी पसल	२	1000
३९४	अधिकारी सब्जी तथा फलफुल सप्लायर्स	२	3000

३९५	न्यू बुद्ध पुस्तक एण्ड स्टेशनरी	२	5000
३९६	दिक्षा कृषि फर्म	२	2000
३९७	श्याम राई ट्रक व्यवसाय	२	8000
३९८	रस्मी किराना पसल	२	1000
३९९	काफ्ले कपडा पसल	२	2000
४००	आरुसी किराना पसल	२	1000
४०१	सुबाष किराना पसल	२	10000
४०२	कामाख्या ट्रेड लिंक	२	4000
४०३	बंगुर तथा कृषि फर्म	२	2000
४०४	मिलन रोप रिपयरिङ एण्ड मेन्टेनेन्स	२	4000
४०५	सोनाम किराना पसल	२	1000
४०६	एेसेलु किराना पसल	२	2000
४०७	निर्मला कृषि फर्म	२	2000
४०८	अधिकारी कृषि तथा पशुपालन फर्म	२	2000
४०९	प्रेमा कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	२	1000
४१०	लक्ष्मी ट्रेडर्स	२	8000
४११	श्री देवी कृषि फर्म तथा मासु पसल	२	6000
४१२	खनाल स्टोर्स	२	2000
४१३	चन्द्रकला किराना पसल	२	2000
४१४	जमुना कृषि फर्म तथा मासु पसल	२	6000
४१५	भविसा किराना पसल	२	2000
४१६	मनोज ट्रेडर्स	२	5000
४१७	जय भोलानाथ कवाडी संकलन तथा खरिद विक्री केन्द्र	२	16000
४१८	ईप्सन कृषि फर्म	२	2000
४१९	भोजपुरे फ्रेस एण्ड	२	4000

	सप्लायार्स		
४२०	बुढाथोकी कृषि फर्म	२	2000
४२१	श्रेष्ठ किराना पसल	२	1000
४२२	घिमिरे कृषि फर्म	२	1000
४२३	तिम्सिना पुजा पसल	२	1000
४२४	सेमी किराना पसल	२	2000
४२५	मदन किराना पसल	२	1000
४२६	हिमशिखर कृषि फर्म	२	1000
४२७	ताप्लेजुङ ट्रेडर्स	२	4000
४२८	उत्साही नमुना कृषि फर्म	२	3000
४२९	उषा किराना पसल	२	2000
४३०	सुश्री कस्मेटीक पसल	२	5000
४३१	भ्याल श्रेष्ठ सप्लायर्स	२	14000
४३२	गंगा धर्म ब्युटीपार्लर तथा किराना पसल	२	5000
४३३	अदित इन्टरप्राइजेज	२	5000
४३४	अधिकारी ट्रेडिङ एण्ड सप्लायर्स	२	1000
४३५	अधिकारी किराना पसल	२	1000
४३६	ग्रीन इनर्जी सप्लायर्स	२	3000
४३७	सगरमाथा मोबाइल सेन्टर	२	2000
४३८	बेम्बो खाजा घर	२	1000
४३९	देवी किराना पसल	२	1000
४४०	नेपाल ट्रेडिङ एण्ड सप्लायर्स	२	3000
४४१	साङपाङ पशुपालन कृषि फर्म	२	1000
४४२	अस्मिता किराना पसल	२	2000
४४३	पाथीभरा देवी सप्लायर्स	२	1500
४४४	आकृति किराना पसल	२	3000

४४५	एम एन पुर्वाञ्चल आइ टि इन्टिच्युट पुस्तक तथा स्टेश्नरी सेन्टर	२	10500
४४६	क्षितिज खाजा घर	२	4000
४४७	मिलन टेर्लस	२	2400
४४८	स्वेता कस्मेटिक	२	1000
४४९	हरि साइकल मर्मत	२	500
४५०	श्री ग.पा. सप्लायर्स	२	1000
४५१	सगुन सप्लायर्स	२	2000
४५२	तमु किराना पसल	२	2000
४५३	निरु ब्यूट्री पार्लर	२	1500
४५४	न्यु लालिगुराँस सप्लायर्स	२	2000
४५५	हाम्रो खाद्यान्न	२	3000
४५६	सुमित्रा डिजीटल प्रिन्ट	२	2000
४५७	चाम्लिङ इन्टर प्राइज	२	8000
४५८	बस्नेत रेडिमेड पसल	२	3000
४५९	सुगम कार्की स्टेसनरी	२	1000
४६०	देवीगञ्ज बहुउद्येश्य कृषि फर्म	२	1000
४६१	डेविट किराना तथा सब्जी पसल	२	1500
४६२	नितु किराना पसल	२	500
४६३	सफा माछा पसल	२	2000
४६४	हनुमान सप्लार्यस	२	3000
४६५	निनम फ्रेस जुस हाउस	२	3000
४६६	शिव शंकर कवाडी खाना	२	8000
४६७	गोरखा फर्निचर उद्योग	२	2000
४६८	गोर्खा फोटो स्टुडियो एण्ड उड	२	3000
४६९	विमला किराना पसल	२	2000

४७०	चन्द्र सूर्य कृषि फर्म	२	1000
४७१	प्रनिता किराना पसल	२	500
४७२	ओमा कृषि फर्म (पशुपन्छी पालन तथा एकीकृत कृषि खेति)	२	1000
४७३	भूमिका ट्रेडर्स	२	5000
४७४	पाथिभरा राइस मिल	३	2100
४७५	देविका कृषि फर्म	३	3000
४७६	साहाराजा कृषि फर्म	३	2000
४७७	नेपाल कृषि फर्म	३	3000
४७८	काफ्ले खाजा घर	३	4500
४७९	जागरण कृषि फर्म	३	2000
४८०	लक्ष्मी सोप एण्ड केमिकल उधोग	३	4500
४८१	विष्णु ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स	३	1500
४८२	सुमन ट्रेडर्स	३	4000
४८३	रोजल ग्लास पसल	३	1000
४८४	सुखित्ता कृषि फर्म	३	1000
४८५	संगिता कृषि फर्म	३	2000
४८६	कृष्ण किराना पसल	३	500
४८७	मैनाली कृषि फर्म	३	1000
४८८	द्रोण प्रसाद गुरागाई	३	5000
४८९	गौतम बहुउदेश्यीय कृषि फर्म	३	1000
४९०	आर.पी पशुपालन तथा कृषि फर्म	३	2000
४९१	सांग्रीला कृषि फर्म	३	2000
४९२	क्लोथ स्टेसन फेन्सी कपडा पसल	३	7000
४९३	दिवान कृषि फर्म	३	1000
४९४	चाँदनी किराना तथा काटाँ सामान खरिद बिक्री पसल	३	4000
४९५	लक्ष्मी कृषि फर्म	३	2000

४९६	चौहान एग्रो फर्म	३	2000
४९७	सङगित किराना तथा फेन्सी पसल	३	3000
४९८	सेवाहाङ वंगुर फर्म	३	2000
४९९	दुर्लजा कृषि फर्म	३	2000
५००	हलेशी कृषि फर्म	३	1000
५०१	पध्मनाभ फर्निचर उद्योग	३	10000
५०२	लावती कृषि फर्म	३	2000
५०३	गौतम कृषि फर्म	३	2000
५०४	टिका कृषि फर्म	३	2000
५०५	जानु किराना पसल	३	1000
५०६	भट्टराई किराना पसल	३	500
५०७	नास्पोते कृषि फर्म	३	2000
५०८	मणीपुर कृषि फर्म	३	2000
५०९	गोठ कृषि फर्म	३	1000
५१०	कमला कृषि फर्म	३	2000
५११	आर्दश कृषि फर्म	३	2000
५१२	आम्मा एकेडेमी	३	18000
५१३	आरधना ब्यूटी पार्लर एण्ड कस्मेटिक	३	5000
५१४	चन्द्र सर्जित कृषि फर्म	३	2000
५१५	किराँत एकेडेमी प्रा.लि.	३	18000
५१६	माता मनकामना भाँडा पसल	३	8000
५१७	पौडेल ट्रडर्स	३	3000
५१८	दिवी किराना पसल	३	3000
५१९	आयुस किराना पसल	३	2000
५२०	ओसीन व्यूटीपार्लर	३	2000
५२१	मोक्तान होटल	३	2000
५२२	फुयल खाजा घर	३	2000
५२३	स्नेहा ब्युटी पार्लर	३	4000

५२४	मिसुम किराना पसल	३	2000
५२५	तुलसा किराना पसल	३	2500
५२६	पोखेल ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स	३	3000
५२७	श्री किराना पसल	३	6000
५२८	तिहथुम अल्मुनियम स्टिल वर्कसप	३	2000
५२९	रुनी किराना पसल	३	1000
५३०	श्री इन्द्रवती देवी किराना पसल	३	5000
५३१	रितिसा किराना पसल	३	3000
५३२	दुर्गा कृषि तथा बाखा फर्म	३	1000
५३३	रुवि किराना पसल	३	3000
५३४	आशा कस्मेटिक पसल	३	1000
५३५	नाना कृषि फर्म	३	2000
५३६	सिजन किराना पसल	३	500
५३७	मिरा रेडिमेट कपडा पसल	३	1000
५३८	हाम्रो कृषि भण्डार	३	2000
५३९	ज्योती विकास बाल संरक्षण बोर्डिङ्ग स्कूल	३	17000
५४०	नेम्वाङ्ग किराना पसल	३	1000
५४१	सापकोटा कृषि फर्म	३	2000
५४२	हाङखिम पोल्ट्री फार्म	३	1000
५४३	हरियाली रासायनिक मल बिक्री केन्द्र	३	1500
५४४	हामी हाम्रो किराना पसल	३	500
५४५	गिरी ट्रेडर्स	४	10,000
५४६	साइमन कृषि फर्म	४	3000
५४७	शारदा किराना पसल	४	9000
५४८	स्वर्णिम कृषि फर्म	४	1000
५४९	स्टार कस्मेटिक एण्ड	४	4500

	फेन्सी पसल		
५५०	ग्लोबल नेपाल एग्रीकल्चर	४	3000
५५१	श्री इष्ट स्टार एग्रो फर्म	४	3000
५५२	राईस प्रिन्ट हाउस	४	4500
५५३	प्रतिक कृषि फर्म	४	2000
५५४	दुरदर्शी कृषि फर्म	४	2000
५५५	भट्टराई खाजा घर	४	2000
५५६	न्यू पाथिभरा ब्युटी पार्लर	४	3000
५५७	जमुना किराना पसल	४	5000
५५८	आर्जित खाजा घर	४	2000
५५९	साहिल किराना पसल	४	2000
५६०	रुशिका किराना पसल	४	3000
५६१	प्रिन्सु कृषि फर्म	४	2000
५६२	दुर्गा कृषि फर्म	४	1000
५६३	मनिसा किराना पसल	४	4000
५६४	मोरङ्ग कृषि फर्म	४	2000
५६५	सुनाखरी भाँडा पसल	४	2000
५६६	रेनु रेसु किराना पसल	४	5000
५६७	विनेद कृषि फर्म	४	1000
५६८	प्रज्वल कृषि फर्म	४	2000
५६९	निर्मला इन्टरप्राइजेज	४	5,000
५७०	एस. के. कृषि फर्म	४	1000
५७१	तारा किराना पसल	४	2000
५७२	मिना किराना पसल	४	2000
५७३	कल्पना होटल	४	4000
५७४	बबिता किराना पसल	४	7000
५७५	कार्की किराना पसल	४	2000
५७६	गिता कृषि फर्म	४	6000
५७७	निर्माण व्यवासायी	४	10,000

	(देव नारायण चौधरी)		
५७८	सेवा कृषि फर्म	४	2,000
५७९	शान्ता कृषि फर्म	४	1,000
५८०	भागीरथ तरकारी किसान समुह	४	1,000
५८१	सवनम कृषि फर्म	४	१,०००
५८२	अनुग्रह कृषि फर्म	४	४,०००
५८३	सागर एग्रो फर्म	४	4,000
५८४	अमित कस्मेटिक पसल	४	4,000
५८५	जेशिका भाँडा पसल	४	6,000
५८६	सिरिसे मिश्रित कृषि फर्म	४	2,000
५८७	कार्की ट्रेड पथरी शनिश्चरे	४	2,000
५८८	कन्चन किराना तथा खाद्य स्टोर	४	2,000
५८९	प्रतिज्ञा व्युटीपार्लर एण्ड कस्मेटिक पसल	४	4,000
५९०	किर्तिपुर एकेडेमी प्रा लि	४	8,000
५९१	के पी ग्रील	४	13,000
५९२	अनुप कृषि फर्म	४	4,000
५९३	सनलाइक कस्मेटिक	४	8,000
५९४	यलम्बर कस्मेटिक एण्ड गिफ्ट हाउस	४	10,000
५९५	आरम्भ चौतारी लघुवित्त बितिय सस्था लि	४	10,000
५९६	हस्तकला धातु पसल	४	2,000
५९७	साहिल कृषि फर्म	४	3,000
५९८	प्रश्ना कृषि फर्म	४	2,000
५९९	लाली गुरास कृषि फर्म	४	2,000
६००	आयम इन्टरप्राइजेज	४	10,000

६०१	हार्दिक कलेक्शन	४	7,000
६०२	उज्वल कस्मेटीक एण्ड गिफ्ट सेन्टर	४	5,000
६०३	खुसि व्युटीपार्लर	४	20,000
६०४	प्रकृति टेलर्स एण्ड कस्मेटिक पसल	४	4,000
६०५	सन्देश किराना तथा चिसो पेय पदार्थ	४	1,000
६०६	सुबोध किराना तथा खाद्यान्न खरिद विक्री	४	3,000
६०७	कल्पना कृषि फर्म	४	1,000
६०८	किरण कृषि फर्म	४	1,000
६०९	धरहरा ट्रेड	४	8,000
६१०	ईजिया कृषी फर्म(पशुपन्छी तथा मिश्रित कृषी खेति)	४	2,000
६११	निश्चल जनरल स्टोर्स	४	6,000
६१२	बम्जन कोल्ड स्टोर	४	3,000
६१३	मौसम कृषि फर्म	४	2,000
६१४	धरेश कृषि फर्म	४	1,000
६१५	हर्कटे कृषि तथा पशु फर्म	४	1,000
६१६	झरना वहुउद्येश्य कृषि फर्म प्रा.लि.	४	5,000
६१७	रायमाझी एग्रीकल्चर कृषि फर्म	५	2000
६१८	लक्ष्मी सुन चाँदी पसल	५	4500
६१९	प्रतिमा किराना पसल	५	2000
६२०	ए.डि.रा कृषि फर्म	५	3000
६२१	गौरव स वंगुर कृषि	५	3000
६२२	अजय होटल एण्ड मदिरा सेन्टर	५	3000
६२३	ज्योति ट्रेडर्स	५	16000
६२४	नमुना कृषि फर्म	५	2000

६२५	सदिक्षा कृषि फर्म	५	3000
६२६	सिंह देवि पोल्ट्री फर्म	५	2000
६२७	शुभम किराना पसल	५	4000
६२८	लिलावती होटल	५	2000
६२९	न्यु रायमाझी सुनचाँदी पसल	५	9000
६३०	एस के. पि. ट्रेडर्स	५	11000
६३१	गर्जमान कृषि फर्म	५	2000
६३२	दिउकला कृषि फर्म	५	1000
६३३	लुईटेल किराना पसल	५	7000
६३४	दिसी कृषि फर्म	५	3000
६३५	शरण कुमार राई	५	4000
६३६	राज फर्निचर	५	13000
६३७	आइसा फ्रेस हाउस	५	2000
६३८	ग्ल्यामर ब्युटिपार्लर एण्ड फेन्सी स्टोर्स	५	3500
६३९	माता पाथिभरा कृषि फर्म	५	2000
६४०	जिवन रेखा किराना पसल	५	4000
६४१	आस्ना कृषि फर्म	५	2000
६४२	खतिवडा सप्लायर्स	५	3000
६४३	गौरव स कृषि फर्म	५	2000
६४४	दक्षता ट्रेडर्स	५	2000
६४५	डेविड कृषि फर्म	५	2000
६४६	अनुराग थापा	५	2000
६४७	ग्लीम एकेडेमी	५	18000
६४८	ग्रिष्मा फेन्सी पसल	५	8000
६४९	सुमन किराना तथा कस्मेटिक पसल	५	4000
६५०	सागर चटपटे तथा किराना पसल	५	1000
६५१	भट्टराई कृषि फर्म	५	1000
६५२	चौधरी किराना पसल	५	2000

६५३	तिलक आल्मिुनयम गृल उद्योग	५	5000
६५४	कृषक दुध डेरी	५	2500
६५५	सुशान्त फर्निचर उद्योग	५	3000
६५६	लक्ष्मी सिटी सफारी सेन्टर	५	3000
६५७	निर्माण व्यवसायी	५	5000
६५८	तारा कृषि फर्म	५	1000
६५९	कार्की किराना काटौं पसल	५	3000
६६०	युनिक किराना पसल	५	1000
६६१	लक्ष्मी कृषि फर्म	५	6000
६६२	अधिकारी कुटानी पिसानी मिल	५	2000
६६३	सुजन कृर्षि फर्म	६	1000
६६४	श्री माया कृषि फर्म	६	3000
६६५	तिम्सीना किराना एण्ड कोल्ड पसल	६	1000
६६६	अनिसा कोल्ड एण्ड किराना पसल	६	2000
६६७	न्यू थापा सुन चादी पसल एण्ड रेमिटेन्स	६	7000
६६८	थापा कृषि फर्म	६	2000
६६९	रोविष ट्रेडर्स	६	4000
६७०	कुमारी किराना पसल	६	4000
६७१	मैना टेलर्स	६	2200
६७२	लास्ट भिलेज एग्रो टुरिजम प्रा.लि.	६	4000
६७३	कार्की साइकल रिपेरीङ्ग सेन्टर	६	1000
६७४	गंगा कृषि फर्म	६	1000
६७५	विना कृषि फर्म	६	2000
६७६	ए.वि. कृषि फर्म	६	2000
६७७	अस्मिता कृषि फर्म	६	2000

६७८	अछला देवी कृषि फर्म	६	2000
६७९	पूर्णीमा कृषि फर्म	६	2000
६८०	ओम श्री ट्रेडर्स	६	20000
६८१	मुना कृषि फर्म	६	2000
६८२	विशाल कृषि फर्म	६	2000
६८३	सिद्धकाली बाख्रा फर्म	६	1000
६८४	अधिकारी कृषि तथा पशुपंक्षी फर्म	६	2000
६८५	पाथीभरा बहुउदेश्यीय कृषि फर्म	६	2000
६८६	विष्णु कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	६	2000
६८७	माया कृषि फर्म	६	2000
६८८	मनु कृषि फर्म	६	2000
६८९	निर्मला राइस मिल	६	8000
६९०	मंगल काँटा उद्योग	६	4000
६९१	हसन्दह डँन बस्को जेम इङ्गलिस स्कूल	६	8000
६९२	सुर्यज्योती कृषि समुह	६	2000
६९३	पाथीभरा किसान समुह	६	2000
६९४	हरियाली मण्डल व्यवसायीक तरकारी उत्पादन कृषक समुह	६	2000
६९५	कृयाशिल तरकारी कृषि समुह	६	2000
६९६	लक्ष्मी सः मिल	६	10000
६९७	रायमाझी कृषि फर्म	६	1000
६९८	रुसिका किराना पसल	६	500
६९९	खतिवडा भेटेरेनरी सेवा	६	1500
७००	निरज हेन्डसम पार्लर सैलुन	६	1500
७०१	इन्सु चार्ट सेन्टर	६	2000

७०२	भण्डारी खाजा घर तथा किराना पसल	६	500
७०३	चन्द्रमाया कृषि फर्म	६	1000
७०४	थापा स मिल	६	5000
७०५	गिता इन्जिनियरिङ	६	3000
७०६	कार्की इलेक्ट्रोनिक्स	६	2000
७०७	भागवत कुटानी पिसानी तथा तेल मिल	६	3000
७०८	उँ शिव साईकल पसल	६	4000
७०९	युवराज किराना पसल	६	500
७१०	इन्टनेशन मल्टी प्रपोज स्किल एकेडेमी	६	2000
७११	एस.एस.कलेक्सन	६	3000
७१२	प्रीति किराना पसल	६	500
७१३	नेहा कृषि केन्द्र	६	1500
७१४	निरौला सप्लायर्स	६	3000
७१५	गेलावारी फ्रेस हाउस	६	2000
७१६	खड्का कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	६	1000
७१७	रामजानकी दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	६	2500
७१८	अन्जु बहुउद्येश्य कृषि फर्म	६	1000
७१९	चन्द्रवंशी पशुपन्छी फर्म	६	1000
७२०	तित्रीझाक कृषक समुह	६	1000
७२१	उराव कृषि फर्म	६	1000
७२२	पुजा किराना पसल	६	500
७२३	माया कृषि फर्म	६	1000
७२४	गुप्ता किराना पसल	६	2000
७२५	केचना ट्रेडर्स	६	4000

७२६	जय दुर्गा कृषि फर्म	७	3000
७२७	किर्तिपुर किचेन	७	6000
७२८	हटलुक व्युटि पार्लर	७	1500
७२९	कमला किराना पसल	७	4500
७३०	सौरभ किराना पसल	७	1500
७३१	रिता टेलरिङ्ग सेन्टर	७	3000
७३२	सेमिका कृषि फर्म	७	3000
७३३	मिता होटल	७	5000
७३४	लक्ष्मी नारायण चौधरी	७	14000
७३५	चन्द्रकला कृषि फर्म	७	4000
७३६	अनुग्रह कृषि फर्म	७	2000
७३७	समृद्धी किराना पसल	७	4000
७३८	गंगा पशुपन्छी तथा कृषि फर्म	७	2000
७३९	लिवाङ्ग पशुपन्छी तथा कृषि फर्म	७	2000
७४०	अंकिता नास्ता होटल	७	1000
७४१	संजोग बान्तवा कुटानी तथा पिसानी मिल	७	6200
७४२	श्री साई एण्ड मण्ड पशुपन्छी तथा कृषि फर्म	७	1000
७४३	समृद्धि फर्निचर उद्योग	७	7000
७४४	किर्तिपुर महिला सिलाई कटिङ तथा सिपमुलक तालिम केन्द्र	७	1200
७४५	होटल युनिक	७	3000
७४६	सिन्ड्रला किचन	७	4000
७४७	लामाटोली लघुउधमी कृषक समुह	७	1000
७४८	प्रगतिशिल बाख्रा पालन कृषक समुह	७	2020
७४९	कल्याण कृषि तथा	७	2000

	माछा फर्म		
७५०	थापा पशु उपचार क्लिनिक	७	3000
७५१	मादेन होटल	७	2000
७५२	बिकल कृषि फर्म	७	2000
७५३	ताम्लिङ किराना पसल	७	5500
७५४	दाहाल कृषि तथा पशुपंक्षी फर्म	७	1010
७५५	स.के. किराना तथा फ्रिस हाउस	७	4000
७५६	प्रेम किराना	७	7000
७५७	लाहुरे सप्लायर्स एण्ड ट्रिडर्स	७	4000
७५८	किर्तिपुर मोटर साईकल सर्भिस सेन्टर	७	3000
७५९	कृष्ण किराना एण्ड खाधान्य खरिद विक्र	७	4000
७६०	रुबेन टेर्लस	७	1200
७६१	चौबिसे ढाका पसल	७	2000
७६२	श्री लक्ष्मी खुर्मा उद्योग	७	5000
७६३	शुभ लक्ष्मी किराना पसल	७	2500
७६४	श्री समिर कस्मेटिक एण्ड शु सेन्टर	७	4000
७६५	मेमिन्सा कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	७	1000
७६६	एलसन घिसिङ्ग कृषि फर्म	७	1000
७६७	रोसिका फेन्सी स्टोर	७	4000
७६८	फिक्स माई ग्याजेट	७	4000
७६९	मनिता खाजा घर	७	1000
७७०	झरना खाजा घर	७	1000
७७१	तुम्साहाङ्ग खाजा घर	७	2000

७७२	मिर्मिरे मिनि किराना पसल	७	1000
७७३	अस्मिता किराना पसल	७	1000
७७४	आकृति पशु तथा कृषि फर्म	७	1010
७७५	शायेना पशु तथा कृषि फर्म	७	1010
७७६	भ्याल एस एस एस पोर्क सेकुवा कर्नर	७	1000
७७७	एन्जल बेम्बो हाउस होटल	७	4500
७७८	सुम्निमा होटल	७	8500
७७९	गौतम किराना पसल	८	5000
७८०	प्रमिला किराना पसल	८	4000
७८१	उँ समर किराना पसल	८	7500
७८२	गंगा हार्डवियर	८	2500
७८३	लक्ष्मी किराना	८	2000
७८४	मनिषा कृषि फर्म	८	2000
७८५	शुक्रबारे कृषि बजार व्यवस्थापन समिति	८	1000
७८६	प्रिती कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	८	2000
७८७	युनिर किराना पसल	८	1000
७८८	बिन्दु किराना पसल	८	1000
७८९	मायालु कृषि फर्म	८	2000
७९०	सेसेमा ट्रेडर्स	८	4000
७९१	माता सत्यहाङमा प्लास्टिक भाडा कुडा तथा गिप्ट सेन्टर	८	3000
७९२	सुवर्ण किराना तथा फलफुल पसल	८	4000
७९३	विशाल साइकल मर्मत केन्द्र तथा इलेक्ट्रिक पसल	८	2000

७९४	भिमा कृषि फर्म	८	2000
७९५	फडिन्द्र बिष्ट कृषि तथा पशुपंक्षी फर्म	८	2000
७९६	एस एम एस कस्मेटिक एण्ड पार्लर	८	3000
७९७	बविता किराना पसल	८	1500
७९८	देवान कृषि फर्म	८	1000
७९९	जनमुखी कृषि फर्म	८	2000
८००	निर्माण व्यावसायी (बालकृष्ण बुढाथोकी)	८	10,000
८०१	कान्छा होटल एण्ड सेकुवा कर्नर	८	5000
८०२	बविता कृषि फर्म	८	1000
८०३	साम्पाङ फेन्सी स्टोर्स	८	6500
८०४	शुष्मा लक्ष्मी भाँडा पसल	८	3000
८०५	बिरेन्द्र हार्डवियर	८	6500
८०६	कृष्णँ भाँडा पसल	८	3000
८०७	सुनिता पशुपन्छी तथा कृषि फर्म	८	2000
८०८	हाइल्याण्ड इङलिस बोडिङ स्कुल	८	8000
८०९	आदित्य किराना एण्ड फलफुल पसल	८	8500
८१०	लाफा किराना पसल	८	1000
८११	ए एस मोटरसाइकल वर्कसप	८	3000
८१२	गंगा खाजा घर	८	1000
८१३	आर के कुटानी पिसानी पेलानी मिल	८	2000
८१४	कबिता किराना पसल	८	1000
८१५	पदमा देवी फिड्स इण्डष्ट्री	८	2000
८१६	सिता किराना पसल	८	1000
८१७	जेनिसा कुटानी	८	2000

	पिसानी		
८१८	श्याम किराना एण्ड काँटा	८	2500
८१९	स्वस्तिका किराना	८	5000
८२०	मेघा किराना पसल	८	1000
८२१	अनमोल थुक्पा उद्योग	८	1000
८२२	खत्री फ्रेस हाउस	८	2000
८२३	आर. एस. कस्मेटिक पसल	८	1000
८२४	सोमबारे किराना पसल	८	1000
८२५	केशब हेयर कटिङ	८	1000
८२६	नेहा कृषि फर्म	८	1000
८२७	ममता फ्रेस हाउस	८	2000
८२८	कृष्ण किराना पसल	८	1000
८२९	एच.डि. इमेज ग्यालरी	८	2000
८३०	इमान्दारी भाँडा पसल	८	1000
८३१	माता पाथिभरा कस्मेटिक पसल	८	1000
८३२	नाङगलो होटल एण्ड मैनाली सेकुवा कर्नर	८	2000
८३३	हिमालय कृषि फर्म	८	1000
८३४	जोगी सैलुन	८	1000
८३५	जुना फेन्सी कपडा पसल	८	1000
८३६	सत साहेब प्रोडक्सन	८	1000
८३७	निङवा कस्मेटिक पसल	८	1000
८३८	सुज्ञान कृषि फर्म	८	1000
८३९	सुष्मा कृषि फर्म	८	1000
८४०	आर्शिवाद कृषि फर्म	८	1000
८४१	न्यू डिजाइनिङ स्टिल गृल वर्कशप	८	1500
८४२	गिता किराना पसल	८	2000

८४३	बर्देवा टेर्लस	९	२०००
८४४	साँवा कृषि फर्म	९	2000
८४५	अर्बन एग्रो फर्म	९	2000
८४६	गुञ्ज किराना	९	1000
८४७	रचना कस्मेटिक	९	2000
८४८	सेम्मी किराना पसल	९	2000
८४९	आयुष कुटानी तथा पिसानी मिल	९	2000
८५०	नब सिर्जना कृषि फर्म	९	2000
८५१	पुजा किराना पसल	९	1000
८५२	सुवास रिमाल	९	5000
८५३	सरोज दाहाल	९	5000
८५४	खोटाङ खाजा घर	९	2500
८५५	पिठाकोटे कृषि फर्म	९	1000
८५६	अधिकारी किराना पसल	९	2000
८५७	भिम माया कृषि फर्म	९	2000
८५८	रेनुका कृषि फर्म	९	2000
८५९	हाम्रो कृषि फर्म	९	1000
८६०	श्री पुलचोक एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	९	1000
८६१	के. एन. टी कपडा पसल	९	2500
८६२	मन्दिरा कृषि फर्म तथा डेरी पसल	९	4000
८६३	गोपाल साईकल मर्मत पसल	९	1000
८६४	गरिमा किराना एण्ड खाधान्न खरिद बिक्री	९	2500
८६५	सिजा किराना	९	2500
८६६	साईरा किराना	९	2000
८६७	सुष्मा कृषि फर्म	९	2000
८६८	नुना कृषि फर्म	९	2000
८६९	श्रेष्ठ किराना	९	2000

८७०	श्रेष्ठ कृषि फर्म	९	2000
८७१	ढुङ्गाना कृषि फर्म	९	2000
८७२	नसेलुङ कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा लि	९	10000
८७३	श्वेता कृषि फर्म	९	1000
८७४	रिनछेन मेटल वर्कसप	९	5000
८७५	शुभम साईकल मर्मत पसल	९	2000
८७६	बिराज कृषि फर्म	९	2000
८७७	आई.एस.किडस एण्ड क्लोथिङ स्टोर	९	1000
८७८	न्यु लुक व्युटीपार्लर	९	1500
८७९	लभ कुश किराना तथा तरकारी पसल	९	1500
८८०	मकालु सेलर मिल	९	10000
८८१	ब्रिटिना ट्रेडर्स	९	1000
८८२	मिना ट्रडर्स	९	1000
८८३	माझी किराना पसल	९	1000
८८४	सुदिप कृषि फर्म	९	1000
८८५	माया किराना पसल	९	1000
८८६	मेरीना डेरी	९	3000
८८७	पथरी आयुर्वेद औषधी पसल	९	1000
८८८	दुर्गा खाजा घर	९	3000
८८९	भिमसेन स मिल	९	1000
८९०	सोनु कृषि फर्म	९	1000
८९१	लिजा फेन्सी	९	1000
८९२	पंडीत किराना पसल	९	1000
८९३	माता मैया सप्लायर्स	९	1000
८९४	यस. यस. कृषि फर्म	९	2500
८९५	युनिषा फेन्सी	९	1000
८९६	लक्ष्मी किराना पसल	९	1000
८९७	जोति आलु प्याज तथा	९	1000

	फलफुल		
८९८	राज कुमार जुत्ता चप्पल पसल	९	2000
८९९	भानिसा खाजा घर	९	1000
९००	ए टु कलेक्सन	९	1000
९०१	इच्छा कृषि फर्म	९	1000
९०२	सल्लेरी खेती तथा पशुपालक कृषक समुह	९	1000
९०३	इन्द्र कमल कृषि फर्म	१०	3030
९०४	पशुपती किराना पसल	१०	2500
९०५	कुलुङ किराना पसल	१०	3000
९०६	कमला होटल	१०	3000
९०७	साहारा नर्सरी	१०	1000
९०८	थापा सागसब्जी तथा फलफुल पसल	१०	4500
९०९	एरोन फ्रेस हाउस	१०	3000
९१०	नज्मा किराना पसल	१०	1000
९११	चन्द्र पेन्ट कन्सल्टेन्सी परामर्श	१०	10000
९१२	विष्णु भक्त कृषि फर्म	१०	1000
९१३	अधिकारी कृषि फर्म	१०	2020
९१४	शान्ति ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स	१०	11000
९१५	नर किराना पसल	१०	1000
९१६	सल्मा बुटिक	१०	2200
९१७	निर्मला किराना पसल	१०	6000
९१८	फ्याफुला किराना पसल	१०	10000
९१९	सम्या किराना पसल	१०	4000
९२०	निकिता एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी कृषि फर्म	१०	3030

९२१	पञ्च किराना पसल	१०	2000
९२२	उन्नत कृषि फर्म	१०	4000
९२३	जलन किराना पसल	१०	1000
९२४	हरि माया तरकारी तथा फलफुल पसल	१०	4000
९२५	पथरी अट्टोपार्टस एण्ड रिपेयरिङ	१०	10000
९२६	सरु टेलर्स	१०	1200
९२७	अनिता खाजा घर	१०	4000
९२८	बेघा होटल	१०	8000
९२९	अश्विन किराना पसल	१०	2000
९३०	रोहन किराना पसल	१०	4000
९३१	डुम्जन कृषि फर्म	१०	1000
९३२	विश्वास किराना पसल	१०	4000
९३३	श्री आदर्श पोल्ट्री फर्म	१०	2020
९३४	पाथीभरा मोबाइल सेन्टर	१०	5000
९३५	निर्माण व्यवसायी	१०	16000
९३६	एरोष्टिना खाजा घर	१०	3000
९३७	गौरीशंकर साबुन उधोग	१०	13000
९३८	श्याम किराना पसल	१०	1000
९३९	दिव फोटो स्टुडियो एण्ड कम्युनिकेशन	१०	7000
९४०	पथरी शनिश्चरे वायर निल इन्ड्रसष्ट्रिज	१०	10000
९४१	उषा किराना पसल	१०	2000
९४२	अविना खाजा घर	१०	2000
९४३	राम सुर्य घरेलु फर्म	१०	2000
९४४	प्रतिक्षा किराना पसल	१०	7000
९४५	टेक बहादुर भाँडा पसल	१०	4000
९४६	कमल कपडा	१०	3000

	कष्मेटिक पसल		
९४७	बन्दना किराना	१०	2000
९४८	बिना किराना पसल	१०	2000
९४९	पाखीन किराना पसल	१०	3000
९५०	घिमिरे पोल्टी सप्लायर्स	१०	2000
९५१	रानी सप्लीमेन्ट	१०	1000
९५२	कृष्ण कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	१०	1010
९५३	नेपाल टेन्ट हाउस	१०	4000
९५४	रोजीना किराना पसल	१०	4500
९५५	होटल फेजा एण्ड लज	१०	3000
९५६	सिता किराना पसल	१०	4000
९५७	शितला देवी भाँडा पसल	१०	4000
	जम्मा		2980460

बेरूजु दफा ९० सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -५

नगरपालिका पूजिगत तर्फ											
क्र स	भौचर नं.	भौचर मिति	कारोबार व्यहोरा	भुक्तानी प्राप्तकर्ता	कुल बजेट खर्च	भौचरको किसिम , कट्टी रकम तथा भुक्तानी रकम					
						कन्टेन्जेन्सी	धरौटी रकम	दायित्व	भुक्तानी भएको रकम	रिभर्स भौचर	
१	१४५	2081.10.10	निरमोहन भट्टराईको घर उत्तर पर्खाल निर्माण कार्यको भुक्तानि	निरमोहन भट्टराईको घर उत्तर पर्खाल उ.स.	१४८४२७	५४३३		२३२०	१४०६७४		
२	१४६	2081.10.10	शान्ति चोक पश्चिमको कल्भर्ट पंखा निर्माण कार्यको भुक्तानी	शान्तिचोक पश्चिमको कल्भर्ट पङ्खा नि.उ.स.	९८९२४	३४८५		१५२५	९३९१४		
३	१४७	2081.10.10	युमा चोक देखि टाइगर चोक सडक ग्रावेल कार्यको भुक्तानी	युमा चोक देखि टाइगर चोक सडक ग्रावेल उ.स	१४७७६२	५०८१		२६३५	१४००४६		
४	१४८	2081.10.11	सवारीसाधन खरिद	साइमेक्स इन्क प्रा.लि.	५६९००००	०	२५१७७०	२७१९१२	५१६६३१८		
५	१४९	2081.10.11	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर	आ रा का पथरी				५२३६८२			
६	१५०	2081.10.13	जयचोक,हरि बिक बाटो र कसेनी बक्राहा बाटो स्तरोन्नति	जयचोक,हरि बिक बाटो र कसेनी बक्राहा बाटो स्तरोन्नति उ.स	९८३९२	२५४५		४५८१	९१२६६		
७	१५१	2081.10.13	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर हातेमालो कन्स्ट्रन्सनको	आ रा का पथरी				४५८१			
८	१५२	2081.10.13	कन्टेन्जेन्सी को खर्च	देव होटल	३२९२५			४९४	३२४३१		
९	१५३	2081.10.18	मर्मत संभार कोषको खर्च	काबिल कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स कम्पनी	९५०७५२	२४५८९		४४२६०	८८१९०३		
१०	१५४	2081.10.18	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर	आ रा का पथरी				४४२६०			
११	१५५	2081.10.20	मालिने चोक देखी डाँस खोला जाने बाटो स्तरोन्नति	मालिने चोक देखी डाँस खोला जाने बाटो स्तरोन्नति उ.स	१३०११५	४८६१		१९१८	१२३३३६		
१२	१५६	2081.10.24	कन्टेन्जेन्सी बाट विविध र सवारी साधन मर्मत खर्च भुक्तानी	रमिला किराना पसल	५४६५०			५३२	३४९१८		
				स्काई मोटरसाईकल पसल				२८८	१८९१२		
१३	१५७	2081.10.28	सिरिजंघा धार्मीक स्मृती प्रतिष्ठान मर्मत संभार कार्यको भुक्तानी	सिरिजंघा धार्मीक स्मृती प्रतिष्ठान मर्मत संभार कार्यको भुक्तानी उ.स	९४५६४	३२७५		१५६७	८९७२२		
१४	१५८	2081.10.28	सुख्खा होलि कुलो निर्माण कार्यको भुक्तानि	सुख्खा होलि कुलो निर्माण उ.स	१०००००	३४७८		१४६५	९५०५७		
१५	१५९	2081.10.28	लामाटोली नया बाटो	लामाटोली नया बाटो	९४९६८	३४८८		१५४४	८९९३६		

			स्तरोन्नति	स्तरोन्नति उ.स.							
१६	१६०	2081.10.28	हलहले जरायोटोल पैनी मर्मत कार्यको भुक्तानी	हलहले जरायोटोल पैनी मर्मत उ स	९८८३७	३४३०		१६०३	९३८०४		
१७	१६१	2081.10.28	आदर्शटोल सिंहवाहिनी जाने बाटो ड्रेन निर्माण	आदर्शटोल सिंहवाहिनी जाने बाटो ड्रेन निर्माण उ स	६७८४७४	२३३६०		१०३५१	६४४७६३		
१८	१६२	2081.10.28	मायादेवी पार्क गेट मर्मत कार्यको भुक्तानी	मायादेवी पार्क गेट मर्मत उ स	४९६४२	१७०७		७१७	४७२१८		
१९	१६३	2081.10.28	वडा कार्यालय घेरावारा कार्यको भुक्तानी	शशि निर्माण सेवा	३३८४२३	८७५२		१५७५४	३१३९१७		
२०	१६४	2081.10.28	भौ नं 163 को दायित्व कट्टी दाखिला भौचर	आ रा का पथरी				१५७५४			
२१	१६५	2081.10.28	गैरिगाउँ जाने बाटो मर्मत कार्यको भुक्तानी	गैरिगाउँ जाने बाटो मर्मत उ स	९७३०६	१३३९		१४६३	९४५०४		
२२	१६६	2081.10.29	गो भौ नं 1५9 बाट लामाटोलीमा बाटो स्तरोन्नति कार्यको भुक्तानीमा छुट भएको रकम भुक्तानी	लामाटोलीमा बाटो स्तरोन्नति उ स	५०३२			०	५०३२		
२३	१६७	2081.10.29	ख्रिष्टिय जागृति चर्चमा पेवल जडान कार्यको भुक्तानी	ख्रिष्टिय जागृति चर्चमा पेवल जडान उ स	१५००००	५४७४		२३८५	१४२१४१		
२४	१६८	2081.10.29	केशव खतिवडाको घर हुदै जाने बाटो स्तरउन्नति कार्यको भुक्तानी	केशव खतिवडाको घर हुदै जाने बाटो स्तरउन्नति उ स	१०००००	३४५४		१५४३	९५००३		
२५	१६९	2081.10.29	चुमलुङ चोक देखि दाहालको घर सम्म बाटो ग्राभेल कार्यको भुक्तानी	चुमलुङ चोक देखि दाहालको घर सम्म बाटो ग्राभेल उ स	१०००००	३४४२		१५७२	९४९८६		
२६	२८६	2081.12.20	विविध खर्च कन्टेन्जेन्सि शिर्षकबाट भुक्तानी	देव होटल	१२३४०			१८६	१२१५४		
२७	२८७	2081.12.20	जनकल्याण आश्रम घेरावारा कार्यको भुक्तानी	नेपाल मानव सेवा धर्म सेवा समिति	५९३९५	२२९७		१०६९	५६०२९		
२८	२८८	2081.12.21	सिँचाइ संरचना निर्माण कार्यको भुक्तानी	मोरङ्गी डाँस सिँचाइ जल उपभोक्ता समिति	२४०२८४	८९२०		३११८	२२८२४६		
२९	२८९	2081.12.21	कृषि भवन निर्माण कार्यको भुक्तानी	मिर्मिरे कृषि उद्यमि क्लव भवन निर्माण उ स	२०००००	७३८०		३२३५	१८९३८५		
३०	२९०	2081.12.21	स्पिकर खरिद कार्यको भुक्तानी	श्रेष्ठ ट्रेडर्स (२ नं वडा कार्यालय मार्फत)	१५५३५			२०६	१५३२९		
३१	२१	2081.12.21	सामाजिक आधारभूत	सामाजिक आधारभूत	१९७८२८	६८०५		२९९८	१८८०२५		

			विद्यालयमा टिनको छाना फेर्ने योजना संचालन बापतको रकम भुक्तानी गरिएको	विद्यालय							
३२	२९२	2081.12.21	वडा नं ९ सत्यहाङ चोक देखि सागर वनेमको घर सम्मको सडकमा पर्ने विद्युतिय पोलहरु सार्ने कार्यका लागि ल.ई अनुसार नेपाल विद्युत प्राधिकरण उर्लाबारीलाई निकासा गरिएको	नेपाल विद्युत प्राधिकरण उर्लावारी	९७२३६			०	९७२३६		
३३	२९३	2081.12.21	जनता मा वि भवन ट्रस निर्माण योजनाको भुक्तानी गरिएको ।	जनता मा वि	४०००००			०	४०००००		
३४	२९४	2081.12.22	मलामी खाजा घर मर्मत बाट निर्माण कार्य समापन भएकोले मलामी खाजा घर उस लाई भुक्तानि दीईएको ।	मलामी खाजा घर उस	७००००	२४५४		११११	६६४३५		
३५	२९५	2081.12.22	कन्टेन्जेसि शिर्षकबाट कार्यालयको विविध खर्च भुक्तानी गरिएको ।	देव होटल	८५००			१२८	८३७२		
३६	२९६	2081.12.25	विपन्न नागरिक आवास निर्माण वापत प्राविधिक बिल अनुसार निर्माण कार्य समापन भएकोले पोक्चि गुरुङलाई भुक्तान दिईएको ।	मनिस गुरुङ	२५७३९४	७४९७		३१४७	२४६७५०		
३७	२९७	2081.12.25	कार्यालयको विविध खर्च बापतको रकम भुक्तानी गरिएको ।	देव होटल	३०२८०			४५५	२९८२५		
३८	२९८	2081.12.25	वडा नं ३ सेवारो चोक जाने बाटोमा कल्भर्ट निर्माण कार्य बापत उ स लाई भुक्तानी गरिएको ।	सेवारो चोक जाने बाटोमा कल्भर्ट निर्माण उ स	४९७४४१	१७०६९		८३१७	४७२०५५		
३१	२९९	2081.12.25	निगुरे होली पैनि मर्मत भुक्तानी	निगुरे होली पैनि उ स	७००००	२४०४		१०७५	६६५२१		
३९	३००	2081.12.25	कार्यालयको मसलन्द तथा छपाई कार्यको कन्टेन्जेन्सिबाट भुक्तानी	न्यू पथरी प्रिन्टिङ हाउस	१९२००			२८९	१८९११		

४०	४७२	2082.2.25	खानेपानी संरचना निर्माण कार्यको भुक्तानी	पथरी खानेपानी उपभोक्ता संस्था	९४७८०९	३७१५७		२५००६	८८५६४६		
४१	४७३	2082.2.26	बाल कल्याण मा बि मा कम्पाण्ड वाल निर्माण योजना सञ्चालन बापत भुक्तानी गरिएको।	बाल कल्याण मा बि	१९४२३९	६८१२		२९८१	१८४४४६		
४२	४७४	2082.2.26	बतासेली चौकमा ईनार बनाई ट्युवेल जडान गर्ने काम उ.सलाई भुक्तानि दिईएको ।	बतासेली चौकमा ईनार बनाई ट्युवेल जडान गर्ने काम उ.स	७३६२२	२५८७		१६५९	६९३७६		
४३	४७५	2082.2.26	३ नं वडा को थेगिमटोल बाटो स्तरोन्नति कार्य समापन भएकोले थेगिमटोल बाटो स्तरोन्नति उ.सलाई भुक्तानि दिईएको ।	थेगिमटोल बाटो स्तरोन्नति उ स	१०८३०६	३७४१		१६५९	१०२९०६		
४४	४७६	2082.2.26	गो भौ नं 472 को रिभर्स भौचर					०		885646	
४५	४७७	2082.2.26	अष्टलक्ष्मी साकोस जाने बाटो पेवल उ.सलाई भुक्तानी दिईएको ।	अष्टलक्ष्मी साकोस जाने बाटो पेवल उ.स	२२५०००	७७२३		३१९४	२१४०८३		
४६	४७८	2082.2.26	गो भौ नं 472 को भुक्तानी गो भौ नं 476 बाट रिभर्स भएकोले पुन भुक्तानी गरिएको	शनिश्चरे खानेपानि उ स	८८५६४६			०	८८५६४६		
४७	४७९	2082.2.26	नगरपालिका संघको भवन निर्माण गर्न रकम निकासा गरिएको ।	नेपाल नगरपालिका महासंघ	५०००००			०	५०००००		
४८	४८०	2082.2.26	सडक निर्माण कार्यसमापन भएकोले आईतबारे स्कुल पछाडीको बाटो र मान ब.थापाको घरदेखी नविन लुईटेलको घर सम्म बाटो स्तरोन्नति उ.सलाई भुक्तानि दिईएको ।	आईतबारे स्कुल पछाडीको बाटो र मान ब.थापाको घरदेखी नविन लुईटेलको घर सम्म बाटो स्तरोन्नति उ.स	९६८८८	३४१८		१५८५	९१८८५		
४९	४८१	2082.2.26	सुनौलो कल्याण स्पोर्टिङ क्लवको खेलमैदान मर्मत	सुनौलो कल्याण स्पोर्टिङ क्लव	९८७४९	३५०५		१६४१	९३६०३		
५०	४८२	2082.2.26	भित्ते पैनी उ.सलाई प्राविधिक बिल अनुसार भुक्तानी	भित्ते पैनी उ.स	१३००००	४६७०		२०७९	१२३२५१		
५१	२८३	2082.2.26	वडा नं ७ स्थित सृजना पैनी मर्मत योजना सञ्चालन	सृजना पैनी मर्मत उ स	२५००००	२६१८		९६७५	२३७७०७		

			बापत उ स लाई भुक्तानी गरिएको ।							
जम्मा					१४९४४८८५	२३४२५०		१०३३५१९	१४०१३६२३	८८५६४६

चालु तर्फ

क्र स	भौचर नं.	भौचर मिति	कारोबार विवरण	भुक्तानी प्राप्तकर्ता	भौचरको किसिम तथा भुक्तानी रकम				
					कुल बजेट खर्च	दायित्व	खुद भुक्तानी रकम	सोधभर्ना / हिसाब मिलान	रिभर्स रकम
१	१११५	2081.12.22	पदाधिकारीको चैत्र महिनाको सुविधा वापतको रकम भुक्तानी	नगरपालिका पदाधिकारीहरु	७२६०००	७२६०	७१८७४०		
२	१११६	2081.12.22	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर	आ रा का पथरी		७२६०			
३	१११७	2081.12.22	जनचेतनामूलक सूचना प्रकाशन खर्च भुक्तानी	तुइन बजार प्रा लि	२५०००	४५००	२०५००		
				तर्कशाला मिडिया प्रा लि	३०००	४५	२९५५		
४	१११८	2081.12.22	दैनिक भ्रमण भत्ता भुक्तानी र निर्मिति सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत संभार खर्च भुक्तानी	दीपककुमार राई	२१५५०	०	२१५५०	२३१५६	
				भिम बहादुर श्रेष्ठ	१७८५	179	१६०६		
५	१११९	2081.12.22	दैनिक भ्रमण भत्ता भुक्तानी		७२००	०			
६	११२०	2081.12.22	गो भौ नं 1119 को रिभर्स भौचर			०		०	७२००
७	११२१	2081.12.22	दैनिक भ्रमण भत्ता भुक्तानी	पीताम्बर वस्ती	७२००	०	७२००		
८	११२२	2081.12.22	दुर्गा आ वि लाई शिक्षक पारिश्रमिक रकम निकासा	दुर्गा आ वि	१५००००		१५००००		
९	११२३	2081.12.22	२ नं वडाका पदाधिकारीहरूको माघ, फागुन र चैत्र महिनाको बैठक भत्ता भुक्तानी	२ नं वडाका पदाधिकारी तथा वडा सचिव गोमा पौडेल	३६०००	५४००	३०६००		
१०	११२४	2081.12.22	सवारीसाधन मर्मत खर्च (दमकल) भुक्तानी	दिप ब्रोदर अटो पार्टस	४६६९९	620	४६०७९		
११	११२५	2081.12.22	विविध खर्च भुक्तानी	अधिकारी होटल	३४०६०	५१२	३३५४८		
१२	११२६	2081.12.22	परिक्षा सञ्चालन खर्च भुक्तानी	कर्मचारीहरु	४३५५०	६५३३	३७०१७		
१३	११२७	2081.12.22	विविध खर्च सोधभर्ना भुक्तानी	नाई कुमार धिमाल	४९००	७४	४८२६		
१४	११२८	2081.12.22	खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन	देविगञ्ज फुटवल क्लव	२५००००	८३८५	२४१६१५		

			भुक्तानी						
१५	११२९	2081.12.22	दिर्घरोगी सोधभर्ना कार्यक्रमको हिसाव मिलान भौचर					१६६५०००	
१६	११३०	2081.12.22	पत्रपत्रिका संचार तथा इन्टरनेट महशुल भुक्तानी	वल्ड लिङ्क कम्युनिकेशन	२९२३८	५२८	२८७१०		
१७	११३१	2081.12.25	स्थायी कर्मचारीहरूको चैत्र महिनाको तलव भत्ता भुक्तानी	स्थायी 44 कर्मचारी	२६७२६७९	६५१७०६	२०२०९७२		
१८	११३२	2081.12.25	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर			६५१७०७			
१९	११३३	2081.12.25	वडा नं २ को कारर्यालय सञ्चालन खर्च भुक्तानी	गोमा पौडेल	२५१९५	३४३	२८१५		
				चिनारी ट्रेड एण्ड सप्लायर्स			२८८९		
				जिया खाजा घर			१३१६०		
				मनस्वी सप्लायर्स			५९८८		
२०	११३४	2081.12.25	प्र प्र अ शशि राईको चैत्र महिनाको तलव भत्ता र पोषाक खर्च भुक्तानी	शशि राई	८०३११	२३३१९	५६९९२		
२१	११३५	2081.12.25	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर			२३३१९			
२२	११३६	2081.12.25	वडा नं १० को कार्यालय संचालन खर्च भुक्तानी	कृष्णा इन्टरप्राइजेज	२९३३९	४२१	१५८५८		
				ललिता लावती			१३०६०		
२३	११३७	2081.12.25	दैनिक भ्रमण भत्ता भुक्तानी	नाई कुमार धिमाल	१७९५०		६२५०		
				मोहन प्रसाद तुम्बापो			११७००		
२४	११३८	2081.12.25	आर्थिक सहयोग भुक्तानी	सावित्रा देवी तामाङ्ग लिम्बु	१५०००	०	१५०००		
२५	११३९	2081.12.25	हिसाव मिलान भौचर					४४००००	
२६	११४०	2081.12.25	समुदायमा आधारीत पुनस्थापना सहजकर्ताको चैत्र महिनाको पारिश्रमिक र पोसाक भत्ता	मनिता थापा	३८६१०	३८६	३८२२४		
२७	११४१	2081.12.25	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर			३८६			
२८	११४२	2081.12.25	गरिव सँग विश्वेश्वर कार्यक्रम सहजकर्ताको पारिश्रमिक र पोसाक भत्ता भुक्तानी	हिरवोल चन्द्रवंशी	१५०००	०	१५०००		

२९	११४३	2081.12.25	भौ नं 1129 को रिभर्स भौचर						१६६५०००
३०	११४४	2081.12.25	भौ नं 905 को रिभर्स भौचर						१५०००
३१	११४५	2081.12.25	सोधभर्ना भौचर (दिर्घरोगी उपचार सहायता कार्यक्रम)					१६५००००	
३२	११४६	2081.12.26	पथरी नगर अस्पताल प्रशासनिक खर्च सञ्चालन अनुदान	पथरी नगर अस्पताल	१६६९७८६		१६६९७८६	१६६९७८६	
३३	११४७	2081.12.26	संचार महशुल	नेपाल दुरसंचार प्राधिकरण	२५०००		२५०००	२५०००	
३४	११४८	2081.12.26	दमकल व्यवस्थापन संचालन तथा विमा सुरक्षा शुल्क	दमकलको कर्मचारी	२७०१०४	४३८१	२६५७२३		
३५	११४९	2081.12.26	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर	आ रा का पथरी		४३८१			
३६	११५०	2081.12.26	आर्थिक सहयोग भुक्तानी	तेज बहादुर खड्का	५०००		५०००		
				पदमलाल देवान	१५०००		१५०००		
३७	११५१	2081.12.26	जग्गा विकास कार्यक्रम बैठक भत्ता भुक्तानी	जग्गा विकास समिती	८०००	१२००	६८००		
३८	११५२	2081.12.26	संचार महशुल र भ्रमण खर्च भुक्तानी	गुणराज थापा	१२७५०		७५००		
				दया राजवंशी			४२००		
				मनिका धिमाल			२५५०		
				भावना श्रेठ	५२०		५२०		
३९	११५३	2081.12.26	आर्थिक सहयोग भुक्तानी	चन्द्रकला खड्का	१५०००		१५०००		
४०	११५४	2081.12.26	चाडपर्व खर्च छुट रकम भुक्तानी	बालकृष्ण राई	३५८८८	३५९	३५५२९		
४१	११५५	2081.12.26	विविध खर्च भुक्तानी	देव होटल	१६५८०	२४९	१६३३१		
४२	११५६	2081.12.26	आर्थिक सहयोग भुक्तानी	पुकार महतो	५०००		५०००		
४३	११५७	2081.12.26	शिक्षक पारिश्रमिक निकासा	दुर्गा आ वि	१५००००		१५००००		
४४	११५८	2081.12.26	करार कर्मचारी पारिश्रमिक चैत्र महिनाको	नगर प्रहरीहरु	२४९३१६	२४९३	२४६८२३		
४५	११५९	2081.12.26	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर	आ रा का पथरी		२४९३			
४६	११६०	2081.12.26	दलित लक्षित सिपमुलक तालिम संचालन भुक्तानी (भाडा वापत)	पाथिभरा सिप विकास तालिम केन्द्र	६५००	६५०	५८५०		
४७	११६१	2081.12.26	पदाधिकारीको बैठक भत्ता 3 नं वडा को भुक्तानी	3 नं वडा पदाधिकारीहरु	३४१००	४५००	२९६००	२९६००	

४८	११६२	2081.12.26	भ्रमण खर्च कर्मचारी	शशि राई	२२२००		२२२००		
४९	११६३	2081.12.26	पोषाक खर्च र करम्चारीको भ्रमण खर्च भुक्तानी	तायाहाङ्ग राई र हसरत अलि नेपाल	१३६००	१००	१३५००		
५०	११६४	2081.12.26	घर भाडा भुक्तानी	दुर्गा प्र. भट्टराई	१४११४१	१४११५	१२७०२६		
५१	११६५	2081.12.26	सवारीसाधन मर्मत खर्च भुक्तानी	दिप ब्रोदर अटो पार्टस	९२४९८	१२२८	९१२७०		
५२	१८९७	2082।3।19	शिक्षा सँगै सिप विकास कार्यक्रमको भुक्तानी	बुद्ध मा बि	३१९०००	४३६३५	२७५३६५		
५३	१८९८	2082।3।19	सवारीसाधन मर्मत खर्च भुक्तानी	स्वीकृति पार्टस एण्ड सर्भिस	३२५३०३	१५५४६	३०९७५७		
५४	१८९९	2082।3।19	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर	आ रा का पथरी		१५५४६			
५५	१९००	2082।3।19	आर्थिक सहयोग भुक्तानी	महेश कुमार कार्की	१००००		१००००		
५६	१९०१	2082।3।19	पदाधिकारी बैठक भत्ता न्यायिक समिती	न्यायिक समिती पदाधिकारीहरु	६९६००	१०४४०	५९१६०	५९१६०	
५७	१९०२	2082।3।19	पारिश्रमिक कर्मचारी असार महिनाको भुक्तानी	आशिला सुनुवार	४९४०३	१३७६६	३५६३७		
५८	१९०३	2082।3।19	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर	आ रा का पथरी		१३७६६			
५९	१९०४	2082।3।19	पदाधिकारी बैठक भत्ता मूल्याङ्कन सहजिकरण समिती	मूल्याङ्कन सहजिकरण समिती	२००००	३०००	१७०००		
६०	१९०५	2082।3।19	पदाधिकारी बैठक भत्ता आर्थिक विकास समितीको भुक्तानि	आर्थिक विकास समिती	४७०००	७०५०	३९९५०		
६१	१९०६	2082।3।19	भ्रमण खर्च कर्मचारी	नविन खुलाल र गुणराज थापा	७८००	०	७८००	७८००	
६२	१९०७	2082।3।19	महिला लक्षित कार्यक्रम को भुक्तानी	पाथिभरा सिप विकास तालिम केन्द्र	१४८१११	७०७९	१४१०३२		
६३	१९०८	2082।3।19	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर	आ रा का पथरी		७०७९			
६४	१९०९	2082।3।19	अपाङ्ग समन्वय समितीको बैठक भत्ता भुक्तानि	अपाङ्ग समन्वय समिती	२७०००	४०५०	२२९५०		
६५	१९१०	2082।3।19	पहिलो धिमाल जाती कार्यक्रम वापत भुक्तानि	पहिलो नागरिक धिमाल जाती व्य.स.	९८४०२	१४७६०	८३६४२		
६६	१९११	2082।3।19	छात्र सँग उपमेयर कार्कयक्रम वापत भुक्तानि	हाम्रो साईकल पसल	३५४२४४	१६९३८	३३७३०६		
६७	१९१२	2082।3।19	दायित्व कट्टि दाखिला भौचर	आ रा का पथरी		१६९३८			

जम्मा	८५४४११२	१६१७८२७	७६६२६६१	५५६९५०२	१६८७२००

सुझाव

स्थानीय तहहरूद्वारा प्रदान गरिने सेवालाई छिटो, सरल, सुलभ र गुणस्तरीय बनाई स्थानीय जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन यस स्थानीय तहले कानुन तथा नीति निर्माण, साधन स्रोतको प्रभावकारी परिचालन, विकास प्रशासन, राजस्व परिचालन, नियमित सेवा प्रवाह, आर्थिक प्रशासन लगायतका विषयमा तपसिल अनुसारका सुधार गर्नुपर्दछः

- वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम सम्बन्धित मार्गदर्शनमा तोकिएबमोजिम विनियोजनमा कुशलता, कार्यान्वयनमा दक्षता र अपेक्षित नतिजा प्राप्त हुने गरी बजेट विनियोजन गरी समयमै पारित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक आयका क्षेत्रहरू पहिचान गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्नुपर्दछ। कार्ययोजना तयार गरी विगतका आय बक्यौता असुल गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- नेपालको संविधानको धारा ५९ को उपधारा ७ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट घाटा व्यवस्थापन तथा अन्य वित्तीय अनुशासन सम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानुन बमोजिम हुने उल्लेख भएकोमा कतिपय प्रदेश र स्थानीय तहले यस सम्बन्धी कानुन निर्माण गर्दा संघीय कानुनसँग सामाञ्जस्यता कायम नगरेकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ ।
- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी ऐन अनुसार मात्र पदाधिकारीलाई तोकिएको सुविधा व्यवस्था गर्नुपर्दछ। निर्वाचित हुने पद बाहेक राज्यकोषबाट तलव सुविधा बेहोर्ने गरी नियुक्त हुने सबै पदमा योग्यता र मापदण्ड तोकिनुपर्दछ ।
- स्थानिय सेवा ऐन र नियम अनुसार सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा सङ्गठन संरचना निर्माण गरी स्थायी पद सिर्जना, पद दर्ता र पदपूर्ति गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।
- भौगोलिक अवस्था, स्रोतको उपलब्धता, सेवा प्रवाहको अवस्थासमेतका आधारमा कानुन बमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता ल्याउन प्रशिक्षण तथा तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- अनुदान दिने विषय, क्षेत्र, वर्ग, समूहबारे कानुनबाट नै स्पष्ट गरी अन्तिम प्रयोगकर्तालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने तथा उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि हुने गरी अनुदान प्रदान गर्नुपर्दछ । अति विपन्न र न्यून आय वर्गलाई सेवामा पहुँच दिन प्रदान गरिने सुविधा सोही वर्गमा पुगेको सुनिश्चित गर्न सो प्राप्त गर्नेको विवरण सार्वजनिकीकरण गर्नुपर्दछ ।
- व्यावसायिक प्रकृतिको संस्थाहरूलाई पुँजीगत अनुदान प्रदान गर्दा लाभग्राहीले प्राप्त गर्ने लाभको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ । यस्ता संस्थाहरु विघटन भएमा बाँकी सम्पत्ति लगानीको अनुपातमा फिर्ता हुने सुनिश्चितता हुन पर्दछ। यस्तो निर्माण व्यक्तिगत स्वामित्व रहेको जग्गा वा सम्पत्तिमा गरिनु हुँदैन ।
- एउटै प्रकृतिको काममा समेत लागत अनुमान टुक्र्याई सोझै खरिद गर्ने, पूर्वानुमान गर्न सकिने अवस्थामा पनि लागत अनुमान यथार्थपरक तवरले तयार नगरी भेरिएसनबाट थप कार्य गराउने प्रवृत्तिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- खरिद सम्झौताको निर्धारित समयमा ठेक्काको काम सम्पन्न गर्नुपर्दछ। म्याद थप कार्यलाई वस्तुनिष्ठ र तथ्यमा आधारित बनाउनुपर्दछ।निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ताबाट भएको निर्माण कार्यको विस्तृत विवरण देखिने गरी तोकिएको ढाँचामा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८(५) बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सार्वजनिक तथा सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नुपर्दछ।
- स्थानीय तहले आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही मापदण्डका आधारमा आर्थिक सहायता वितरण गरी प्राप्त गर्नेको नाम सार्वजनिक गर्नुपर्दछ। त्यसैगरी अनुत्पादक र वितरणमुखी कार्यक्रममा गरिने खर्च घटाउनुपर्दछ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरूमा प्रचलित नियमले तोकेअनुसार शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षक संख्या कायम गरी बढी भएका शिक्षकहरू समायोजन गर्नुपर्दछ।
- एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा रहेका विद्यार्थी संख्याको आधारमा दिवा खाजा, छात्रवृत्ति, पाठ्यपुस्तक र अन्य अनुदान रकम विद्यालयलाई निकासा दिनुपर्दछ ।
- बजेट तर्जुमा पूर्व नै अनुमान गर्न सकिने शीर्षकमा समेत अर्थ विविध वा अबण्डामा बजेट राख्ने र वर्षान्तमा रकमान्तर गरी खर्च गर्ने परिपाटी नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- पूर्व तयारीका कार्य सम्पन्न भएका आयोजनामा मात्र बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ। स्रोतको सुनिश्चितताबेगरका कार्यक्रम/आयोजनामा आगामी वर्षको लागि दायित्व सिर्जना गरी भुक्तानी बाँकी राख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- कार्यालय तथा अस्पताल भवन, सडक, सिँचाइ, खानेपानी जस्ता आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा स्पेसिफिकेशनले तोकेको संख्यामा निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परीक्षण गराउनुपर्दछ। साथै रनिङ्ग बिलसाथ गुणस्तर परीक्षण प्रतिवेदन संलग्न गरेर भुक्तानी दिनुपर्दछ।
- उपभोक्ता समितिबाट काम गराउँदा खरिद सम्झौतामा तोकिए बमोजिमको जनसहभागिताको अंश समितिबाट व्यहोर्ने गरी सम्झौता गरेकोमा कतिपय काममा सो अंश व्यहोरेको यकिन नगरी भुक्तानी दिएकोले सम्बन्धित कर्मचारीलाई जवाफदेही बनाउनुपर्दछ ।

- जटिल प्रविधि तथा उपकरणको प्रयोग हुने निर्माण कार्य र सामग्री खरिद गर्ने कार्य समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएकोले सोमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।
- कृषि, पशु, सहकारी संस्था लगायतलाई विभिन्न प्रयोजनमा अनुदान उपलब्ध गराउँदा किसानको सूचीकरण, वर्गीकरण, परिचयपत्रको व्यवस्था गरी तीनै तहको समन्वयमा दोहोरो नपर्ने व्यवस्था गर्दै एकीकृत विद्युतीय अभिलेख राखी वितरण गर्नुपर्दछ। नाफामूलक संस्थालाई अनुदान वितरण गर्नु हुँदैन।
- सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (कोपोमिस) तथा विद्यमान सहकारी ऐन तथा नियमको आधारमा सहकारी संस्थाहरूको सुपरिवेक्षण गरी उक्त ऐन नियम अनुसार सञ्चालन भए नभएको सुनिश्चित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यविधि तयार गरी कार्यसम्पादनलाई मितव्ययी, पारदर्शी र व्यवस्थित गर्नुपर्दछ। अन्तिम लेखापरीक्षण अगावै आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सोबाट देखिएका बेहोरा जिम्मेवार व्यक्तिले फर्स्यौट गर्नुपर्दछ।
- वित्तीय अनुशासन कायम गर्न लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको सार्वजनिकीकरण तथा बेरुजु फर्स्यौटको कानुनी व्यवस्था एवं संयन्त्र तय गरिनुपर्दछ । लेखा समितिको कार्यसञ्चालन सम्बन्धी कानुन तर्जुमा गरी सो समितिलाई प्रभावकारी बनाई बेरुजु फर्स्यौट कार्यलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ।
- सरकारी पेश्की बाँकी रहेकालाई सार्वजनिक पदमा नियुक्ति नगर्ने तथा निर्वाचित हुने पदको हकमा उम्मेदवार हुन वञ्चित गर्ने एवं म्याद नाघेको पेश्कीको विवरण सार्वजनिक निकायले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ७ दिनभित्र सार्वजनिकीकरण गर्ने कानुनी व्यवस्था हुनुपर्दछ ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा असुल गर्नुपर्ने बेरुजु कायम रहेकोमा सो फर्स्यौट नगरुञ्जेल वृत्ति विकासमा रोक्का गर्ने तथा नयाँ नियुक्ति नहुने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा बेरुजु कायम भएमा सो व्यक्तिलाई उक्त बेरुजुबारे समयमै जानकारी गराउनुपर्ने र जानकारी नगराउने कर्मचारी उपर विभागीय कारबाही गर्ने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।
- जिन्सी सामग्री, यन्त्र उपकरण तथा औजारहरु आवश्यकता र औचित्यका आधारमा खरिद गरी उपयोगको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ । मौज्दातमा रहेका यन्त्र, उपकरण र औजार मर्मत सम्भार गरी उपयोग हुन नसक्ने अवस्था एकीन गरेर मात्र खरिद गर्नुपर्दछ ।
- जुनसुकै तरिकाले प्राप्त गरेको जिन्सी एवं सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (पाम्स) मा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २९ अनुसार कार्यालयको जनशक्तिले गर्न नसक्ने कामको लागि मात्र परामर्श सेवा खरिद गरी परामर्शदाता माथिको निर्भरता कम गर्नु पर्दछ । तयार गरिएका विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन लगायतका प्रतिवेदनहरू क्रमिक रुपले कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।
- सरकारी डिजिटल सेवाहरूको गुणस्तर, पहुँच र विश्वसनीयता बढाउन सेवा स्तर सम्झौता तथा गोपनीयता सम्झौता अनिवार्य गर्नुपर्दछ। एकै प्रकारको कामको लागि निकायगतरूपमा अलग - अलग सूचना प्रविधि प्रणाली खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।
- सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता लागि नागरिक सचेतना वृद्धि कार्यक्रम गर्नुका साथै नागरिकबाट पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने विधि अवलम्बन गर्नुपर्दछ। समयको उपलव्धता एवं सेवा खरिद गर्ने सामर्थ्य सहितको सेवा प्रवाह तय गरिनुपर्दछ ।
- सेवाग्राही समेतको योगदानमा आधारित रही विभिन्न कोषको स्थापना भएकोमा यस्ता कोषको रकम खर्च गर्दा सेवाग्राहीको हित संरक्षण भएको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ ।